ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

Немачка 3.00 DEM, САД 1.25 USD, Швајцарска 2.50 CHF,
Шведска 13.00 SEK, Аустрија 20.00 ATS,
Грчка 230 GRD, Енглеска 1.00 GBP

9 770032 339010

15. II 1991. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА LIII ● 30 ДИН. ● БРОЈ 2042

Веровали или не!

КЉОВА СЛОНА

ИСКОПАНА КРАЈ СВЕНСКОМБИЈА У ГРОФОВИЈИ КЕНТ (В. БРИТ.) БИЛА ЈЕ ДУГАЧИКА 274,5 цм.

БРДСКИ ТАПИР

САМО АНДА ЖИВИ НА ВИСИНАМА ОД 4500 МЕТАРА. ПРЕКРИВЕН ЈЕ ГУСТОМ КУДРАВОМ ЦРНОМ ДЛАКОМ КОЈА КОД СТАРИЈИХ ЖИВОТИЊА МОЖЕ ДА ЛИЧИ НА РУНО ПЕРСИЈСКОГ ОВНА.

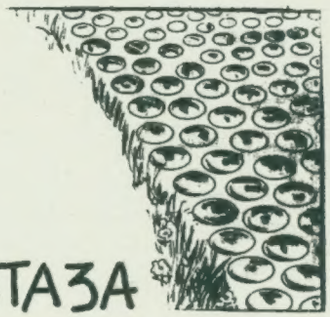

СТАЗА

КОЈА ВОДИ ДО ЈЕДНЕ КУЋИЦЕ НА МИЛ ХИЛУ У ЛОНДОНУ НАПРАВЉЕНА ЈЕ ОД СТАРИХ ВОЧИЦА ЗА МАСТИЛО ЗАЛИВЕНИХ БЕТОНОМ.

НАЈРЕЂИ КРОКОДИЛ

ЈЕ КИНЕСКИ АЛИГАТОР (ALLIGATOR SINENSIS) ИЗ ДОЊЕГ ТОКА РЕКЕ ЈАНГТСЕКЈАНГ. УКУПАН БРОЈ ОВИХ ЖИВОТИЊА ИЗНОСИ 700 - 1000 ЈЕДИНКИ.

ВОЗИЛО

КОЈЕ ЈЕ 1685. ИЗУМЕО СТИВЕН ФАРФЛЕР КРЕТАЛО СЕ ПОМОЋУ РУЧИЦА.

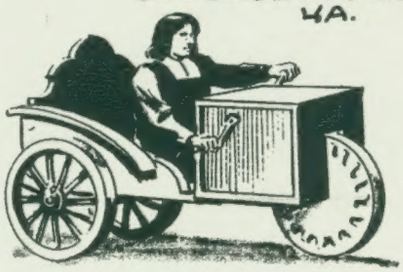

КУЋЕ

У СТАРОМ ЕГИПТУ ИМАЛЕ СУ СПРОВЕДЕНУ ВЕНТИЛАЦИЈУ ПРЕКО КРОВОВА ПРЕ 3300 ГОДИНА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

●●● нов француско-канадски изум за ћаскање с телевизијом ускоро ће се појавити на светском тржишту. Довољно је имати обичан телевизијски пријемник и уређај звани „телекеш" који бележи податке добијене посредством светлосних кодираних

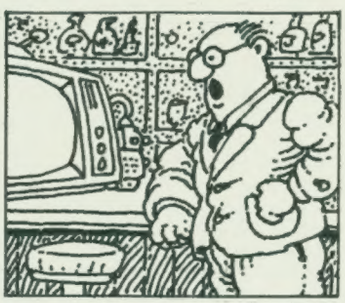

импулса. То је истовремено и меморија и читач и омогућава кориснику, када га идентификује, да се директно укључи у разне телевизијске игре, квизове, анкете и сличне занимације.

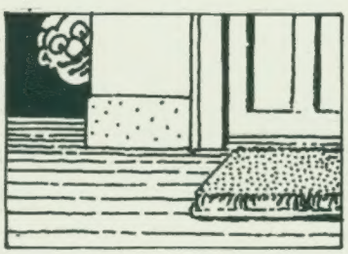

●●● славни холивудски глумац Ерол Флин, који је играо најромантичније улоге, у периодима кад није баш много радио, обилазио би куће за издавање, купио отираче и продавао их онима којима су били потребни да би себи купио ципеле. Сахрањен је са 12 боца виски ја, за сваки случај.

●●● највеће на свету предузеће за производњу хране – швајцарска фирма „Нестл" – има своје огранке у више од 100 земаља са преко 200.000 запослених.

●●● у Француској су произведене ципеле чији је ђон израђен од гуме и нарочите синтетичке масе која изванредно добро пријања за стене. У њима планинар лако може да се узвере и уз голу усправну литицу јер се буквално лепе за стену.

●●● по мишљењу америчког професора Макса Феркризена човек боље размишља стојећи него док седи. Усправан положај тела и кретање подстичу размишљање, нарочито код одраслих.

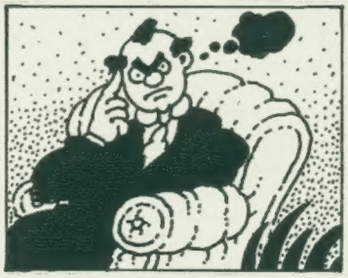

●●● Ван Гогов цртеж тушем „Врт са цвећем" (61 × 49 cm) продат је на аукцији у Њујорку за 8,36 милиона долара што је највећа досад плаћена цена за неки цртеж. Претходни рекорд била је „Глава мушкарца", цртеж кредом ренесансног мајстора Рафаела продат 1984. године за 4,77 милиона долара.

●●● Адолф Хитлер је у ноћи свог првог покушаја да се докопа власти у Немачкој 9. јануара 1923. године частио своје следбенике у познатој минхенској пивници, али није платио рачун који је недавно нашао један историчар код гостионичара Корбиниса на Ројидла, ондашњег власника. Хитлер је остао дужан 11,3 милиона (инфлацијских) марака.

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

ПРОРОК ИЗ КЕНТАКИЈА

Предвидео је Други светски рат, страдања Јевреја, убиство Кенедија, проналазак ласера, промену климе на Земљи и уз пут излечио готово девет хиљада људи!

Ово је Едгар Кејс снимљен 1911. године. Он гледа право у објектив, продорно и некако чудно, зар не? Док га гледате, гледа и он вас. Многи сматрају да Кејсова чудесна моћ дејствује и са фотографије, те да и ова фотографија може да помогне болесницима да оздраве, а онима који су у недоумици да схвате шта је прави пут за њих.

Едгар Кејс се родио 1877. године на једној фарми у Кентакију. Када му је било девет година, опазио је да има необичан „божји дар": ако би се успавао над уџбеником, он се будио тако што је градиво знао напамет од првог до последњег словца! А то ће испасти можда најмање међу чудесима која су се збивала током детињства и сва одреда јасно показивала да овај дечак поседује натприродне моћи.

Догодило се тако да га је једном приликом лопта за бејзбол треснула у главу свом силином. Едгар је пао у неку врсту сна и, не будећи се уопште, молио мајку да му на потиљак стави облог од згњеченог црног лука и кукуруза. Мајка је то учинила и Едгар се сутрадан пробудио сасвим свеж и оран као да се ништа није догодило.

А када је имао двадесет и четири године, прогутао је таблету против болова јер је имао јаку мигрену, али после тога више није био у стању да испусти ни гласа. Доспео је у болницу где су бројни лекари покушали да му помогну, али без успеха. Читаву годину дана је потрајало лечење разним методама, док на крају Кејса нису отпустили с дијагнозом: неизлечив. Он је тада одлучио да сам себи помогне на исти начин као кад је био дете.

Лечио на даљину

Уз помоћ једног пријатеља Кејс је сам себе хипнотисао и тада открио да су му се гласне жице паралисале због сувише јаке нервне напетости. Сопственом телу „наручио" је да усмери и појача циркулацију крви у грлу и, када се пробудио, проговорио је нормално.

Вест о овоме проширила се као пожар и ускоро су разни болесници почели да опседају Кејса да и њима помогне као што је себи. Он се дуго опирао страхујући да некоме не препоручи какав кобан лек, али на крају је ипак попустио. Епилог: постао је чувен прво у свом граду, а затим... све више писама из разних крајева Америке с молбама за помоћ стизало је у његово сандуче.

Кејс никада није хтео да ви ди пацијента и „успављивао би се пре него што би овај стао пред њега. Био је у стању да постави дијагнозу и људима који су се налазили хиљадама миља далеко, само ако је знао њихово име и адресу на којој су били у часу кад је он, под хипнозом, изговарао како треба да се лече. То је називао „сеансе".

За Едгара Кејса заинтересовали су се и научници, пре свега лекари, тако да се његово име непрекидно наводило у стручним написима по медицинским часописима.

Године 1927. група богатих људи подигла је у Вирџинија Бичу болницу „Фондације Кејс", где је овај чудак добио сав комфор, укључујући и секретарицу-стенодактилографкињу, тако да су од тада сви његови случајеви били не само тачно обрађени, него и уредно сложени у документацију. Звучи заиста задивљујуће да је Кејс поставио правилну дијагнозу и одредио лечење које се показало успешним код неких девет хиљада особа!

Читао туђе мисли...

Али, Кејс није био само медијум-исцелитељ. Он је поседовао просто невероватну способност да види – невидљиво. Рецимо, иако је много волео све врсте игара, никада није хтео да се карта пошто је једноставно „видео" карте у рукама других играча.

Видео је исто тако и ауру, а то је невидљива светлост различитих боја која окружује главу и рамена сваког човека (као и сваког живог бића уопште). Знао је: када некоме не види ауру, то значи да се тој особи ближи „судњи час" и тако је и бивало.

Једном приликом Кејс се на улици мимоишао с непознатом женом. Зауставио је и

Кејс са супругом Гертрудом која је била најбољи тумач његових исказа. Имали су двоје деце, али ниједно није наследило очеву способност лечења и предвиђања.

препоручио јој да тога дана не седа у кола. Жена га је изненађено погледала, намрштила се и наставила својим путем. Али, исте вечери закуцала је на Кејсова врата пошто је претходно успела да сазна ко је он и где станује, да би му испричала како је одбила позив једне пријатељице за шетњу колима, а та је пријатељица после, отишавши сама, имала тежак удес!

Другом приликом, априла 1929. године, један берзански посредник, чији су послови били у пуном замаху, посетио је Кејса. Овај му је рекао оно што „види": да ће тржиштем „дунути ветар који ће га опустошити, да ће пустош дуго трајати и да ће паника захватити и лондонски Вол Стрит". Препоручио је берзанском посреднику да што пре прода све своје акције. Међутим, овај је сматрао да Кејс прича смешне приче и није му ни на памет пало да га послуша.

Данас знамо да је управо те године уследио велики крах њујоршке берзе, да је наступила финансијска криза која је изазвала Други светски рат. И њега је Кејс предвидео, као много раније и Први, са готово календарском прецизношћу.

Међу чудесна Кејсова предвиђања из тридесетих година овог века спада најава независности Индије, стварање државе Израел, смрт председника Кенедија, проналазак Кумранских рукописа, земљотрес у Калифорнији и низ других појава које су се обистиниле.

...И знао датум сопствене смрти

Кејсов необјашњиви дар испољавао се у сваком тренутку, било да је био будан или уснуо. Једнога дана његова секретарица Гледис Дејвис управо је стенографисала неки његов исказ – Кејс је у том часу спавао опружен на дивану – када је кроз прозор угледала свог малог сестрића како се игра на самој ивици језера иза Кејсове куће. Било је питање тренутка да ли ће дете упасти у воду. Наједном Кејс рече:

– Пођите по дете.

Уопште се није будио и када се секретарица вратила он је наставио тамо где је стао.

Најдраматичнији догађај за самога Кејса збио се када се његов старији синчић Хју Лин страховито повредио играјући се шибицама – изазвао је снажну експлозију магнезијума од које су му страдале очи. Лекар је сматрао да дете мора хитно да се оперише. Али, Кејс није хтео ни да чује пре него што ослушне свој унутрашњи глас. Замолио је лекара да присуствује сеанси како би стручно применио исказ.

Лекар је знао за Кејсове моћи, па ипак, невољно је прихватио овакву „сарадњу", а исто тако је током две недеље преко воље примењивао облоге танинске киселине што је Кејс препоручио из сна, страхујући да се за то време детиње очи не оштете непоправљиво. Када су коначно скинули завоје, кожа дечаковог лица била је глатка, а очи блиставе. Као да се несрећа није ни догодила, Хју Лин је видео јасно и добро.

Описани догађаји само су мали део Кејсове чудесне „оставштине за будућност" из докуметнације у Вирџинија Бичу у којој се налази око четрнаест хиљада предвиђања уз поменутих девет хиљада медицинских случајева. Многа предвиђања су се већ остварила, нека, као оно да ће се до краја овог века услед „обртања" осе полова клима на Земљи променити – изгледа да су у току.

Едгар Кејс је 1. јануара 1945. године претрпео емболију. Као и у толиким случајевима до тада, обавио је сеансу и одредио себи лечење које су лекари, међутим, овога пута одбили да спроведу. Кејс је тада мирно најавио да ће морати да га сахране 5. јануара.

Тако је и било. Умро је 3. јануара 1945. а сахрана је одржана два дана доцније. ***М. К.***

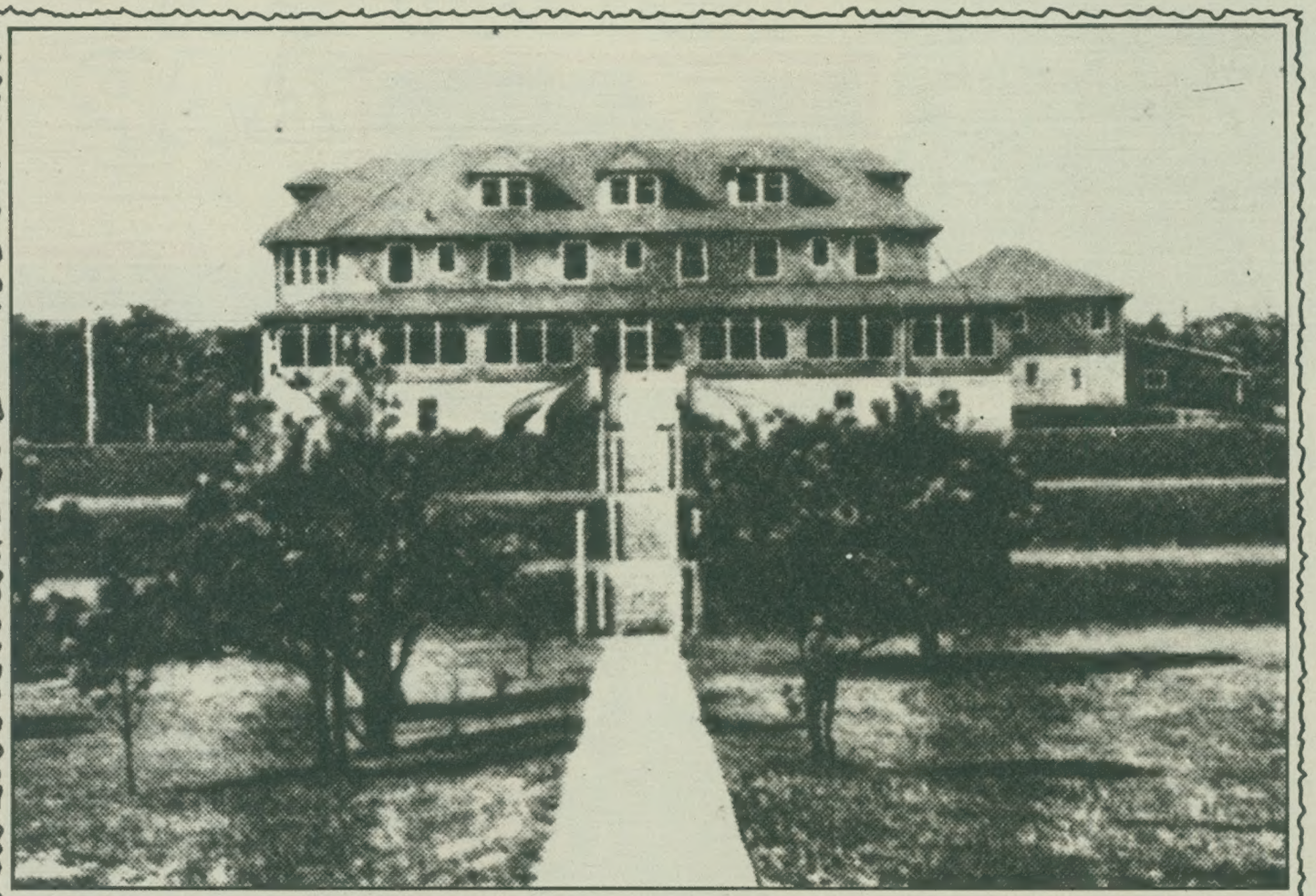

Ово је болница „Едгар Кејс", а у близини је и Фондација где су сви Кејсови медицински случајеви, као и искази, уредно обрађени и сложени у документацију, по чему се овај видовњак – исцелитељ разликује од свих других.

Како је Милан Обреновић куповао слике од Тулуз-Лотрека

ИЗ АТЕЉЕА НАДАР КНЕЗУ НА ДАР

Прича која следи можда се и није тако догодила, али је сасвим могућа. Састављена је од делова преузетих из биографије двојице наших јунака Милана Обреновића и Тулуз-Лотрека

Да ли је Надар, иначе аутор портрета највећих уметника свога времена, радио и овај портрет кнеза Милана (власништво Народног музеја у Београду) или је то поверио неком од својих многобројних даровитих ученика?

Изобличено тело неконтролисано се љуљало у плавичастој измаглици дуванског дима. Тулуз-Лотрек, сликар, био је поново пијан. Због претераног пића постао је изузетно раздражљив. Подсмевао се свима, себи понајвише. И док су други сликари своје могуће купце вукли за рукав и нудили платна у бесцење, потомак чувене грофовске породице из Тулуза није желео да разговара ни са онима који су стизали у његов атеље.

Жена из високог друштва, видевши изложене цртеже, умало да падне у несвест. Потресен је и један богати дебељко, али из сасвим другог разлога. Хтео би да купи то што види, али му је мало прескупо. У том тренутку појављује се висок човек у црном оделу, с полуцилиндром. Галериста објашњава свом сликару да је то краљ од Србије Милан Обреновић или гроф од Такова, како је волео да га представљају у иностранству. За слику даје 6.000 франака. У то време и најпознатији француски уметници славили су три дана кад им неко за игру боја и линија понуди 100 франака.

Сцена је преписана из кадра америчког играног филма „Мулен Руж", недавно приказаног и на нашим тв-екранима, и приповеда о животу и делу једног од највећих француских и светских сликара Тулуз-Лотрека. Наш човек, краљ, појављује се само у краткој секвенци.

Остала је, међутим, да траје прича – све до данас – куд се дела Лотрекова слика коју је купио Милан Обреновић. И, пре свега, да ли је уопште тада трговао са Лотреком, у то време сликаром на рђавом гласу?

„Забавник" је кренуо трагом делића приче из поменутог филма.

У Булевару капуцинера 35

У београдском Народном музеју, трезору духовног и материјалног живота српског народа, трагова који би, врло прецизно, потврдили причу о Милановој куповини Лотрекове слике (у реченом филму помињу се две) једноставно нема.

Ово уље „Код пријатељице", данас у власништву бостонског Уметничког музеја, Тулуз-Лотрек направио је 1891, у време кад је у Паризу боравио и краљ Милан.

Постоји само један Лотреков портрет младе жене, његов рани рад, који је откупљен пре рата, у време кад је директор био Милан Кашанин.

Никола Кусовац, кустос и наш угледни историчар уметности, тврди да је данас готово немогуће проверити део приче о краљу Милану и Лотреку који се преко филма дошуњао до нас. Сваки покушај, а било их је и раније, једноставно одводи право у – ћорсокак. Много тога из баштине Обреновића нетрагом је нестало, посебно након Мајског преврата 1903. и убиства краља Александра, Милановог сина и последњег из династије Обреновић. Поуздано се зна, рецимо, да је мобилијар из краљевог дворца продат на једној великој аукцији у Бечу, отприлике 1907. године.

Извесно је, наставља пут кроз време Никола Кусовац, да је Милан Обреновић имао везе са француским сликарством. Као крунски доказ наводи Миланов портрет настао у Паризу 1874. у атељеу фотографа Надара. („Забавник" га у овом броју први пут објављује за јавност!) Аутор је остао непознат, али је зато и те како познат Надаров атеље који се сместио у све енциклопедије и уџбенике сликарства.

Наиме, Феликс Надар, писац, карикатуриста и фотограф, уступио је свој атеље на Булевару капуцинера број 35 сликарима који ће доцније бити сврстани у импресионисте. Изложба „Анонимног друштва уметника, сликара, вајара и гравера", која је трајала од 15. априла до 15. маја 1874. изазвала је скандал у граду светлости и сликара. На једном месту појавили су се они који су до тада свуда одбијани (Моне Писаро, Дега, Реноар, Сезан... и још њих двадесет петорица са 156 слика) а новинар Лероj их је, подругљиво, назвао „имресионистима" према изложеној слици Клода Монеа „Импресија, рађање сунца".

Пссст, уздарје за кума!

У том и таквом атељеу исте године настаје и портрет краља Милана Обреновића, тада још само кнеза. Дакле, 1874, како и стоји у потпису слике. Могуће је, према томе, да је Милан чак и видео изложбу импресиониста, али то за део наше приче и није најбитније. Важно је да је кнез-краљ боравио у Надаревом атељеу, без обзира што је он тада код финих Парижана био на лошем гласу.

Те исте године Тулуз-Лотрек је тек дечак од својих десет година и још му се није десио несрећан пад због кога ће ноге престати да му расту. У то време маргине својих свезака испуњава карикатурама родитеља, учитеља, рођака и животиња, посебно коња.

Поред портрета Милана Обреновића, данас власништво Народног музеја у Београду, који сведочи о његовој вези са француским сликарством (уосталом, и школовао се у земљи Гала), Никола Кусовац нуди још један доказ. Прибавио га је сам, и то сасвим случајно, али за њега, на жалост, данас нема опипљивих доказа.

Пре двадесетак година Кусовац је посетио тада познатог и изузетно цењеног колекционара Јоцу Николића, чије су се просторије налазиле у Симиној улици, тачно тамо где је сада галерија Неде Арнерић. У једном тренутку, готово заверенички, Новаковић је из фиоке извадио лепу кожну кутију. Прво што је тада млади историчар уметности спазио била је блистава метална плочица, на њој исписано да је то поклон краља Милана свом куму, по свој прилици Миливоју Блазнавцу, а у поводу венчања.

У кутији је био, тврди Кусовац, цртеж који је потписао Фрагонар, познати француски сликар из друге половине 18. века. На цртежу је поприлично бестидан призор девојке на љуљашци са младим пратиоцем. Цртеж пун еротског набоја. Отуд и краљев поклон пресавијен и спакован у кожној кутији. Јер, какав је то владар коме пада на ум да поклања такве ствари?! Србија је тада била патријархална и пуританска земља.

Јоца Новаковић је умро а Никола Кусовац не зна даље путеве тог Фрагонаровог цртежа који, на прилично уверљив начин, сведочи о сасвим могућој трговини Милана Обреновића са Тулуз-Лотреком, о његовом занимању за француско сликарство и теме које нису биле пожељне с ове стране Саве или Дрине, свеједно.

Тајна изложба јавних кућа

Прича која следи можда се није тако догодила, али је сасвим могућа. Састављена је од делова преузетих из биографија двојице наших јунака, Милана Обреновића и Тулуз-Лотрека, односно њихових карактера. И време и место се сасвим поклапају. А можда је и сценариста филма – повода за ову причу – ако већ није имао писмених трагова једне такве куповине, смислио већ поменуту сцену.

Година је 1896. Тридесетдвогодишњи Тулуз-Лотрек приређује изложбу у галерији Манзи-Жоајен, у сали на првом спрату а кључ од ње чува код себе и отвара врата само онима који изричито траже да виде изложене слике. Сасвим нормално јер би такозвана отворена изложба у Паризу изазвала више него скандал. Лотрек је тајно изложио живот јавних кућа. Призори нагог слободног тела нису, тада, били за јавно приказивање.

Слике нимало необичне ако се зна да је Лотрек био задивљен светом стављеним ван општеприхваћеног морала. Он се у јавним кућама осећао као у своме дому, радо је ту боравио и по неколико дана, примао пријатеље и упорно радио, живећи у узајамној наклоности.

У то време у Паризу борави и краљ Милан Обреновић, заправо већ бивши владар. Абдицирао је 6. марта 1889. у корист свог малолетног сина Александра, а све зарад љубави према лепој Гркињи Артемиди, жени једног чиновника. Блудник, пијанац и коцкар – како су га описивали њему ненаклоњени савременици – после абдикације живео је у граду светлости. И успео да прождерда силно богатство Обреновића.

Сасвим је могуће да је стигао и до атељеа сликара по многим особинама сличном њему. И купио поменуте слике. Јер, поред осталог, Милан се још као малолетан занимао за сликарство и постоји документ да је тада из свог џепа дао „благоденије" (стипендију) за школовање Ђорђа Крстића, доцније једног од најбољих српских сликара, у Минхену и Бечу.

Шта је даље било са сликама, није тешко закључити. Врло је вероватно да је гроф од Такова, за ким су лудовале многе жене, некој – или некима – поклонио Лотрекове слике. Као уздарје за љубав. А ако је и осећао посебну наклоност према Лотрековим сликама, тешко је поверовати да би се усудио да таква дела унесе у Србију у којој му је, између осталог, по наређењу његовог љубљеног сина Саше Александра био забрањен повратак.

Могуће је, још, да је у време кад је прокоцкао чак и апанажу и задужио се до грла једноставно продао Лотрекове слике. Можда и да плати француској полицији да најури Артемиду због које су њега најурили са српског престола.

Или су слике једноставно нестале у ноћи Мајског преврата 1903, када се историја породице Обреновић завршила као у некој Шекспировој драми и када су искасапљена тела краља Александра и краљице Драге официри бацили кроз прозор у двориште.

Било како било, тек трагова о Милановој куповини Лотрекових слика данас нема. Остале су, међутим, многе вредне ствари из времена Обреновића које се чувају у Народном музеју, и не само њему. Јер, без обзира на више него буран живот и крај династије Обреновић и разне сукобе и преврате у Србији под њима, неоспорно је да су на много начина задужили и Србију и српски народ.

Петар Милатовић

ЖЕЛЕЛЕ СУ ИХ ОБЕ СТРАНЕ

НИКАДА ПРОТИВ ВИРЏИНИЈЕ!

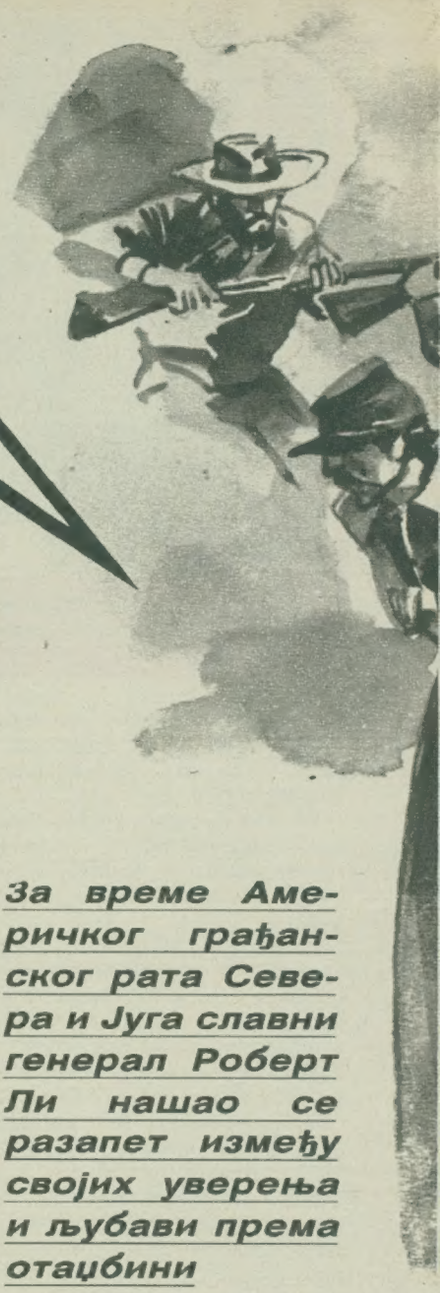

За време Америчког грађанског рата Севера и Југа славни генерал Роберт Ли нашао се разапет између својих уверења и љубави према отаџбини

Априла 1861. године председник Абрахам Линколн понудио је сјајном, храбром и високо образованом официру Роберту Лију (1807–1870) положај заповедника свих ратних пешадијских снага армије Северних држава. Само неколико дана касније нова влада јужњачке Конфедерације из Лиове родне државе Вирџиније позвала га је да преузме врховну команду њене војске.

Мада Јужњак, Роберт Ли је свим срцем био против ропства, никако није повлађивао отцепљењу јужних држава и уопште није веровао да Југ може у том грађанском рату да победи. Али, он се самом себи заклео да се никада неће борити против Вирџиније и због тога је, веома нерадо, прихватио понуду снага Конфедерације.

Ове снаге су потучене, главнокомандујући генерал Роберт Ли изгубио је од противничког врховног заповедника Јулисиса Гранта, касније 18. председника Сједињених Америчких Држава.

Па ипак, Ли је остао запамћен као највећи херој и легенда Америчког грађанског рата.

Исто звање у обе војске

Генерала Алберта Сиднија Џонстона (1803–1862), заповедника Америчког пацифичког војног округа, председник Абрахам Линколн поставио је 1860. године за заменика главнокомандујућег армије Севера у Америчком грађанском рату.

Годину дана касније председник Јужњака Џеферсон Дејвис понудио му је исти положај у противничкој армији Конфедерације. Вероватно зато што је био родом из Тексаса, државе која се борила против северних униониста, генерал Џонстон је поднео уредну оставку на прво место и прешао на друго.

Париз вреди више

Анрија од Наваре, владара малог краљевства на Пиринејском полуострву, тражили су за вођу и протестантски и католички политички покрети међусобно закрвљени у Француској 16. века.

Пошто је по вери био протестант, Анри од Наваре (1553–1610), син Антоана Бурбонског, определио се за њих. Али, хитно се предомислио 1589. године када је наследио француски престо да би постао Анри IV, француски краљ, и то први из друге бурбонске лозе.

Прешао је у католичку веру не трепнувши и изјавио: „Париз је вредан (католичке) мисе!" Другим речима, желео је француску круну, а вера може да буде било која па и католичка. Крунисан је у толико жељеном Паризу 1594. године.

Председник уместо председника

Франсиско Мадеро, председник Мексика, поверио је команду над државним трупама у Мексико Ситију генералу Викторијану Хуерти (1854–1916) да би угушио побуну која је избила 9. фебруара 1913. године.

Током следећих десет дана Хуерта, који није био одан Мадеру како је овај мислио, састајао се с вођом побуњеника Феликсом Дијасом. Дијас, циљајући потајно на положај председника државе,

КАКВА АВАНТУРА!

Када се амерички адмирал Ричард Берд вратио са истраживања Антарктика 1930. године, тадашњи гувернер Њујорка и касније председник Сједињених Америчких Држава Френклин Делано Рузвелт приредио је у његову част гала пријем. Приликом упознавања са осталим гостима једна дама је одушевљено зграбила адмиралову руку и процвркутала: „Каква авантура".

– Госпођо – обратио јој се Берд поносито – ово је била успешна научна експедиција. Авантура је последица лошег планирања!

Илустровао: Брана Јовановић

тражио је способног и верног заповедника војске и оберучке је дочекао генерала Хуерту.

Љуто се преварио јер је лукави Хуерта имао своје планове и није му падало на ум да изиграва другу виолину, чак ни Дијасу. Он се придружио Дијасовим побуњеницима, свргнуо Франсиска Мадера и сам постао председник Мексика.

Две климаве столице

Пошто је веома успешно обавио Мисију помоћи Европи после Првог светског рата, Херберт Хувер (1874–1964) вратио се у Америку са ореолом популарног политичара. Али, како његов политички став уопште није био познат, почели су да му се удварају и републиканци и демократи, две и данас водеће странке у САД, нудећи му положај лидера.

Хувер их је, случајно или намерно, држао у напетости све до 1920. године када је објавио да се прихвата републиканске кандидатуре за председника Сједињених Америчких Држава. Чим су републиканци сазнали да Хувер неће да се кандидује као демократа за председника, одахнули су и за председника те године предложили Ворена Хардинга који је и изабран. Хуверу су поверили положај министра за трговину.

Херберт Хувер је, као републиканац, ипак постао 30. председник Сједињених Америчких Држава 1929. године, а 1933, на следећим председничким изборима, до ногу га је потукао демократски кандидат Френклин Делано Рузвелт.

Сви воле Ајка

Генерал Двајт Ајзенхауер (1890–1969), прослављени заповедник америчких и савезничких снага у Другом светском рату, вратио се из Европе кући у Америку 1952. године с положаја команданта НАТО пакта. Популарни Ајк био је целог свог живота само војник, како у најбољим војним академијама тако и на бојиштима, и уопште није морио мозак политиком.

Упркос томе, чим је крочио на америчко тло, и Демократска и Републиканска странка спопале су га да им буде председнички кандидат у тој изборној години.

После више месеци размишљања и неодлучности да ли да се упушта у политички живот и, ако одлучи, којој странци да се приволи, Ајзенхауер је изабрао републиканце и изабран је за председника Сједињених Америчких Држава 1952. године. На том положају остао је и у следећем мандату од четири године, а трећи пут, према анкетама на врхунцу популарности, одбио је да се кандидује.

Б. Д.

ПОСЕТИОЦИ ИЗ СВЕМИРА

Земљину атмосферу свака 24 сата бомбардује 75.000.000 метеора! Срећом, већина њих изгори пре него што „атерира" (тада их називамо метеоритима). Можда свега десетак метеорита дневно стигне до Земље, али, будући да је три четвртине наше планете прекривено водом, већина њих завршава у океанима!

Изгледи да ће вас погодити метеорит готово су никакви. Али, и то се дешава! Године 1954, госпођа Хјулит Хоџис из Алабаме, САД, пребачена је у болницу пошто је погодио мајушни метеорит. ■

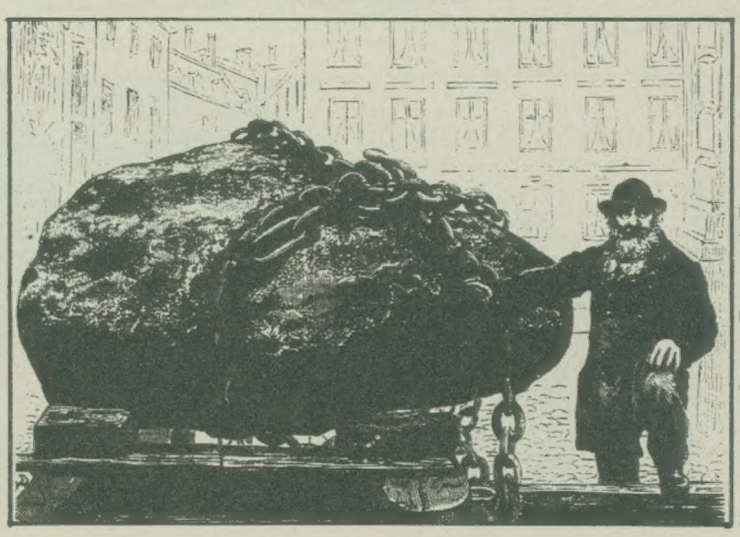

Илустровао: Зоран Петканић Петко

Метеорит тежак 20.000 килограма, који је пронашао Адолф Норденскјолд (1832–1901) на Гренланду

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

АБРА КАДАБРА!

Немирно небо:
НЛО (3)

ЗАСЕДА ПРЕД ЗОРУ

Карлос Алберто Диас пробудио се у веома осветљеној просторији кружног облика. Око њега су се сјатили „мали зелени" и почели да му чупају косу...

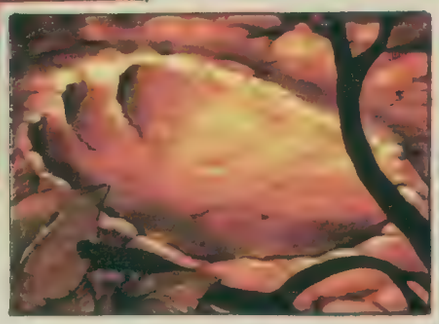

Трагови непознатих нађени у близини Сокора и посада с бродом, како их је видео Лони Замора.

Бети и Барни Хил имали су овакав сусрет са НЛО. Тврде како су били киднаповани.

Илустровао: Добросав БОБ Живковић

Прича Ц. С. Дисверџиса, вође једне групе извиђача са Флориде, убраја се у прве у којима се помињу видљиви трагови НЛО на тлу и добар је пример такозваног **сусрета друге врсте.**

У ноћи 19. августа 1952. Дисверџис је возио три дечака њиховим кућама кад је приметио необичну светлост изнад једног шумарка. Зауставио је аутомобил и рекао деци да причекају, односно – да потраже помоћ уколико се не врати за петнаест минута.

Кад је стигао до места где му се учинило да је видео ону светлост, осетио је јак, необичан мирис и нагли пораст температуре. Продужио је још тридесетак метара напред: до једне заравни, где је топлота била готово неподношљива. Погледао је према небу и опазио нешто тамно што му је потпуно заклањало видик. Повукао се мало уназад и уперио светлост батеријске лампе у тај предмет који је лебдео десетак метара изнад земље и имао облик диска и сјајносиву површину. На горњем делу, у средишту, налазила се купола, а дуж ивице низ кружних отвора.

Управо у том часу зачуо је шум аутоматског отварања врата. На њима се појавила црвена лопта и брзо претворила у облак дима који га је потпуно прекрио. Онесвестио се...

Три дечака су све то посматрала из аутомобила. Излетели су и потрчали ка оближњој гостионици да затраже помоћ...

Кад је заменик шерифа с њима стигао на место догађаја, Дисверџис је већ дошао свести. Руке су му биле опрљене, а понегде је имао и рану. И берета му је била сва нагорела.

У предвечерје 2. новембра 1971. шеснаестогодишњи Роналд Џонсон управо се спремао на очевом имању да уведе овце у тор кад је угледао НЛО облика печурке, пречника око три метра, који је по читавој горњој површи-

ни имао разнобојне светиљке. Лебдео је пола метра изнад земље и производио звук који је подсећао на брујање машине за прање рубља. Било је очигледно да намерава да се спусти на земљу. Испод њега је блеснула светлост која је дечака потпуно заслепила... Чим се мало повратио, потрчао је да обавести родитеље о необичној посети. Ови су излетели да виде о чему се ради, али непозната летелица већ је била високо на небу и убрзо је нестала с видика.

На тлу је остао светао прстен. Изгледало је да се земља кристализовала. Роналдова мајка прва је додирнула то место и прсти су јој се одузели, као да је добила локалну анестезију. (Није их осећала пуне две недеље.) Анализе узорка тла са тог

Џо Сајмонтон из Ист Ривера, у Висконсину, показује парче двопека – поклон малих тамних посетилаца из свемира које је затекао како припремају обед пошто се њихов НЛО спустио у његово двориште 18. априла 1961.

терену кад је зачуо пискав звук и угледао предмет облика диска како се полако спушта на земљу. Био је огроман, пречника око 50 метара! Боја му је била сивобела и имао је прстен у виду испупчења дебљине један метар.

Сви су се одмах разбежали. Остао је Хигинс који је убрзо испред летелице угледао три особе високе преко два метра. На себи су имали провидне скафандере и сви су изгледали исто: очи су им биле необично велике, као и њихове ћелаве главе. Нису имали обрве, тело им је било слично нашем, само су им ноге биле нешто дуже.

Један од њих штапом је начинио осам рупа у земљи, као да је тиме желео да означи места показале су присуство великог броја примитивних облика живота, у биологији познатих под именом Nocardia. Живе у заједници с гљивама које захваљујући њима постају светлуцаве.

Неколико наредних недеља с наиласком вечери овце су искакале из тора и бежале на све стране, док је пас упорно покушавао да се сакрије у кућу. Роналд је имао невоља с очима, јаке главобоље и ноћне море.

Сусрети треће врсте

Посада НЛО први пут је виђена 23. јула 1947. у близини места Бауру, у Бразилу. Геодета Жозе Хигинс постављао је са колегама неке ознаке по Сунчев систем са седам планета, показао на најудаљенију тачку и чудним гласом изговорио: „Орке!" Неки уфолози тврде да је указао на планету Уран, одакле су, највероватније, стигли. Покушали су, каже Хигинс, да га уведу у њихов брод, али је успео да им умакне. Затим их је још неко време посматрао из удаљеног шумарка, док су они шетали унаоколо и скакутали као да се играју... То је трајало око пола сата, а онда су се вратили у свој „тањир" и нестали у правцу севера.

У Рентону, у близини Шрузбериј, у Енглеској, 11. октобра 1954, око 16.45 часова Џени Роустенберг и њено двоје деце угледали су НЛО облика диска и боје алуминијума како лебди изнад њихове куће. Жена је касније тврдила да су кроз два прозорчића непознате летелице вириле две особе бледа лица, с косом до рамена и толико високим челом да се чинило како су сви остали делови главе на доњој половини. На себи су имали комбинезоне тиркизне боје и прозирне каџиге. Испричала је како су дуго посматрали призор испод себе – помало сетно и веома благонаклоно, а онда нестали летећи брзином муње.

На периферији Каракаса, у Венецуели, 28. новембра 1954. око два часа ујутро, камион Густава Гонзалеса и Хозеа Понче, зауставила је на путу сјајна лопта пречника три метра. Гонзалес је изашао да види шта се дешава... Кад се нашао у непосредној близини лопте, однекуд се створио космати патуљак и чврсто га зграбио рукама које су имале канџе. Ово чудно биће, чије су очи севале као фарови, толиком снагом је одгурнуло Гонзалеса да је одлетео пет метара далеко. Гонзалес је, међутим, био упоран – извадио је нож који је увек носио са собом и кренуо ка патуљку... Али, челична оштрица није могла да науди непознатом!

У том тренутку из „лопте" је блеснула заслепљујућа светлост и он није имао куд – морао је да се повуче. Могао је још само да види како друга двојица из посаде ужурбано уносе у летелицу камење и земљу. Затим су се затворила врата и НЛО се винуо у небо.

Такозвани случај Сокоро изазвао је велико узбуђење 1964. године. У ноћи 24. априла саобраћајац Лони Замора угледао је плаву светлост изнад једне усамљене колибе јужно од града Сокора. Кад је пришао, видео је необичан предмет елипсастог облика, ослоњен на четири ноге. Крај њега су стајале две особе

КОСМИЧКЕ ВЕЗЕ

Веровање да Земљу посећују и истражују интелигентна бића из свемира научници нерадо прихватају, иако чак и они мисле да постоје и друге напредне цивилизације у милијардама галаксија из којих се састоји универзум.

У својој књизи „Космичке везе" астроном Карл Саган говори о могућности постојања других светова и оптимистички процењује да у пространству Млечног пута има бар милион насељених планета.

Зашто онда научници не желе да верују да туђи свемирски бродови посећују Земљу?

Пре свега, живимо на ивици наше галаксије и најближе звезде далеко су од нас хиљадама светлосних година. Да би радио-сигнали са наше планете послати у космос тек пре тридесетак година стигли до њих, потребно је да прође још много времена. Вероватно би нам одговорили на исти начин, а ако имају технологију која им обезбеђује путовање брзином која је приближна брзини светлости (300.000 km/sec), било би им потребно стотину, па и хиљаду година да стигну до нас и да се врате својој кући.

Међутим, један од главних разлога због кога је наука тако сумњичава кад су у питању посете из свемира је, како каже Саган, што описи оних који тврде да су видели ванземаљце „показују потпуни недостатак маштовитости". Сигнализација и технологија из тих описа готово да су испод онога чиме данас човек располаже. Па и сами „енелонаути" су исувише слични Земљанима.

Чак и ако се облици живота у свемиру састоје од атома и молекула, као и наши, морају да се имају у виду неки споредни чиниоци који делују у току еволуције, што значи да је сасвим логична претпоставка да су ванземаљци потпуно различити од нас. Осим тога, кажу, тешко је поверовати да бића, која се неидентификованим летећим објектима шеткају тамо-амо и у стању су да на такав начин савладају време и простор, не успевају да успоставе са нама мало уверљивије односе.

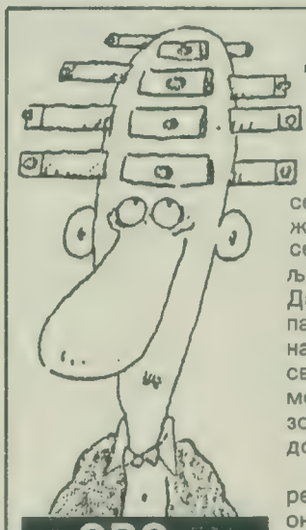

ОВО НИСТЕ ЗНАЛИ

ЉУБАВ МОЖЕ ДА ШКОДИ

Тако гласи упозорење природњака које се односи на панде. Наиме, ове љупке животиње, велики мезимци деце, налазе се у животној опасности због претеране љубави коју према њима показују људи. Данас у свету има још само око хиљаду панда: у зоолошким вртовима их је стотинак а људи са дубљим џепом, на захтев своје дечице, могу да их – изнајме. За три месеца које панда проведе у нечијој кући зоолошком врту мора да се плати од 300 до 500 хиљада долара.

Природњаци су против такве злоупотребе дражесних животиња и траже да се оне не шаљу у куће богаташа него да се врате у своју природну средину, евентуално резервате. То је, по њима, једини начин да се панде, које се хране искључиво једном врстом бамбуса, спасу истребљења.

обучене у бело и зачуђено га посматрале. Кад је Замора изашао из аутомобила да би их што боље осмотрио, ушли су у своју летелицу и нестали уз заглушујућу буку.

Замора је брзо позвао полицијску станицу и затражио да још неко дође. Колеге су га затекле бледог и окупаног у зноју. Жбуње око њега је горело, а на лицу места нашли су трагове од потпорних ногу летелице, распоређене у облику трапеза.

Сусрети четврте врсте

Деветнаестог септембра 1961. око поноћи, Американци Бети и Барни Хил враћали су се аутомобилом из Канаде. Путујући за Портсмаут, у Њу Хемпширу, на аутопуту број 3, код места Ланкастер, угледали су на небу некакву светлост. Зауставили су аутомобил и изашли да боље погледају о чему се ради. Међутим, нису могли да виде ништа одређено, осим да се та светлост креће.

Наставили су путовање, али су и даље посматрали необичну светлост која их је, по свему судећи, пратила. Кад су стигли у планине Вајт, схватили су да је у питању НЛО.

У близини Индијан Хеда непозната летелица је застала испред њих на удаљености од само тридесетак метара и двадесет изнад земље. И тек што је Барни изговорио како се боји да их ванземаљци не киднапују, летелица је већ била изнад њих. Зачуо се звук сличан ономе који производи звучна виљушка и њима се одједном приспавало...

Два сата касније пробудили су се у аутомобилу у близини Ешленда, 56 километара јужније. Били су уплашени и до куће нису престали да размишљају о загонетном прекиду путовања.

Десетак дана после овог догађаја Бети је почела да сања чудне снове. Стално је виђала неке особе обучене у тамне светлуцаве комбинезоне како затварају пролаз њиховом аутомобилу и уверавају их да не треба да се боје. Уводили су их у своју летелицу облика диска и посматрали... Бети су узимали узорке косе, ноктију, па чак и коже. Затим би их враћали у њихов ауто и пуштали кући.

Исте снове сањао је и њен супруг и то је временом постала права мора. Најзад су се обратили Бенџамину Сајмону, познатом психијатру из Бостона, који је код својих пацијената примењивао метод хипнотерапије. Шест месеци их је држао под такозваном регресивном хипнозом и дошао до закључка да заиста нема разлике у сновиђењима супружника. То га је навело и на претпоставку да их је заиста неко киднаповао.

У овом случају, међутим, најзанимљивија је прича о звезданој мапи коју је главнокомандујући из НЛО показао Бети кад га је упитала откуд долазе. Ту мапу Бети је нацртала, и кад је више година касније откривено да постоји група звезда у близини друге две које се зову Зета ретикули, испоставило се да њихов распоред у потпуности одговара „мапи" коју је Бети нацртала. Управо ова сличност остала је до данашњих дана предмет расправе између оних који верују у НЛО и званичне науке.

Двадесетогодишњег конобара Карлоса Алберта Диаса, из Инхениеро Вајта, у Аргентини, нашли су око седам сати ујутро 5. јануара 1975. крај пута педесетак километара од Буенос Ајреса и пренели у болницу. Убрзо се испоставило да он живи у граду удаљеном око 560 километара.

Око педесет лекара специјалиста и неколико инспектора полиције посматрало је и испитивало Диаса који је сасвим мирно и на веома уверљив начин причао о томе како су га украли ванземљци.

Док је рано ујутро, враћајући се кући с посла, пролазио поред напуштеног магацина крај железничке пруге, нешто је севнуло као муња и заслепило га. Истовремено је зачуо некакво зујање и осетио како му се тело одузима, док га је јак светлосни сноп буквално усисао у себе. Изгубио је свест...

Пробудио се у јако осветљеној кружној просторији, глатких зидова и потпуно празној – ширине око 2,5 и висине око 3 метра. Пришла су непозната бића пружајући чудне зелене руке према његовој глави. Ишчупали су му неколико праменова косе не наносећи му никакав бол. Ћелаве главе ових бића биле су упола мање од наших, а лица зелена и потпуно равна – без носа, очију, уста и ушију! Били су високи око 170 центиметара и имали тело као од гуме. Док су Диасу скидали чуперке, поново се онесвестио...

Неколико сати касније пробудио се на трави. Већ је увелико био дан. Потекла му је крв из носа и почео је да повраћа...

Лекари су утврдили да су му праменови косе чупани из корена, али на кожи није било никаквих оштећења. Како је то могуће, никоме ни данас није јасно.

С. И.

ЗГОДНО МЕСТО

Уместо цвета у коси жене племена Бавенда из Јужне Африке носе – то што видите на слици, секире. Ипак, не као украс. Навикле су да сав терет носе на глави, па су закључиле да им је то најзгоднији начин да од куће до њиве и натраг понесу пољопривредне алатке: чврсто их вежу за бујну косу а да им никад не падну, чак ни кад ходају брзо. Додуше, у Африци слабо ко трчи. Због врућине.

РАТНИЦИ, А КИЦОШИ

За Викинге, неустрашиве ратнике који су били страх и трепет за Европу, дуго се веровало да су били прави варвари, прости и прљави и да их осим пљачке ништа друго није занимало. Међутим, у књизи „Свет Викинга" групе данских историчара са универзитета у Архусу, они су приказани у сасвим друкчијем светлу: ратници са севера били су, по ономе што су показали археолошки налази и до сада непозната документа, врло фини момци, културни, дотерани, прави идеални мушкарци! На прелазу из 11. у 12. век у Енглеској је чак владала мода коју су они донели, прихваћен је наиме начин на који су се шишали. Равно сечена коса на врату, шишке на челу. Уз ту фризуру ишли су брижљиво увијени бркови и лепо подшишана брада. Није чудо што су Викинзи сламали женска срца. За разлику од не баш негованих Енглеза, кажу историчари, они су трошили много времена на дневну тоалету и општи изглед. Обожавали су, баш као што им се и приписује, крзно, али не зато што су били примитивни, него што су волели луксуз. Као доказ наводи се да су, уз крзно, најрадије одевали свилу. И последњи крунски доказ да су Викинзи били кицоши представљају предмети нађени где год су они живели. Уз прекрасан накит, наушнице и чешљеве, нађена је и гомила пинцета и другог прибора за хигијену.

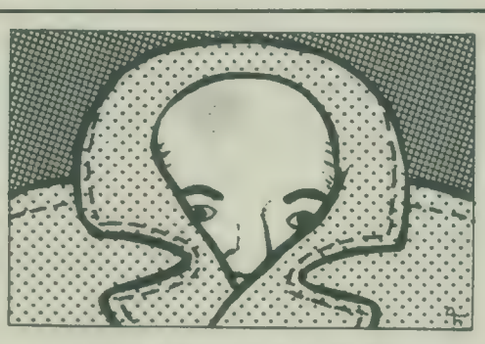

ГОРБАЧОВ ЛАНСИРА МОДУ

Најпознатији произвођач фиших штофова за капуте у Великој Британији је „Кромби" из Абердина. Капути направљени од њега достижу цену и од неколико хиљада фунти па није чудо што се сматрају статусним симболом Британаца. Међутим, од пре неколико година, тачније од 1984. громби како ми зовемо ову врсту штофа, врло је популаран и у – Москви. Моду је лансирао нико други него Михаил Горбачов који је у громбију први пут посетио Велику Британију. Од тада је у његовој гардероби неизбежан понеки капут од овог штофа. Стопама Михаила Горбачова кренули су и неки други совјетски државници којима цена једног метра финог вуненог кашмира није недостижна. Али, сва је прилика да фине ствари не воле само политичари па је „Кромби" извезао у СССР 45.000 метара штофа што је, отприлике, довољно за 20.000 капута...

Илустровао: Растко Ћирић

ПРАШИНА КОЈА ДАВИ

Док је ветар постајао све јачи, двојица Биограђана стрепела су само од једног: ситне прашине која се диже с површине мора и у којој човек може да се удави подједнако као у води

„Ратничке" боје на лицу Љубише Челара и Роберта Шангулина нису због имиџа, како би то у први мах могло да се помисли, већ да би лице заштитиле од сунца.

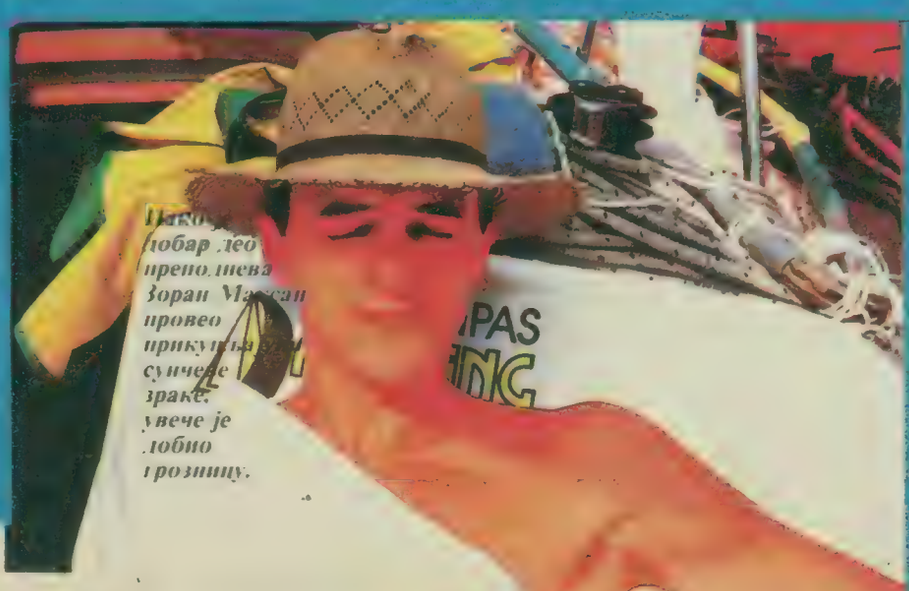

Најбољи лобар лео преноћишта Зоран Максан провео прикупљајући сунчеве зраке: увече је лобио грозницу.

Када смо 28. јула прошле године испловили из Биограда – почео је Роберт Шангулин – изгледало нам је да све мора да иде глатко. Временске прогнозе биле су повољне, имали смо одличне даске и опрему, три пратећа брода. На једном од њих био је Стипе Лактош, доктор метеорологије, искусан морепловац, заповедник ратног брода. Уливао нам је сигурност. Била су ту и четири скипера, новинари, лекар. Све смо предвидели, чак и то шта ће коме од нас бити најтеже. После се показало да човек једино не може да предвиди када ће сам да затаји.

Роберт Шангулин, Љубиша Челар и Зоран Максан су млади људи, двадесетосмогодишњаци. И, како то у младости обично бива, хтели би више од оног што имају. Или бар друкчије. Тако су смислили праву лудост: да учине нешто што још нико није – да прејадре Јадран на даскама!

У Нуману, месташце десетак километара од Анконе из којег су намеравали да крену, стигли су по плану и чекали ветар. Сутрадан по доласку, 30. јула, освануо је леп, топао и ведар дан, али без дашка ветра.

Постеља у таласима

– Било је око петнаест до три када смо најзад кренули – наставио је Љубиша. – Време нам је заиста неосетно пролазило – кад сам погледао на сат и видео да је осам, изненадно сам се. Мада мрак још није пао, требало је да се припремимо за спавање. По правилима која смо сами донели, штос овог маратона био је у томе да не крочимо ногом на брод. То је, наравно, значило да ћемо спавати на даскама, усред мора. У међувремену је почео ветар. Требало нам је више од сата да од три даске начинимо сплав и да га привежемо за брод. Сад је фијукало тако јако да нас са брода, удаљеног десетак метара, више уопште нису чули. Да је неко од нас, којим случајем, пао у море, они то не би ни знали. Зато смо се, баш не требало, привезали за неки део на сплаву.

Са људима на броду престали смо да се довикујемо. Пала је ноћ. Наша авантура више није изгледала тако доналдљиво као кад смо кренули. Уосталом, како човек да ужива кад му ветар звижди око ушију а хладноћа почне да стеже. Први је почео да се жали Зоран. Око десет сати већ га је тресла грозница па смо се договорили да легне у средину како бисмо га нас двојица загрејали својим телима. О не-

ким покривачима није, наравно, било ни говора.

– У три, знам да је било тачно толико јер сам питао Роберта колико је сати, рекао сам Зорану да сам се и ја потпуно охладио. Нисам више имао воље ни за шта. Какво пређедравање Јадрана!

Нови дан – нова памет

– Грозница није престајала да ме тресе – умешао се Зоран. – Храбрио сам себе да ће све бити друкчије када се појави сунце. Предложио сам да се попнемо на брод и на њему преспавамо. И Љубиша је почео да размишља о томе. Нико нам то није бранио, али у том случају нећемо урадити оно што смо се договорили.

– И ја сам се смрзавао – прича Роберт – али сам чврсто решио да се не дам. Једино чега сам се бојао пре поласка био сам ја сам. Питао сам се да ли ћу у неком одсудном часу моћи да савладам себе? И ово је била прилика да одговорим. Јесте да је дувало, да је било хладно, падала је киша, таласи су се преливали преко мене, али нисам хтео да одустанем макар остао на сплаву. И кад сам чуо ону двојицу како помињу брод, готово да сам полудео. Слушајте, рекао сам им, ви ћете сада за десет минута да упропастите све што смо месецима припремали. Станите мало!

– У пет је почело да свиће, али од сунца ни трага. Киша је и даље падала – поново прича Зоран. – У том чекању прошло је још сат и по. Више ничега нисам био свестан осим ужасне хладноће. Не знам како сам доспео на брод. Признајем да сам се помало осећао као издајица. Завидео сам Роберту и Љубиши.

Двапут бржи од брода

– Упркос киши која је и даље падала, ситна и досадна, Роберт и ја одлучили смо да растуримо сплав и кренемо даље – каже Љубиша. – Нисмо имали шта да чекамо. Пет минута пошто смо кренули, већ сам се осећао много боље: ухватио сам „радну температуру мотора". Ветар је и даље био врло јак: једрили смо 15 миља на сат. Бродови су заостали далеко за нама. Њихова брзина је била 7-8 миља. Да их чекамо или идемо даље, питали смо се. Одлучили смо се за ово друго у нади да нас ветар и струја неће одвући много са курса. Најдаље за сат требало је да стигнемо до Корната. И таман смо помислили како нам је коначно лепо кренуло кад се небо поново натуштило. Почело је да лије. Видљивост је била једва 50 метара. Требало је сваки час да прођемо поред платформе, она нам је била оријентир да смо на добром путу, међутим, нисмо је видели. Појма нисмо имали где смо, још мање где су бродови.

– Били смо као две муве на Јадрану – додаје Роберт – потпуно изгубљени. Ипак, за сат-два, били смо уверени, угледаћемо неку обалу. Да ли ће то бити Сплит, Шибеник, или Биоград, то нисмо знали. Сат и по касније угледали смо Корнате. Сели смо на даске да сачекамо бродове. Једино смо се прибојавали да ветар не постане јачи и почне да диже ону ситну водену прашину која дави и од које нема спаса. Човек се од ње удави исто као и у води. Имали смо среће: ветар је почео да се смирује, а небо разведрава. Кад су се облаци разишли, видели смо да је платформа, коју је требало да оставимо лево, на десној страни. Упловили смо у канал Телашчицу и ту сачекали бродове.

Ту ноћ смо, како смо и планирали, преноћили на Корнатима. Сутрадан се време опет променило: наступила је бонаца и ту није било никакве помоћи. Опет је требало чекати ветар. За растојање од 15 миља, колико нас је делило од Биограда, био нам је потребан цео дан. У луку смо упловили увече. Дочекали су нас као хероје а ми смо се, искрено, помало и осећали тако. Ако не због тога што смо победили Јадран, онда зато што смо победили – себе. У нашем малом граду нешто се, ипак, догодило.

Питали смо тројицу Биограђана намеравају ли сада нешто слично? – Да пређедримо Јадран од севера ка југу – одговорили су. Под условом да нађу спонзоре. Јер и ово их пуно кошта, око 50.000 марака. Тешко да би успели да им није помогао „Компас" са својим бродовима, „Винстон" и људи као што је Жељко Медак, произвођач наочара који је сасвим случајно чуо за њих. Немају сви разумевања за младе који нечим желе да разбију досадну свакодневицу.

Олга Вукадиновић

Пратећи бродови

Групни портрет пред Корнатима

Једина храна за коју су се тројица одважних Биограђана одлучила био је витаминski напитак.

Фотографије: Љиљана Ажгина

БРЗОПЛЕТИ НАУЧНИЦИ

САМИ СЕБЕ НАСАМАРИЛИ

Да су професори доктори Мартин Флајшмен и Стенли Понс имали на уму како не ваља трчати к'о ждребе пред руду, можда им се не би догодило да се из звезда стровале у трње...

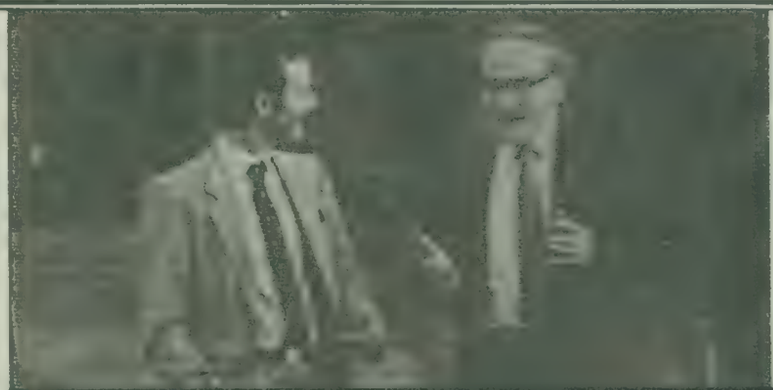

1. Мартин Флајшмен (десно) у срдачном разговору с колегом Дејвидом Виљемсом који предводи табор супротног мишљења.

2. Френк Клоуз се слатко смеје, а како и не би кад је за сада једини имао користи од хладне фузије: написао је књигу која ће, без сумње, бити бестселер.

Прича која личи на научну фантастику, а и на сан, толико је све у њој чудесно, почела је у марту 1988. године. Професори Мартин Флајшмен са Саутемптонског универзитета у Британији и Стенли Понс са Јутиног универзитета у САД, угледне научничке главе, објавили су да се налазе на прагу великог достигнућа: такозване хладне фузије. То је значило да су открили готово неисцрпан извор јефтине и чисте енергије – добијала се, веровали или не, из обичне воде!

Додуше, Флајшмен и Понс нису још били сасвим готови са истраживањима у која су уложили пет година заједничког рада, али, како се он ближио крају, њих је хватала све већа нервоза која је прерасла у праву панику да их неко не претекне и отме им патентна права.

А то што су пронашли не само да им је обезбеђивало Нобелову награду, разуме се и бесмртност, него би, док трепну, постали мултимилијардери, можда и већи од оних што су се напречац обогатили када су пре век и по откривени извори нафте. Угледни „Тајм Магазин" међу првима је писао о научницима који су учинили „највеће откриће откако су људи нашли ватру" и уопште, прелепи сан већ је за њих двојицу постајао јава.

Како и не би. Док су се остали научници вртели у круг чврсто уверени да је за фузију неопходна гломазна апаратура тешка стотине тона, уз то још и температура већа од оне на Сунцу, Флајшмен и Понс су изводили тај процес у бочицама и епруветама на лабораторијском столу!

Универзитети заратили

При том, из само једног галона воде може, по њиховим прорачунима, да се добије више енергије него из 300.000 галона нафте! Све то без оштећења озона, ефекта „стаклене баште", киселе кише и радиоактивног ђубрета.

Чим је вест о овоме објављена, научници широм света и владе најмоћнијих земаља отпочели су (нимало јефтину) трку истраживања овог феномена. Вест је, међутим, много погодила Брајана Џонса, физичара са Мормонског универзитета који је, игром случаја, удаљен од Понсовог само четрдесетак миља (око 60 km). И да след невероватних случајности у овој причи буде још чуднији, баш Брајену Џонсу обратило се Министарство за енергетику САД да дâ своје мишљење о молби за доделу средстава коју су упутили Флајшмен и Понс, како би наставили своја епохална истраживања. Џонс је одговорио Министарству да и сам управо ради на сличном научном послу!

И тако је креснула варница која је распламсала научничку свађу. Два универзитета почела су међусобно да се оптужују за пиратство, скандал је био на видику. Управе универзитета успеле су некако да се договоре око одржавања „самита" на неутралној територији, а избор је пао на аеродром у Солт Лејк Ситију. Заказан је и датум, 24. март 1989. године. Требало је да том приликом представници сваког од два зарађена

НАЈ... НАЈ... НАЈ...

НАЈСТАРИЈЕ новине на свету, сачуване до данашњег дана у једном једином примерку, изашле су у Келну 1470. године. А најстарије од свих које и данас излазе је часопис Шведске академије наука: његов први број штампан је 1645. године.

Најстарија новина код нас, која и сада излази, јесте „Политика". Први број појавио се 1904. године, а није излазила за време Првог и Другог светског рата.

Наш најстарији часопис, уједно и најстарији на Балкану, чак и један од најстаријих у Европи, јесте „Летопис Матице српске" који излази од давне 1824. до данас, такође с прекидима, и то у време Револуције 1848/49. године, када је „Матици српској" био забрањен рад, затим у Првом светском рату од 1914. до 1918. и за време Другог светског рата од 1941. до 1945. године.

НАЈВЕЋЕ подземно језеро на свету налази се у Намибији, а открили су га спелеолози који су истраживали карстну пећину необичног имена „Аждајине ноздрве". У наслагама доломита, на дужини од 59 метара, експедиција је наишла на језеро површине 1,9 хектара, односно 0,1 хектара више него што има Лост-Лејк у америчкој држави Тенеси које је до сада сматрано највећим подземним језером на нашој планети. Највећа дубина новооткривеног језера је 200 метара! Вода је изузетно бистра, а температура јој износи 24°C.

НАЈНЕОБИЧНИЈЕ брачне заједнице и данас постоје међу Наирима у Индији. Тројица, четворица или више мушкараца имају заједничку жену, али сваки од њих може у заједници с тро-

универзитета донесу сопствене резултате и истовремено их пошаљу на адресу британског часописа „Природа" („Nature"). Објављивање у њему, зна се, већ деценијама је уходани начин да се научна достигнућа понуде упућеној и стручној јавности на процену.

Слава па... ледени туш

Али... Дан пре „самита" Јутин универзитет прекршио је договор и сазвао конференцију за штампу на којој је званично обавестио сву јавност о открићу које се догодило под његовим кровом. Како су рекли, хладна фузија ће имати огромну примену, па у том случају „човек осећа већу одговорност према целој људској заједници него према уском кругу научника".

Током те вечери Флајшмен и Понс су постали звезде сјајније од холивудских, већ су слављени као спаситељи човечанства који су пронашли начин за добијање чисте енергије без загађивања.

Нико те вечери није ни слутио да обојици научника већ зебе око срца. А ево и зашто. Флајшмен је нешто раније упутио Британској нуклеарној истраживачкој лабораторији у Харвелу своје резултате на проверу. Они су покушали да изведу опите и нису успели, па су му то и јавили, два дана пре конференције. Флајшмена је ухватила нервоза, покушао је да одложи конференцију, али ствари више нису биле у његовим рукама. Управа Јутиног универзитета није хтела ни да чује о томе и све се одиграло како је речено.

Прави ледени туш уследио је недељу дана доцније када је Флајшмен и лично посетио Харвел где су му мирно предочили доказе које је на основу његових формула извела група нуклеарних стручњака и уз које је било кратко назначено: „Погрешно. Кривуља има погрешан облик и даје погрешну енергију."

Као (слаба) оцена писменог задатка неког гимназијалца!

Реагује и председник САД

Вест је на Јутином универзитету изазвала тиху језу. Што је још горе, сами Флајшмен и Понс у поновљеним опитима дошли су до истоветних (обесхрабрујућих) резултата као и стручњаци у Харвелу.

Али, њихове лађе нису, тако рећи, честито ни потонуле, кад су се већ у априлу зачули нови таламбаси с разних страна научничког света. Поједини тимови успели су у Флајшмен-Понсовом експерименту!

Тај нови обрт навео је и америчког председника Џорџа Буша да у Белој кући сазове нарочит скуп како би се проценила ова ствар и председник определио. А држава Јута издвојила је око пет милиона долара да се створи фонд за оснивање Националног института за истраживање хладне фузије.

И таман се и то слегло, а дошао је месец јун и све већи број научних саопштења у којима се наводило да експеримент није успео. И тако, ред хладно, ред топло, док коначно „због" Флајшмен-Понсовом открићу није потписало укупно стотину научника са Харвела, на челу с угледним др Дејвидом Виљемсом, пошто су објавили да ни њима експеримент није пошао за руком. Али! Водећи научник целог Харвела др Дејвид Финдли не само да није потписао ово саопштење, него је уместо тога изјавио за своје колеге:

– Било би боље да су обавили већи број опита.

Шта су све то време радили Флајшмен и Понс? Други је нестао баш као да је у земљу пропао, од бруке и срамоте, шушка се. А први, то ће рећи др Флајшмен, опоравља се у Саутемптону после операције и верује и даље у хладну фузију, као и у то да је против њега и Понса уперена међународна завера (његове речи) како би их лишили патентних права. У тој завери, уверен је Флајшмен, најважнију улогу одиграо је колега-научник Френк Клоуз, британски професор који је написао књигу о целом случају. У њој је Клоуз изнео све чињенице и сазнања до којих је дошао после двадесетомесечне истраге о овом научном открићу или „открићу".

Иначе, Клоуз је међународно признат ауторитет у нуклеарној физици... ***М. К.***

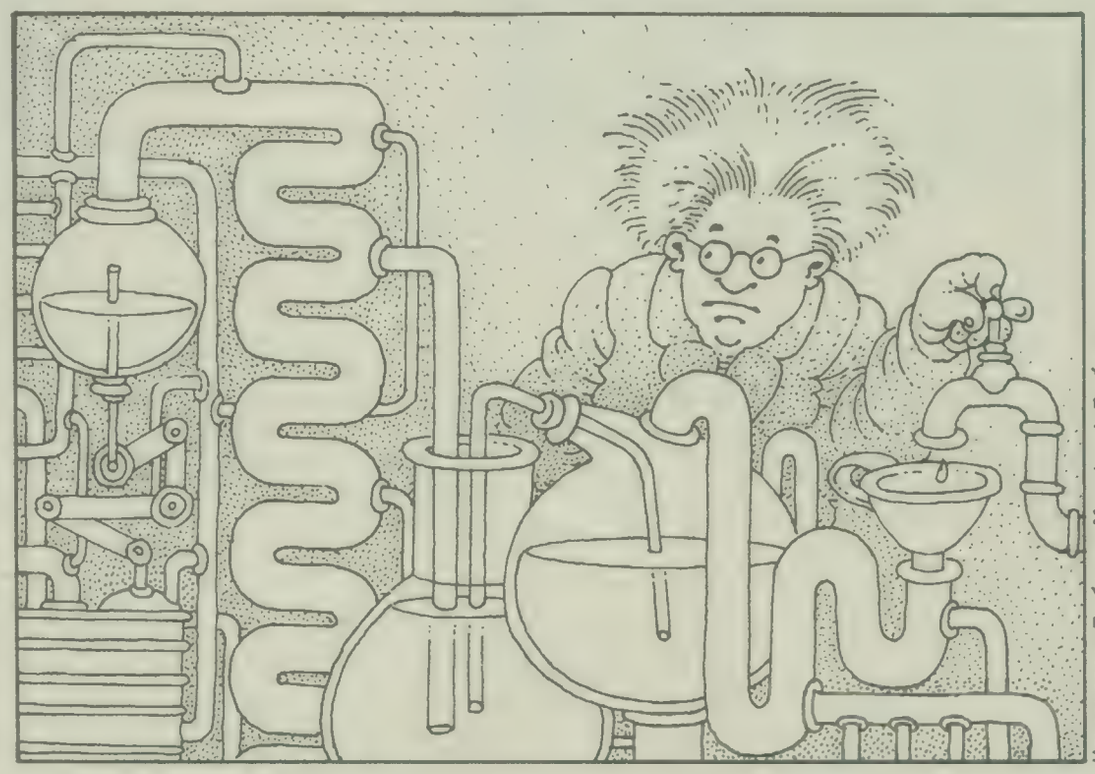

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

јицом или више мушкараца имати и другу или трећу жену и тако даље. А у неким бразилским покрајинама, у Новој Гвинеји и још понегде, постоји нешто што су научници назвали сукцесивна полигамија која се састоји у томе да се млађи мушкарци морају најпре женити старијим женама, затим женама својих година и коначно млађима од себе.

НАЈНИЖУ температуру постигнуту у лабораторијским условима добили су научници Хелсиншког технолошког универзитета. Они су успели да достигну температуру која је за само два билионита дела степена изнад апсолутне нуле.

Апсолутну нулу, према фундаменталним законима физике, немогуће је постићи у лабораторијским условима и зато је ово достигнуће значајан допринос развоју физике. Њиме је оборен претходни рекорд који је такође постигао овај универзитет 1984. године.

НАЈУБИТАЧНИЈЕ од свих елементарних непогода и стихија нису ни земљотреси, ни ерупције вулкана већ велике поплаве. По подацима које је недавно објавио УНЕСКО од њих је у последњих 100 година погинуло девет милиона људи, док је за тај исти период број жртава од земљотреса и урагана износио два милиона. Поплаве наносе и огромне материјалне штете, у појединим земљама и до 15 одсто њиховог националног дохотка. Само за једну годину губитак од поплава у свету мери се милијардама долара. ***В. М.***

Илустровала: Ивана Швабић

Све тише крекетање у Француској и...

ОЈАЂЕНИ ГУРМАНИ

Догађај се збио крајем прошле године у гласовитом париском ресторану "Руже жаба". Власница Жаклин Лапорт тихо је пришла столу за којем је седео стални гост, мало се нагнула и тихим гласом, тако рећи шапућући, поверила му:

– Не можемо више да набавимо француске жабе, ове које ће управо појести биле су египатске.

Гост је запањено погледао у власницу, па у свој испражњени тањир. Страшна истина погодила је све љубитеље жабљих батака широм Француске, а таквих има много, пошто домаћа баронима спада у деликатесе, све иначе дичне кухиње. Зато Француска у последње време увози преко осам хиљада тона жабљих батака годишње и издваја за то деведесет милиона франака!

У поменутом ресторану порција жабљих батака кошта око 65 франака, што је прилично луксузно предјело. Французи приређују овај деликатес тако што батаке блеђо пропрже на путеру и зачине их ситно сецканим белим луком и першуном. Неки шармерима би приметио да би спремљено на ова начин и масно ћебе било укусно, а камо неће жабљи батаци. Иначе до пре неколико деценија у самој Француској било је жаба у толиком изобиљу да се само из једног језера вадило и по три тоне годишње.

По истанчаном укусу кулинарских зналаца жабљи батаци треба да буду ситни и бледо пржени на путеру што може да се постигне само са француским врстама жаба

А онда је улов бивао све мањи и мањи, па је та цифра најзад постала невероватна баремколико и саме рибарске (или ловачке) приче да би сада појам „жаба" могао да се користи за бајку, уместо с златној рибици... У ствари жабљој врсти, коју никакав тигањ није могао да уништи током векова, главе је дошла модернизација. Неке баре и језера претворени су у пољопривредно земљиште исушивањем, док су преостале жабе угинуле због спрејова против инсеката, па испада да су оне које се нису насукале – сами од глади пошто су им инсекти главна храна. Узалуд је француска влада још 1977 године забранила ловљење жаба осим за „породичну употребу" (што ће рећи у разумним количинама), крекетање све више замире.

Тако је почео увоз понајвише из Египта где је клима тако пријатна, гледано из жабљег угла, да допушта лов на њих током целе године. Увозе се и са Балкана, као и из Ирске. Али, ни говора да су увозне жабе по укусу француских гурмана. Оне стижу зависно од места где се ловe, у плавичастим, мрким и белим тоновима, док Французи, како смо већ објаснили цене само крем нијансе сирових батака. Да! Увозни жабљи батаци су, уз ове „мане", још и крупнији, а такве цене Немци, Французи не.

Да би се све ове тешкоће превазишле, постарао се Пјер Дар, биолог и, евентуално, будући бизнисмен (пласман жаба био би његова ужа област). Пјер Дар је већ две и по деценије научно испитивао све што се тиче жабљег организма, проникао у многе тајне исхране и размножавања, укључујући и оно вештачко, што ће рећи из епрувете. Он сада добро зна како да одржи у животу и на нарочито заснованој исхрани пуноглавце и младе жабе, а то су фазе када су ови водоземци најосетљивији.

Пјер Дар носи жабе узгојене у институту у преостале баре и језера и обећава да његов начин може да обезбеди да се током десетак година сасвим обнови жабља популација у Француској у оном броју који је некада давно развеселљавао све гурмане. Наравно, нарочита храна коју овај научник даје својим жабама представља најстрожу пословну тајну, а неки злобници тврде како то мора бити исто оно чиме узгајивачи огромних жаба у Америци хране те своје „љубимце": куниће у гранулама, кувана салата и пилећи мозгови.

Шалу на страну, за љубитеље жабљих батака ово је ипак, озбиљна ствар, а Пјер Дар сања о томе да направи барем дванаест фарми за почетак. Поред тога што су одличне за јело, сматра он, жабе су незаменљиви борци против маларије – једна је у стању да поједе 150 комараца дневно – па Пјер Дар намерава да извози своје узгојене младунце и у свет, нарочито тамо где је маларија раширена болест. Па зар то није и бољи и јефтинији начин од лекова? Живеле жабе, а док се не остваре ове намере Пјера Дара, саветујемо свима заинтересованима за жабљи бизнис да пожуре док је Француска још оволико расположена за увоз.

М. К.

ДИК ТРЕЈСИ

НАРУЧНО УБИСТВО

II ДЕО

ТРЕЈСИ СЕ СРЕО СА ИНСПЕКТОРОМ ПЛАТИШОМ ИЗ ЈЕДИНИЦЕ ЗА ОРГАНИЗОВАНИ КРИМИНАЛ...
ВЕЛИКИ БАЦА? ДА, ЈОШ ЈЕ ЧИАН АПАРАТА, АЛИ ЈЕ ПОСТАО ПРИЛИЧНО НЕАКТИВАН!
ИПАК ЈЕ У ИЗВРШНОМ САВЕТУ УПРАВО ПРИПРЕМАМО СУЂЕЊЕ И ЊЕМУ И ОСТАЛИМ ГЛАВЕШИНАМА! АЛИ ОН НЕЋЕ ДОЧЕКАТИ СУЂЕЊЕ!
ЗАШТО?
УМРЕЋЕ! ДОКТОРИ МУ ДАЈУ ШЕСТ МЕСЕЦИ...
ХММ...
ЗНАМО ДА СУ ДВА НИЖЕРАЗРЕДНА ПРОБИСВЕТА ИЗ АПАРАТА ШИРИЛИ ГЛАС О МИЛИОНСКОЈ НАГРАДИ ЗА УБИСТВО ДИКА ТРЕЈСИЈА!
ЗНАЧИ, НЕКО ОД ГЛАВЕШИНА ИЗ АПАРАТА ЈЕ РАСПИСАО ТУ УЦЕНУ!
АЛИ, ЗАШТО МИСЛИШ ДА ЈЕ ТО ВЕЛИКИ БАЦА, ЈЕДАН ТАКОРЕЋИ „БИВШИ"...
УПРАВО ЗАТО...

ДАНАШЊИ АПАРАТ НЕГУЈЕ ПРИТАЈЕНИЈИ ИМИЦ НЕГО ШТО ЈЕ НАГРАДА ОД 1.000.000 $ НАГОВЕШТАВА! МОРА, ДАКЛЕ ДА ЈЕ ТО НЕКО „БИВШИ", ЖЕЉАН ОСВЕТЕ!

„...ТО ОНДА ОБЈАШЊАВА КАКО ЈЕ МОГЛА ДА БУДЕ ПОДМЕТНУТА ТАКО БРЗО И ПОРЕД ПОЛИЦАЈАЦА НА СТРАЖИ" -РЕКАО ЈЕ ТРЕЈСИ.
УПРСКАЛИ СМО!
ПА ШТА? ПРОБАЋЕМО ОПЕТ!

КИДЕ, ПОЗОРНИК РОДРИГЕЗ ХОЋЕ НЕШТО ДА ТИ КАЖЕ!
ИАКО МЕ НЕ СМАТРАЈУ КРИВИМ, МИСЛИМ ДА САМ ОДГОВОРАН ЗА ОНО ШТО СЕ ДОГОДИЛО! АКО МОГУ НЕШТО ДА УЧИНИМ, САМО РЕЦИ!
САД ЈА ИМАМ НЕШТО ДА КАЖЕМ...
МОЛЦИ ИЗ ЛАБОРАТОРИЈЕ ЗАКЉУЧИЛИ СУ ДА...
„БОМБА НИЈЕ СТАВЉЕНА ПОД ХАУБУ, ВЕЋ ЈУ ЈЕ НЕКО УБАЦИО НА ПРЕДЊЕ СЕДИШТЕ И ПРИКЉУЧИО ЗА ВОЗАЧКУ ТАБЛУ!"
ТО ЈЕ МОГЛО ДА СЕ УРАДИ, ИАКО СИ ТИ ЧУВАО СТРАЖУ РОДРИГЕЗ?
СВЕЈЕДНО, КРИВИЦА ЈЕ МОЈА ШТО...
РОДРИГЕЗ, ТИ ПАТИШ ОД ТЕШКОГ САМОСАЖАЉЕЊА! ХА! А ТИ, КИДЕ, У СВОЈОЈ ТУЗИ НИШТА НЕ ВИДИШ!
ИПАК, ТРЕБА ОБАВИТИ ЈЕДНУ ВАЖНУ СТВАР; ИСПИТАТИ СУСЕДЕ! ЈЕСТЕ ЛИ ВАС ДВОЈИЦА СПРЕМНИ ЗА ТО?
ТРЕЈСИ, ТА БОМБА ПОД КОНТРОЛНОМ ТАБЛОМ ЗВУЧИ МИ ПОЗНАТО КАО МЕТОД...
„ВИДИ ШТА САМ НАШАО" – ДАВИО СЕ СЕМ.
МАЛИ КРШ! НЕКОЛИКО ХАПШЕЊА БЕЗ ВЕЋИХ КАЗНИ! СУМЊИВ ЈЕ ЗА НЕКЕ БОМБАШКЕ ДИВЕРЗИЈЕ У ПОДЗЕМЉУ!
ЈОШ НИСИ ЧУО НАЈБОЉЕ...
МАЛИ КРШ ЈЕ ПОСТАО СТРУЧЊАК ЗА ДЕМОЛИРАЊЕ У ВИЈЕТНАМУ! КАД ЈЕ ДЕМОБИЛИСАН, ПРИШАО ЈЕ АПАРАТУ!
„НИЖИ ЈЕ ОД МЕТАР ШЕЗДЕСЕТ! СПЕЦИЈАЛНОСТ: ПРОВАЉИВАЊЕ У ПАРКИРАНЕ АУТОМОБИЛЕ И ПОСТАВЉАЊЕ СЧ ПОД КОНТРОЛНУ ТАБЛУ..."
* ПЛАСТИЧНИ ЕКСПЛОЗИВ
ОНДА СЕ ТИХО ИСКРАДЕ! А КАД СЕ ОБРНЕ КЉУМ АНЛАСЕРА!
2

МАЛИ КРШ ИМА ЕЛЕКТРОНИЧАРСКУ РАДИОНИЦУ У ПРЕДГРАЂУ! ДА ПОПРИЧАМО МАЛО СА ЊИМ?
ДА!
ЗА ТО ВРЕМЕ РОДРИГЕЗ И КИД "ЧЕШЉАЛИ" СУ ОКО МЕСТА ЗЛОЧИНА...
ЈЕСТЕ ЛИ СИГУРНИ У ТО, КЛИНЦИ?
ЈУНИОР ТРЕЈСИ И ПОЗОРНИК РОДРИГЕЗ ИСПИТИВАЛИ СУ ОЧЕВИЦЕ ЗЛОЧИНА...
ШТА СТЕ ТАЧНО ВИДЕЛИ?
ЗЕЛЕНА КОЛА! ВОЗИЛА ИХ ЈЕ НЕКА ГОСПОЂА!
СА ЊОМ ЈЕ БИО ЈЕДАН ЧОВЕЧУЉАК!
ОДМАХ ПОСЛЕ ЕКСПЛОЗИЈЕ, ГОСПОЂА ЈЕ ЗАУСТАВИЛА КОЛА! ЧОВЕЧУЉАК ЈЕ ИЗАШАО И БАЦИО НЕШТО ОВДЕ!
КАО ГУМЕНЕ РУКАВИЦЕ, У КОЈИМА МАМЕ ПЕРУ СУДОВЕ!
ВИДИМ НЕШТО! ДОДАЈТЕ МИ НЕКИ ШТАП ДА ДОХВАТИМ...
У МЕЂУВРЕМЕНУ, ТРЕЈСИ И СЕМ КРЕНУЛИ СУ ДО МАЛОГ КРША...
ЗАШТО?
БОЈИМ СЕ, ЛИЛИ...
GOULD Fletcher COLLINS
3

ТАЧНО, ГОСПОДИНЕ! ГОСПОЂА ЈЕ ЗАУСТАВИЛА КОЛА ДА ЧОВЕЧУЉАК ЈЕ ИСПАШАО И ВАЉИО НЕКЕ РУКАВИЦЕ У КАНАЛИЗАЦИЈУ!

ЕВО ЈЕ!

ЗА ТО ВРЕМЕ..
ПАРКИНГ ЕЛЕКТРОНИКЕ КРШ САМО ЗА МУШТЕРИЈЕ

ГОС'Н КРШ, МОЖЕ Ј' ПАР ПИТАЊА?
ЗАШТО ДА НЕ..
ГДЕ СТЕ СЕ НАЛАЗИЛИ ПРЕ ТРИ ВЕЧЕРИ ИЗМЕЂУ 7 И 8 САТИ?

У МЕЂУВРЕМЕНУ..
УКОЛИКО БУДЕ ОТИСАКА НА РУКАВИЦИ, НАШАО СИ СВОГ ЧОВЕКА!

МУЖ И ЈА СМО БИЛИ КОД МОЈЕ СЕСТРЕ! ТАМО СМО ПРОВЕЛИ ВЕЧЕ!

ОНА ЋЕ ТО ПОТВРДИТИ?
НАРАВНО!

У ПОЛИЦИЈСКОЈ ЛАБОРАТОРИЈИ...
ПОШТО СМО ИЗВРНУЛИ РУКАВИЦУ И НАДУВАЛИ ЈЕ, СПРЕМНИ СМО ДА ПОТРАЖИМО ОТИСКЕ!

НИСАМ ЗГРЕШИО ВЕЋ ПЕТ ГОДИНА, ГОС'Н ТРЕЈСИ! ИМАМ РАДЊУ... СВЕ ЛЕГАЛНО!

КАКО ИДЕ ПОСАО ОДКАД ЈЕ НЕДАЛЕКО ОТВОРЕН ТРЖНИШНИ ЦЕНТАР?
АЛИ...

ВЕОМА ЈАСНИ ОТИСЦИ! ПОСЛАЋУ ИХ У ОДЕЉЕЊЕ ЗА ИДЕНТИФИКАЦИЈУ ДА ИХ ПУСТЕ У КОМПЈУТЕР!

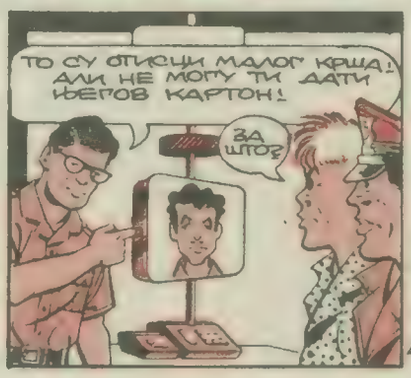
ТО СУ ОТИСЦИ МАЛОГ КРША! АЛИ НЕ МОГУ ТИ ДАТИ ЊЕГОВ КАРТОН!
ЗА ШТО?

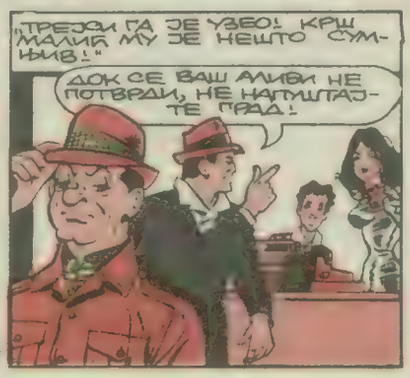
ТРЕЈСИ ГА ЈЕ УЗЕО! КРШ МАЛИЋ МУ ЈЕ НЕШТО СУМЊИВ!"
ДОК СЕ ВАШ АЛИБИ НЕ ПОТВРДИ, НЕ НАПУШТАЈТЕ ГРАД!

ТРЕЈСИ, ТО ЈЕ НАШ ЧОВЕК!
АЛИ, НЕМАМО ДОВОЉНО ДОКАЗА!

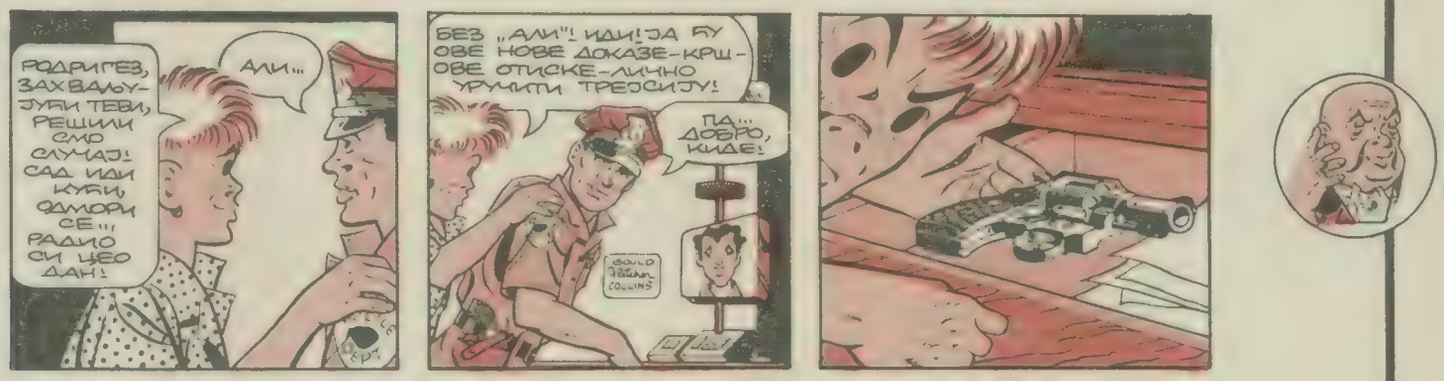
РОДРИГЕЗ, ЗАХВАЉУЈУЋИ ТЕБИ, РЕШИЛИ СМО СЛУЧАЈ! САД ИДИ КУЋИ, ОДМОРИ СЕ!! РАДИО СИ ЦЕО ДАН!
АЛИ...
БЕЗ „АЛИ"! ИДИ! ЈА ЋУ ОВЕ НОВЕ ДОКАЗЕ-КРШОВЕ ОТИСКЕ-ЛИЧНО УРУЧИТИ ТРЕЈСИЈУ!
ГА... ДОБРО, КИДЕ!
GOULD Hatcher COLLINS

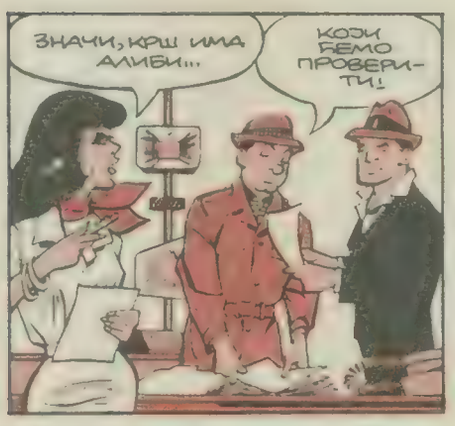
ЗНАЧИ, КРШ ИМА АЛИБИ...
КОЈИ ЋЕМО ПРОВЕРИТИ!

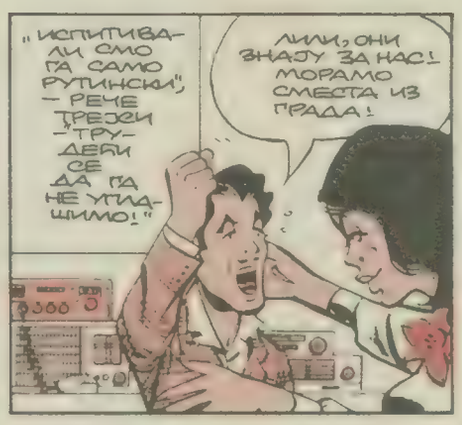
„ИСПИТИВАЛИ СМО ГА САМО РУТИНСКИ", – РЕЧЕ ТРЕЈСИ – „ТРУДИЋЕМО СЕ ДА ГА НЕ УГНЕТИМО!"
ЛИЛИ, ОНИ ЗНАЈУ ЗА НАС! МОРАМО СМЕСТА ИЗ ГРАДА!

НЕ ЗНАЈУ ОНИ НИШТА! НАШ ЈЕ АЛИБИ ЧВРСТ!

ПРЕПОЗНАЛИ СУ МОЈ СТИЛ – БОМБА ИСПОД ТАБЛЕ! ТРЕБАЛО ЈЕ ДА СМИСЛИМ НЕШТО ДРУГО!

ЗАТО ЋЕШ ОВАЈ ПУТ НАПРАВИТИ БОЉУ БОМБУ, МАЛИ! ЗАТО ШТО МЕ ВОЛИШ!
ОХ!

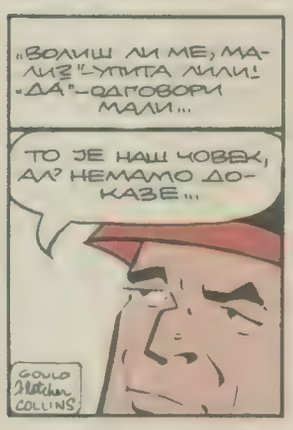
„ВОЛИШ ЛИ МЕ, МАЛИЗ"! УПИТА ЛИЛИ!
„ДА"-ОДГОВОРИ МАЛИ...
ТО ЈЕ НАШ ЧОВЕК, АЛ' НЕМАМО ДОКАЗЕ...
GOULD Hatcher COLLINS

ШАЛИТЕ СЕ? КИД МИ РЕЧЕ ДА ЋЕТЕ НАЗВАТИ! ОН ЈЕ ОТКРИО КРШОВЕ ОТИСКЕ!

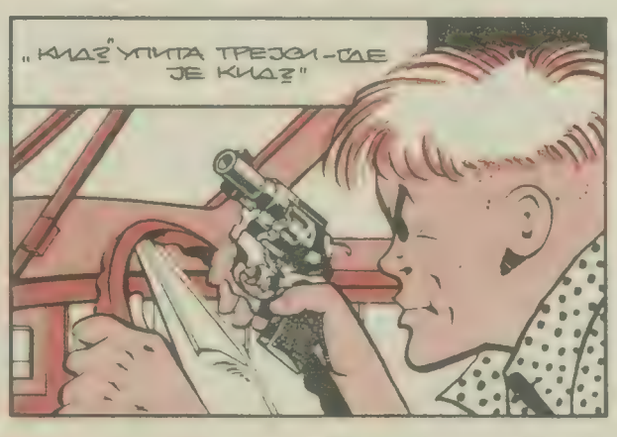
„КИД? УПИТА ТРЕЈСИ – ГДЕ ЈЕ КИД?"

ГОС'Н ТРЕЈСИ, ЗА САМ СА ДЕЦОМ КОЈА СУ ВИДЕЛА СУМЊИВА ЛИЦА ПОСЛЕ ЕКСПЛОЗИЈЕ...
ДЕЦА ПОТВРЂУЈУ ДА ЈЕ МАЛИ КРШ ЧОВЕК КОЈИ ЈЕ БАЦИО ГУМЕНЕ РУКАВИЦЕ У КАНАЛИЗАЦИЈУ!
„ОДЛИЧНО, РОДРИГЕЗ," ОДГОВОРИ ТРЕЈСИ. „ГДЕ ЈЕ КИД?"
ТРЕЈСИ, ЗАВИРИЛА САМ У КИДОВУ СОБУ! НЕМА ГА ТАМО! И ЈОШ НЕШТО...
„ФИОКА ОД СТОЛА ЈЕ ОТВОРЕНА. БИЛО ГДЕ ДА ЈЕ ОТИШАО, ПОНЕО ЈЕ СА СОБОМ И СВОЈУ ПУШКУ..."
ЗА ТО ВРЕМЕ...
НЕМА ВИШЕ БОМБИ У ТРЕЈСИЈЕВА КОЛА! ОВАЈ ПУТ ПОСТАВЉАМ У ЊЕГОВУ КУЋУ!
МАЛИ, ТАКО СЕ ПОНОСИМ ТОБОМ...
САДА ЋУ УПОТРЕБИТИ ДИНАМИТ И САТНИ МЕХАНИЗАМ, НАМЕШТЕН НА 10 МИНУТА!
ТО ЋЕ ОТКЛОНИТИ СУМЊУ ОД МЕНЕ! НИЈЕ МОЈ МЕТОД РАДА!
ТАКО СИ ПАМЕТАН, МАЛИ!
„ТРЕБА САМО ЈОШ ДА СЕ ПРОВУЧЕМ ПОРЕД ДВА СТРАЖАРА" – РЕЧЕ КРШ! – „ИЛИ ВЕРУЈЕ У ТЕБЕ!"
ПАРКИНГ ЕЛЕКТРОНИКЕ КРШ. САМО ЗА МУШТЕРИЈЕ
КОНАЧНО ДОВОЉНО ЧВРСТИХ ДОКАЗА ДА ШЧЕПАМО КРША!
ДА, АЛИ МОЖЕМО ЛИ ДА СТИГНЕМО КИДА?
У МЕЂУВРЕМЕНУ...
ВЕЧЕРАС ПОДМЕТНЕШ ОВО У ТРЕЈСИЈЕВУ КУЋУ, СУТРА ПОКУПИМО 1.000.000$!
ОКРЕНИТЕ СЕ!
КО СИ ТИ?
ЗОВЕМ СЕ ТРЕЈСИ! ЈА САМ СИН ЧОВЕКА КОГА ПОКУШАВАТЕ ДА УБИЈЕТЕ! И МУЖ САМ ЖЕНЕ КОЈУ СТЕ УБИЛИ! ЈА САМ МОМАК КОЈИ ЋЕ ВАС ОБОЈЕ СРЕДИТИ...

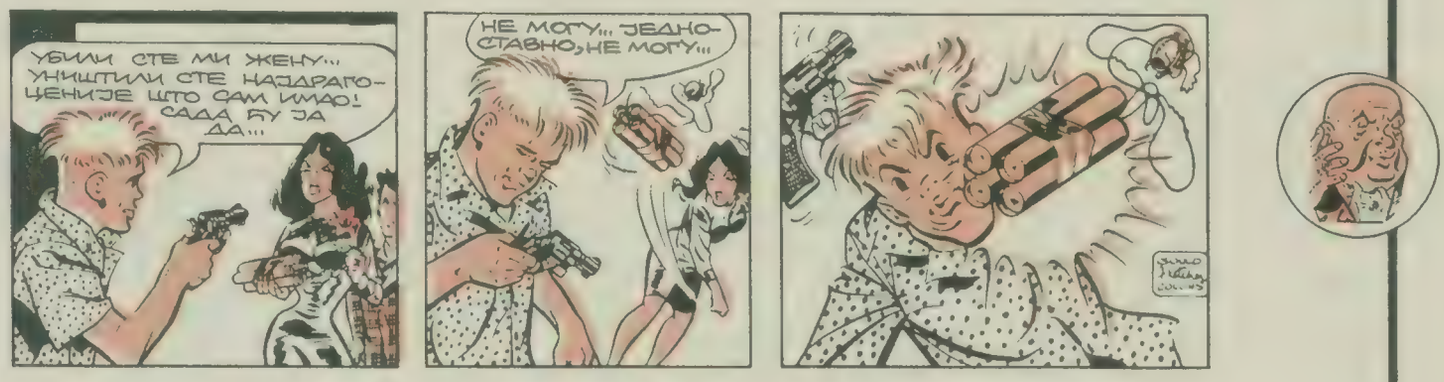
УБИЛИ СТЕ МИ ЖЕНУ... УНИШТИЛИ СТЕ НАЈДРАГОЦЕНИЈЕ ШТО САМ ИМАО! САДА БУ ЈА ДА...
НЕ МОГУ... ЈЕДНОСТАВНО, НЕ МОГУ...
GOULD Fletcher COLLINS

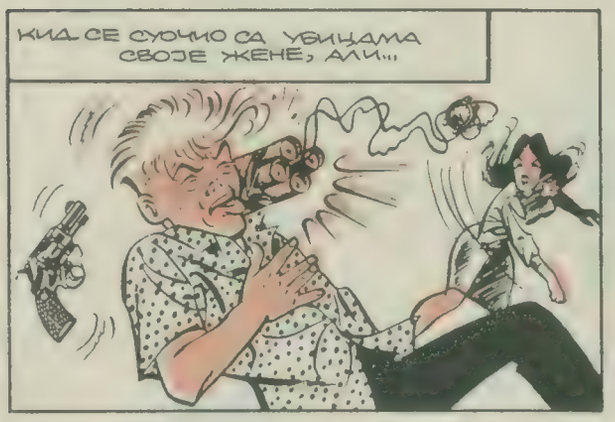
КИД СЕ СУОЧИО СА УБИЦАМА СВОЈЕ ЖЕНЕ, АЛИ...

ЛИЛИ, НИСИ СМЕЛА ДА БАЦИШ БОМБУ НА ЊЕГА! МОГЛА ЈЕ ДА ЕКСПЛОДИРА!
ХОЋЕШ ДА НАС ПОБИЈЕШ, ДА? МАЛА БУДАЛА НИЈЕ ИМАЛА ПЕТЉУ...

ОТКАЧИЛА СИ САТНИ МЕХАНИЗАМ! УКОЛИКО ОВО НЕ РАЗМОНТИРАМ, ЕКСПЛОДИРАЋЕ ЗА 10 МИНУТА!

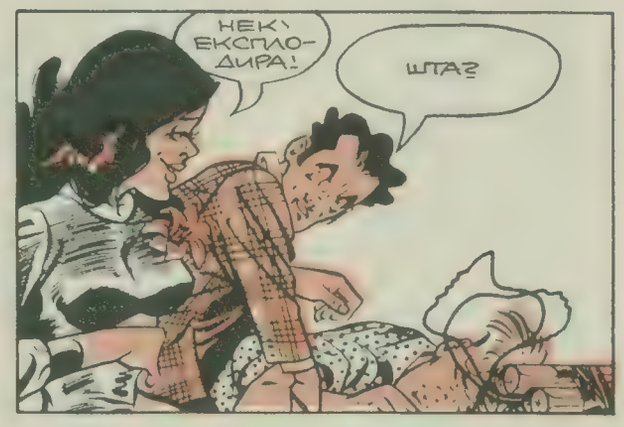
НЕК' ЕКСПЛОДИРА!
ШТА?

"ЗА ТЕЛО ПРОНАЂЕНО У РУШЕВИНАМА, НЕКО ВРЕМЕ БЕ МИСЛИТИ ДА ЈЕ ТВОЈЕ..." ШТО НАМ ДАЈЕ ФОРЕ ДА ЗБРИШЕМО ИЗ ГРАДА!"
ИЗ ГРАДА? -УПИТА КРШ!

"ДА"-РЕЧЕ ЛИЛИ. "АКО НАМ ЈЕ КИД ТРЕЈСИ БИО ЗА ПЕТАМА, НИ ТАТА НЕ МОЖЕ БИТИ ДАЛЕКО!"
ПАРКИНГ ЕЛЕКТРОНИКЕ КРШ САМО ЗА МУШТЕРИЈЕ
9-10-78
GOULD Fletcher COLLINS

7

ЈОШ ОСАМ МИНУТА ДО ЕКСПЛОЗИЈЕ! ЈЕСИ ЛИ СИГУРНА ДА ТО ЖЕЛИШ, ЛИЗ?
"ДА, ТРЕБА ДА ПОВЕРУЈУ ДА ЈЕ КИДОВО ТЕЛО ТВОЈЕ... ДОК СЕ МИ НЕ ИСКРАДЕМО ИЗ ГРАДА"!
GOULD Fletcher COLLINS
А НАПОЛУ...
КИДОВА КОЛА СУ ОВДЕ... И КРШОВА, ТАКОЂЕ! УНУТРА СУ, ЗНАЧИ! ПОКРИВАЈ УЛАЗ, СЕМ! ЛИЗ, ПОЂИ СА МНОМ!
ТРЕЈСИ, ГЛЕДАЈ!
СТОЈТЕ, ВАС ДВОЈЕ! РУКЕ ГОРЕ!
ПАЗИ НА МАЛОГ, ТРЕЈСИ! ИМА ПИШТОЉ!
GOULD Fletcher COLLINS
ИСПОРУКА ЕЛЕКТРОНИКЕ КРШ
МАЛИ!
GOULD Fletcher COLLINS
ДИЖ? СЕ! ПОЗОВИТЕ ХИТНУ ПОМОЋ... А САД, ГДЕ ЈЕ КИД?
GOULD Fletcher COLLINS
ДА СТАВИМО ЛИСИЦЕ ОВОЈ ЛУДОЈ ЧУРИ ПРЕ НЕГО ШТО МЕ ПРИСИЛИ ДА ЈОЈ СЛОМИМ РУКУ!
GOULD Fletcher COLLINS
КИД ЈЕ УНУТРА! У НЕСВЕСТИ ЈЕ... АЛИ НИШТА ОЗБИЉНО...

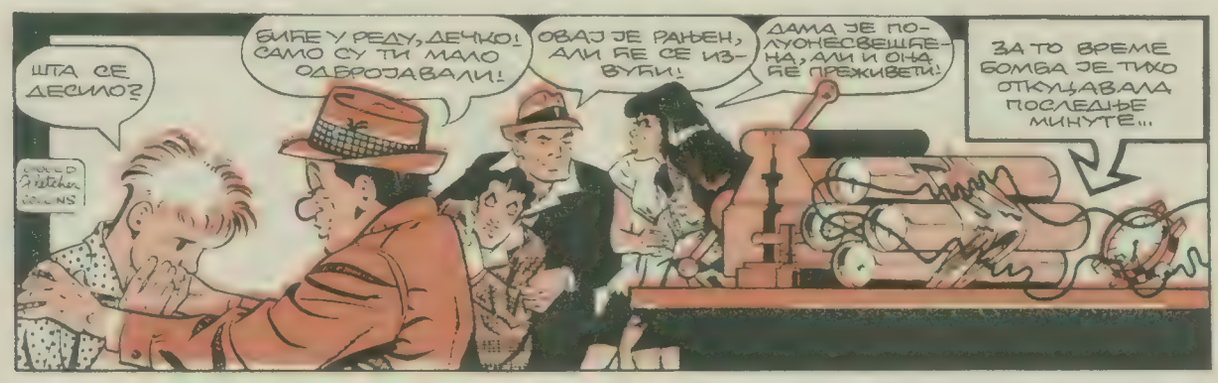
ШТА СЕ ДЕСИЛО?
БИЋЕ У РЕДУ, ДЕЧКО! САМО СУ ТИ МАЛО ОДБРОЈАВАЛИ!
ОВАЈ ЈЕ РАЊЕН, АЛИ ЋЕ СЕ ИЗВУЋИ!
ДАМА ЈЕ ПОЛУОНЕСВЕШЋЕНА, АЛИ И ОНА ЋЕ ПРЕЖИВЕТИ!
ЗА ТО ВРЕМЕ БОМБА ЈЕ ТИХО ОТКУЦАВАЛА ПОСЛЕДЊЕ МИНУТЕ...
Gould Fletcher Collins

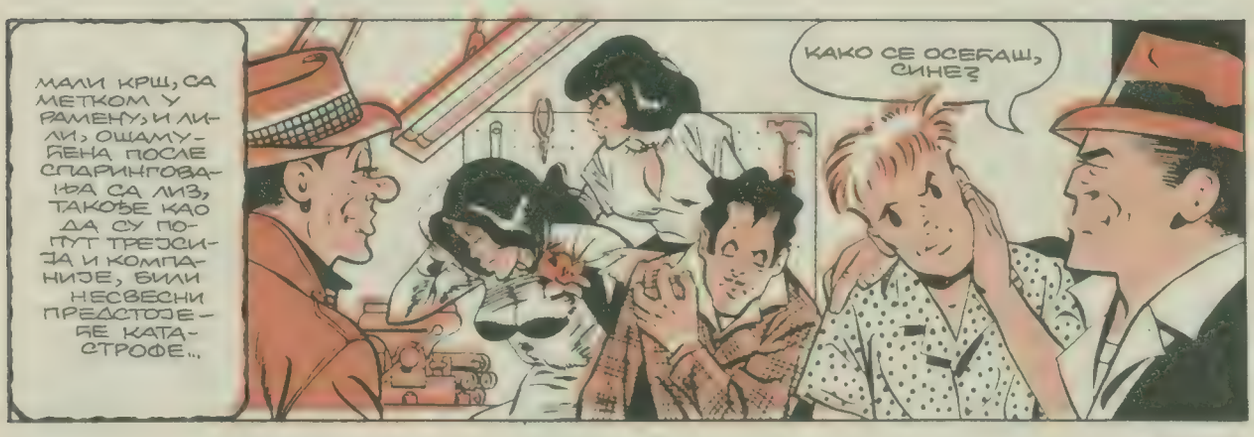
МАЛИ КРШ, СА МЕТКОМ У РАМЕНУ, И ЛИЛИ, ОШАМУЋЕНА ПОСЛЕ СПАРИНГОВАЊА СА ЛИЗ, ТАКОЂЕ КАО ДА СУ ПОПУТ ТРЕЈСИЈА И КОМПАНИЈЕ, БИЛИ НЕСВЕСНИ ПРЕДСТОЈЕЋЕ КАТАСТРОФЕ...
КАКО СЕ ОСЕЋАШ, СИНЕ?

"У РЕДУ САМ"! РЕЧЕ КИД. "СТИД МЕ ЈЕ ШТО САМ ХТЕО САМ ДА ИМ ПРЕСУДИМ!"
БОЖЕ ГОСПОДЕ...

СВИ НАПОЉЕ! БОМБА САМО ШТО НИЈЕ ЕКСПЛОДИРАЛА!

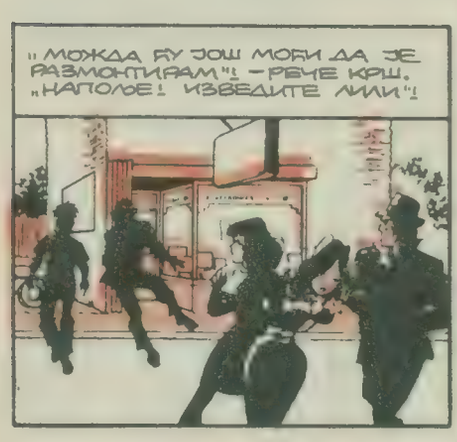
"МОЖДА ЋУ ЈОШ МОЋИ ДА ЈЕ РАЗМОНТИРАМ"! – РЕЧЕ КРШ. "НАПОЉЕ! ИЗВЕДИТЕ ЛИЛИ"!

БУУУМ!
Gould Fletcher Collins

БУУУМ!
КРШ НАС ЈЕ ИЗВУКАО У ПОСЛЕДЊИ ЧАС!
ДАЛИ НИЈЕ ИМАО ДОВОЉНО ВРЕМЕНА ДА РАЗМОНТИРА БОМБУ!
МАЛИ! МАЛИ!
НЕМА СВРХЕ, ЛИЛИ! ГОТОВ ЈЕ!
ТРЕЈСИ, МИСЛИМ ДА ЈЕ КИД ПОВРЕЂЕН!
САМО САМ ОШАМУЋЕН! ЛУПИО САМ ГЛАВУ...
ВИЂЕЋЕ ОН У РЕДУ, ДИК!
О, НЕ! НЕЋЕ...
ДОЋИ ЋЕ ДАН КАД ЋЕ ПОЖЕЛЕТИ ДА ЈЕ ПОГИНУО У ОВОЈ ЕКСПЛОЗИЈИ...
ТИ СИ КРИВ ЗА СМРТ МОГ МУЖА! ТИ, МАЛО ПАТЕТИЧНО СМЕТАЛО!
А ТИ... ТИ СИ ГА УТУЊАЛА! И ТЕБЕ ЋУ УБИТИ! ОБОЈЕ ЋУ ВАС УБИТИ! ЈЕДНОГ ДАНА...
ПРОЧИТАЈ ЈОЈ ЊЕНА ПРАВА И ВОДИ ЈЕ ОДАВДЕ, ЛИЗ!
КРШЕВА ЖЕНА ЛИ ЗАКЛЕЛА СЕ ДА ЋЕ УБИТИ МЕНЕ И ЛИЗ! КРИВИ НАС ЗА СМРТ СВОГ МУЖА...
„ИПАК, ОНА И КРШ УБИЛИ СУ МОЈУ ЖЕНУ!" РЕЧЕ КИД. „ОСВЕТА ЈЕ ТАКО ЗАРАЗНА!"
ДА! И, ПОПУТ ВЕЋИНЕ ЗАРАЗНИХ СТВАРИ, НИЈЕ УОПШТЕ ЗДРАВА... ХАЈДЕМО КУЋИ, СИНЕ!

МОЛИМ ВАС, СЕДИТЕ, ГЂИЦЕ ЗЛОБО!
ВИДИМ ДА ЈЕ ЈОШ ЈЕДНА ВАША ИСТРАГА ЗАВРШЕНА КРВАВО...
GOULD Fletcher COLLINS

ЗАШТО СТЕ ЗВАЛИ МЕНЕ? ПА МИ СМО ЗАКЛЕТИ ПРОТИВНИЦИ! ЗАШТО НИСТЕ ПРИРЕДИЛИ ЈОШ ЈЕДНУ КОНФЕРЕНЦИЈУ ЗА ШТАМПУ?
ЗАТО ШТО ИМАМ ДА САОПШТИМ НЕШТО ВАЖНО...

ДИК ЈЕ ПОЗВАО ОНУ КОМЕНТАТОРКУ ШТО МРЗИ ПОЛИЦАЈЦЕ, ВЕНДИ ЗЛОЉУ!
УПОЗОРИ МЕ КАД ПОЧНУ ДА БАЦАЈУ СТВАРИ ЈЕДНО НА ДРУГО, ДА СЕ САГНЕМ!
ИМАТЕ ЛИ НЕКИХ НОВОСТИ ЗА МЕНЕ ДАНАС, ГОС'Н ТРЕЈСИ?

„КРШОВО ТЕЛО ИЗВУЧЕНО ЈЕ ИЗ ЭГАРИШТА ЕКСПЛОЗИЈЕ. ЊЕГОВА ЖЕНА ЛИЛИ ЈЕ У ПРИТВОРУ"! – РЕЧЕ ТРЕЈСИ.
Little

НИКАКВА НОВОСТ! ЈУТАРЊА ИЗДАЊА, ТВ И РАДИО ТО СУ ВЕЋ ОБЈАВИЛИ!
АЛИ, НЕ И ОВО!

ОВО ЈЕ ЗВАНИЧНА ИЗЈАВА О МОЈОЈ НАМЕРИ ДА ПОВЕДЕМ ОТВОРЕНИ РАТ ПРОТИВ ОРГАНИЗОВАНОГ КРИМИНАЛА!
ВИ СТЕ ШЕФ ДЕТЕКТИВА! ПОСТОЈИ ПОСЕБНО ИСЛЕДНИЧКО ОДЕЉЕЊЕ! ЈЕДИНИЦА ЗА ОРГАНИЗОВАНИ КРИМИНАЛ...

ЗНАМ! ИМЕНОВАН САМ ЗА ЊИХОВОГ ШЕФА!
GOULD Fletcher COLLINS

АПАРАТ* ЈЕ ОТИШАО ПРЕДАЛЕКО!
* СИНДИКАТ КРИМИНАЛАЦА
"ЊИХОВА УЦЕНА НА МОЈУ ГЛАВУ ВЕЋ ЈЕ ОДНЕЛА ТРИ ЖИВОТА..."УКЉУЧУЈУЋИ И ЖЕНУ МОГ СИНА..."
ЂА КИД ТРЕЈСИ (ЗВЕЗДАНА)
МАЛИ КРШ
ЛУИ СИТНИ
ОБЈАВИЛИ СУ УЦЕНУ НА МОЈУ ГЛАВУ! ОДЛИЧНО! ЈА ЊИМА ОБЈАВЉУЈЕМ РАТ!
ДИК ТРЕЈСИ ОБЈАВЉУЈЕ РАТ ПОДЗЕМЉУ И РАДИ ТОГА ПРЕУЗИМА КОМАНДУ НАД ЈЕДИНИЦОМ ЗА ОРГАНИЗОВАНИ КРИМИНАЛ!
ТО СЕ ЗОВЕ ВЕСТ! АЛИ ЗАШТО БАШ МЕНИ ТА ЕКСКЛУЗИВНА ВЕСТ?
ЗАТО, ГЂИЦЕ ЗЛОБО, ШТО САМ ЗБОГ ВАШЕГ АНТИПОЛИЦИЈСКОГ СТАВА, СИГУРАН ДА ЋЕ МОЈА ПОРУКА СТИЋИ НА ПРАВУ АДРЕСУ!
ВЕЛИКИ БАЦО, ИМАШ ПОСЕТУ!
КОЗ НЕ СЕБАМ СЕ ДА САМ НЕШТО ЗАКАЗАО!
АПАРАТУ НИЈЕ ПОТРЕБНО ЗАКАЗИВАТИ, БАЦО!
ОВАЈ... СЕДИТЕ, МОМЦИ! ЧЛАНОВИ УПРАВНОГ ОДБОРА АПАРАТА НЕ ДОЛАЗЕ МИ СВАКИ ДАН!
НЕКА! НЕ ОСТАЈЕМО ДУГО!
ДОШЛИ СМО САМО ДА ТИ КАЖЕМО ДА СВОЈУ УЦЕНУ ЗА ТРЕЈСИЈЕВУ ГЛАВУ СМАТРАШ ПОВУЧЕНОМ!
УЦЕНА ПОВУЧЕНА? ЖЕЛИТЕ РЕЋИ ДА ЈЕ КОНАЧНО МРТАВ?
НИЈЕ! И НЕЋЕ БИТИ СКОРО!
ЧАК И У ТВОЈЕ ВРЕМЕ, УВИЈАЊЕ ПАЈКАНА БИЛО ЈЕ ЛОША РАБОТА! ДАНАС, У ДОБА КОРПОРАЦИЈА, ТО ЈЕ ЧИСТА ЛУДОСТ!
12

БИЛИ СМО ДОБРИ ПРЕМА ТЕБИ! ЈОШ СИ ЧЛАН УПРАВЕ И ДОБИЈАШ ПРОЦЕНАТ ОД СВИХ ПОСЛОВА!
GOULD Fletcher COLLINS

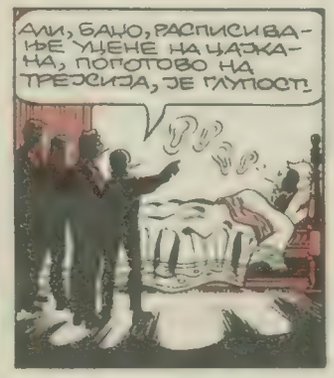
АЛИ, БАЦО, РАСПИСИВАЊЕ УЦЕНЕ НА ЦАЈКАНА, ПОГОТОВО НА ТРЕЈСИЈА, ЈЕ ГЛУПОСТ!

НЕ МОЖЕТЕ ВИ СА МНОМ ТАКО...
ЗАВЕЖИ!

ЧЛАНОВИ УПРАВНОГ ОДБОРА АПАРАТА СВРАТИЛИ СУ ДО БАЦЕ...
СКРЕНУО СИ ТРЕЈСИЈЕВУ ПАЖЊУ НА НАС!

УМЕСТО ДА ЈУРИ ПИЈАЧКАШЕ БАНАКА И ЛУДАКЕ ПОПУТ БАЛЧАКА, ТРЕЈСИ ПРЕУЗИМА, J.O.K.*!
* ЈЕДИНИЦА ЗА ОРГАНИЗОВАНИ КРИМИНАЛ

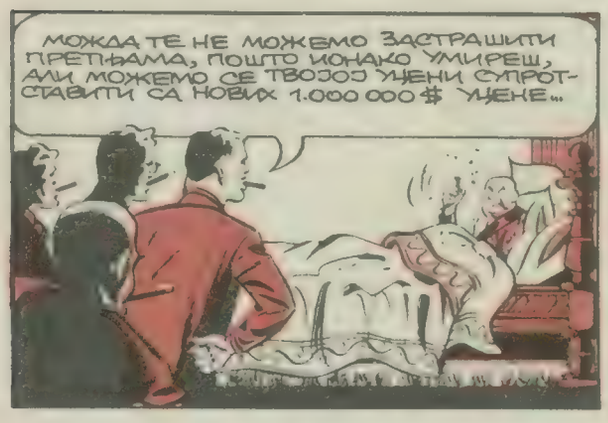
МОЖДА ТЕ НЕ МОЖЕМО ЗАСТРАШИТИ ПРЕТЊАМА, ПОШТО ИОНАКО УМИРЕШ, АЛИ МОЖЕМО СЕ ТВОЈОЈ УЦЕНИ СУПРОТСТАВИТИ СА НОВИХ 1.000.000 $ УЦЕНЕ...

...НА СВАКОГ КО БУДЕ ДОВОЉНО ГЛУП ДА УБИЈЕ...ИЛИ САМО ПОКУША ДА УБИЈЕ ДИКА ТРЕЈСИЈА!

НЕ МОЖЕТЕ МИ ТО УЧИНИТИ...ЗАР НЕ ЗНАТЕ КО САМ ЈА?

НЕКАД СИ БИО ВЕЛИКИ БАЦА...
GOULD Fletcher COLLINS

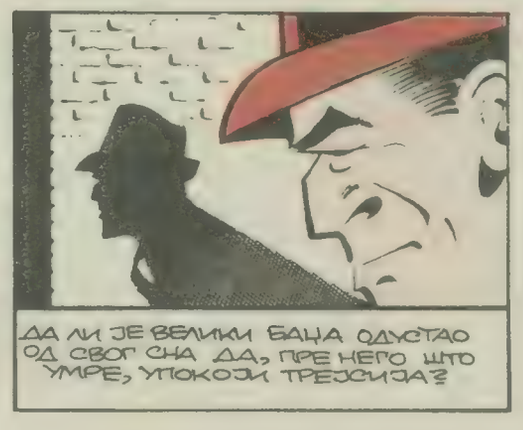
ДА ЛИ ЈЕ ВЕЛИКИ БАЦА ОДУСТАО ОД СВОГ СНА ДА, ПРЕ НЕГО ШТО УМРЕ, УПОКОЈИ ТРЕЈСИЈА?

13

КАКО МОЖЕ АПАРАТ ДА УКИНЕ ТВОЈУ УЦЕНУ НА ТРЕЈСИЈА, БАНО?

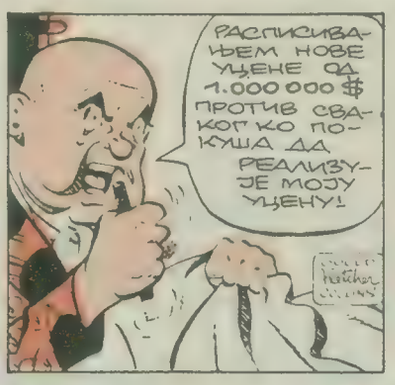
РАСПИСИВАЊЕМ НОВЕ УЦЕНЕ ОД 1.000.000 $ ПРОТИВ СВАКОГ КО ПОКУША ДА РЕАЛИЗУЈЕ МОЈУ УЦЕНУ!
Gould Fletcher Collins

И ШТА САДА, ШЕФЕ? ДА ЗАБОРАВИМО ТРЕЈСИЈА?

НИКО СЕ САД НЕЋЕ УСУДИТИ ДА ПИПНЕ ТРЕЈСИЈА -САД КАД ЈЕ АПАРАТ ПРОТИВ ТОГА!

ЗНАМ НЕКОГ „КО БИ МОГАО!
Gould Fletcher Collins

ДОВЕДИТЕ МИ ЛЕДЕЊАКА!

РОДРИГЕЗ, ЗАСЛУЖИО СИ ПОХВАЛУ ЗА СВОЈ РАД НА СЛУЧАЈУ КРШ!
Gould Fletcher Collins

И ВИЈЕШ УНАПРЕЂЕН! ЧЕСТИТАМ!
ХВАЛА, ГОС'Н ДИК!

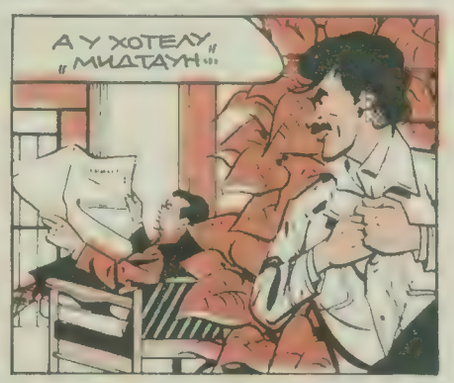
А У ХОТЕЛУ „МИДТАУН"...

ЈЕСИ ЛИ ИКАД СРЕО ТОГ ТИПА... ЛЕДЕЊАКА?

„ЈЕСАМ ЈЕДНОМ, И ДОСТА МИ ЈЕ! БАЦА ГА ЈЕ АНГАЖОВАО ДА О'ЛАДИ ЈЕДНОГ ПОЛИТИЧАРА!"
Gould Fletcher Collins

ЗА ТО ВРЕМЕ, У ПОЛИЦИЈИ...
ИНСПЕКТОРЕ ГЛАТИШ, СЕДИТЕ!

ИНСПЕКТОРЕ ГЛАТИШ, МОЖДА МИСЛИТЕ ДА САМ ВАС ЗАСКОЧИО, АЛИ...

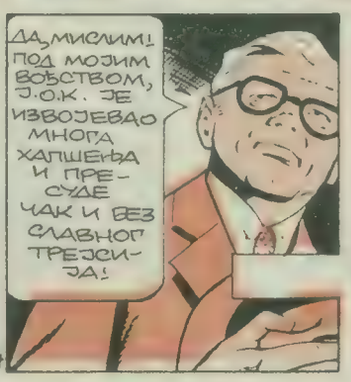
ДА, МИСЛИМ! ПОД МОЈИМ ВОЂСТВОМ, Ј.О.К. ЈЕ ИЗВОЈЕВАО МНОГА ХАПШЕЊА И ПРЕСУДЕ ЧАК И БЕЗ СЛАВНОГ ТРЕЈСИЈА!

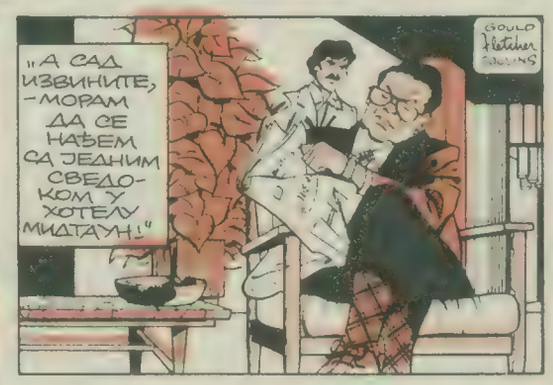
„А САД ИЗВИНИТЕ, -МОРАМ ДА СЕ НАЂЕМ СА ЈЕДНИМ СВЕДОКОМ У ХОТЕЛУ МИДТАУН!"
Gould Fletcher Collins

GOULD
Fletcher
COLLINS
Daily Dark

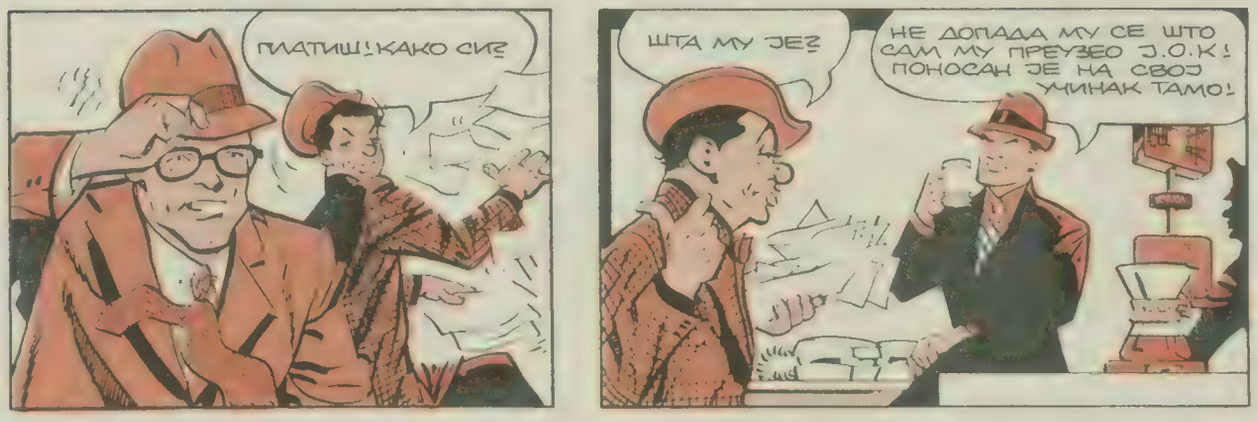
ПЛАТИШ! КАКО СИ?
ШТА МУ ЈЕ?
НЕ ДОПАДА МУ СЕ ШТО САМ МУ ПРЕУЗЕО Ј.О.К! ПОНОСАН ЈЕ НА СВОЈ УЧИНАК ТАМО!

ПА И НИЈЕ МУ БАШ НЕКИ УЧИНАК... МАЛО САМ ЧЕПРКАЛА, ШЕФЕ!
МНОГО ХАПШЕЊА! ПРЕСУДА, ТАЧНО! АЛИ, СВЕ СИТНА РИБА, НИЈЕДНА ПРАВА ЗВЕРКА!

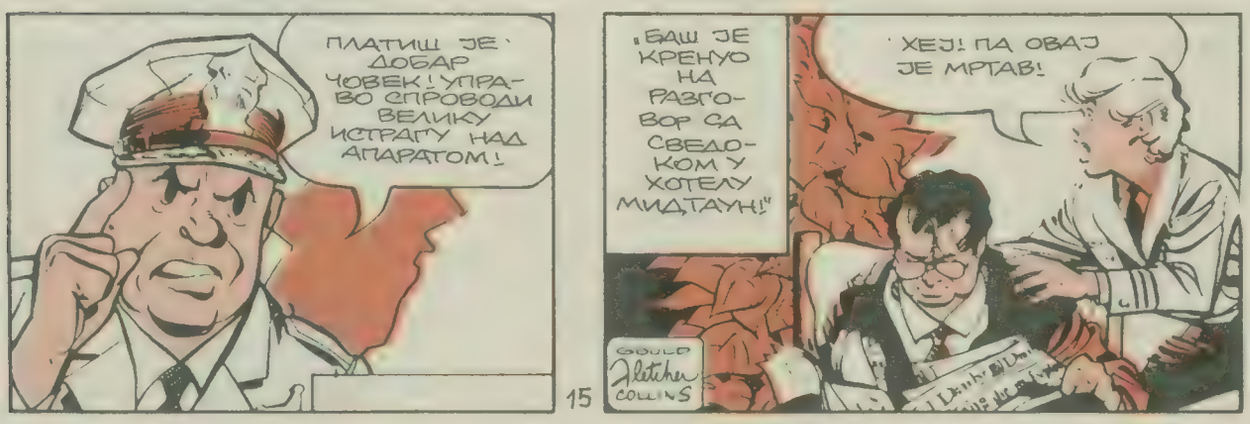
ПЛАТИШ ЈЕ ДОБАР ЧОВЕК! УПРАВО СПРОВОДИ ВЕЛИКУ ИСТРАГУ НАД АПАРАТОМ!
„БАШ ЈЕ КРЕНУО НА РАЗГОВОР СА СВЕДОКОМ У ХОТЕЛУ МИДТАУН!"
ХЕЈ! ПА ОВАЈ ЈЕ МРТАВ!
GOULD
Fletcher
COLLINS

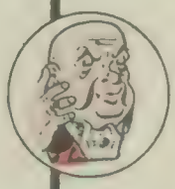

ЧУЈЕТЕ ЛИ? ОВАЈ ЧОВЕК ЈЕ МРТАВ!
ПОБОГУ... ПА ТО ЈЕ РИВАЛ! УБИЈЕН?!
КО СТЕ ВИ, ГОСПОДИНЕ?
„ИНСПЕКТОР ПЛАТИШ ИЗ ЈЕДИНИЦЕ ЗА ОРГАНИЗОВАНИ КРИМИНАЛ! ОВАЈ ЧОВЕК ЈЕ БИО ВАЖАН СВЕДОК...“
УБИЈЕН ЈЕ ВАЖАН СВЕДОК! ДА, ОБАВЕСТИТЕ ДИКА ТРЕЈСИЈА!
ЗА ТО ВРЕМЕ, У ХОТЕЛСКОМ ТОАЛЕТУ, УБИЦА ЈЕ БАЦИО ПЕРИКУ, ЛАЖНЕ ОБРВЕ И ОБРВЕ, ОБРНУО КОШУЉУ И СКИНУО КОНТАКТНА СОЧИВА...
ЈАДНИ ЧОВЕК... СЕДЕО ЈЕ! ИЗНЕНАДА, ЈЕДАН ДРУГИ, БАНУО ЈЕ ИЗА ЊЕГА...
МОЖЕТЕ ЛИ ГА ОПИСАТИ?
ТАМНА КОСА, ТАМНЕ ОЧИ, СПОРТСКА ЈАКНА... ДА ГА ВИДИМ, ОДМАХ БИ ГА ПРЕПОЗНАЛА!
ДОК ЈЕ УБИЦА ОДЛАЗИО ИЗ ХОТЕЛА...
... ДРУГИ СУ ПРИСТИГЛИ...
СЕМ, ПРИЧЕКАЈ ЛИЗ И ПАТРОЛУ!
ДА ЛИ ЈЕ СТИГАО МРТВОЗОРНИК?
ЈЕСТЕ, И ЖЕЛИ ДА И ВИ ПОГЛЕДАТЕ ТЕЛО!
ШТА МИСЛИШ, ТРЕЈСИ?
МАЛА РАНА ОД МЕТКА ИЛИ НОЖА, МОЖДА ШИЛО ЗА ЛЕД! ТИ СИ СТРУЧЊАК! ШТА МИСЛИШ?
СЛАЖЕМ СЕ! А ПОШТО САМ ЗАВРШИО, ПРЕПУШТАМ ГА ТЕБИ! УБИСТВО ПО ТВОЈОЈ МЕРИ, У ПРЕПУНОМ ХОТЕЛСКОМ ХОЛУ...
16

ИЗГУБИЛИ СТЕ ВАЖНОГ СВЕДОКА, ИНСПЕКТОРЕ ПЛАТИШ! ЖАО МИ ЈЕ!
„ЖАО ВАМ ЈЕ?" РЕЧЕ ПЛАТИШ. „ДОК ВИ НИСТЕ РАЗГЛАСИЛИ ДА ПРЕУЗИМАТЕ Ј.О.К, ОВА ИСТРАГА ЈЕ БИЛА ДИСКРЕТНА!"
САДА ИМАМО УБИСТВО И ПОНОВО СМО НА ПОЧЕТКУ... А ВАМА ЈЕ ЖАО...!

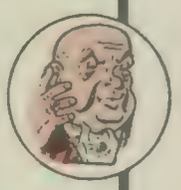

ЗВАО СЕ Б.И. РИВАЛ, РАЖАЛОВАНИ АДВОКАТ, КОЈИ ЈЕ ТРЕБАЛО ДА СВЕДОЧИ О СВОЈИМ ВЕЗАМА СА МАФИЈОМ!

ЗА ТО ВРЕМЕ, У ХОТЕЛУ...
ТРЕЈСИ, ДОК ВИ ОД ТОГА НИСТЕ НАПРАВИЛИ СЕНЗАЦИЈУ, ОВА СЕ ИСТРАГА ОДВИЈАЛА ЕФЕКТНО И БЕЗ НАСИЉА!

ГЛУПОСТИ! СВЕ ОВО САМО ЗНАЧИ ДА СУ СЕ ПРОТИВНИЦИ УПЛАШИЛИ!
РУПА ОД УБИЈЕНОГ ОРУЖЈА, НАЛИК ШИЉУ ЗА ЛЕД.

АЛИ, АКО ВОЛИТЕ ДА КРИВИТЕ ДРУГЕ, ЗАШТО СВОМ СВЕДОКУ НИСТЕ ОБЕЗБЕДИЛИ ПОЛИЦИЈСКУ ЗАШТИТУ?

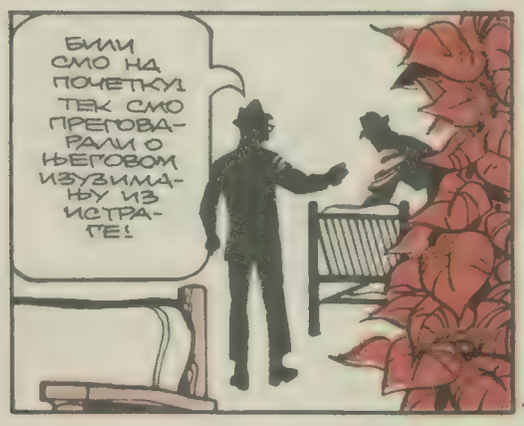
БИЛИ СМО НА ПОЧЕТКУ! ТЕК СМО ПРЕГОВАРАЛИ О ЊЕГОВОМ ИЗУЗИМАЊУ ИЗ ИСТРАГЕ!
17

„Е, ПА САД ЈЕ ИЗУЗЕТ!" – РЕЧЕ ТРЕЈСИ. ЗА ТО ВРЕМЕ, У САЛОНУ ОБЛИЖЊЕГ ХОТЕЛА...
ЗДРАВО, ЛЕДЕЊАК! ВЕЛИКИ БАЦА ЖЕЛИ ДА ТЕ ВИДИ!
COLLINS

ШТА БАЦА ХОЋЕ ОД МЕНЕ?
ПСТ! ОВО ЈЕ ПОВЕРЉИВО! ЗНАШ ГДЕ ЈЕ ЊЕГОВА ПАЛАТА, ЗАР НЕ?
„СВРАТИ СУТРА ОКО ПОНОЋИ! ПАРКИРАЈ БАР КИЛОМЕТАР ДАЉЕ И ДОЂИ ПЕШИЦЕ ДО КАПИЈЕ... ВИДИМО СЕ!"
Фоуло Fletcher COLLINS

КО ЈЕ УОПШТЕ ТАЈ ЛЕДЕЊАК, „ВЕЛИКИ БАЦО"?
ЗОВЕ СЕ ЧОНИ СНЕГ, УБИЦА НАД УБИЦАМА! ТРЕНУТНО ЈЕ У ГРАДУ РАДИ НЕКОГ ПОСЛА ЗА АПАРАТ КОЈИ ЈЕ УПРАВО ОБАВИО!
„А САДА ЋЕ ЗА МЕНЕ ДА УБИЈЕ ДИКА ТРЕЈСИЈА"!
ИЗВЕШТАЈ ПАТОЛОГА О УБИСТВУ СВЕДОКА!
Фоуло Fletcher COLLINS

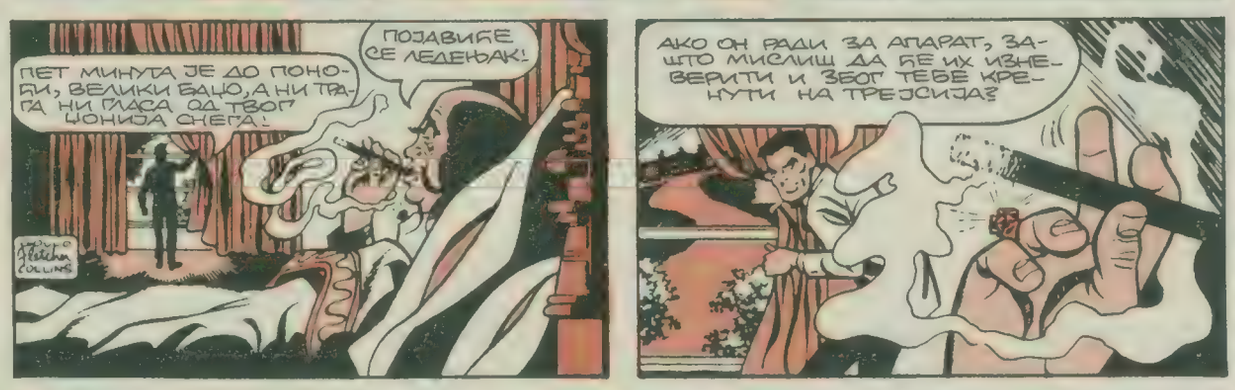
ПЕТ МИНУТА ЈЕ ДО ПОНОЋИ, ВЕЛИКИ БАЦО, А НИ ТРАГА НИ ГЛАСА ОД ТВОГ ЧОНИЈА СНЕГА!
ПОЈАВИЋЕ СЕ ЛЕДЕЊАК!
Фоуло Fletcher COLLINS
АКО ОН РАДИ ЗА АПАРАТ, ЗАШТО МИСЛИШ ДА ЋЕ ИХ ИЗНЕВЕРИТИ И ЗБОГ ТЕБЕ КРЕНУТИ НА ТРЕЈСИЈА?

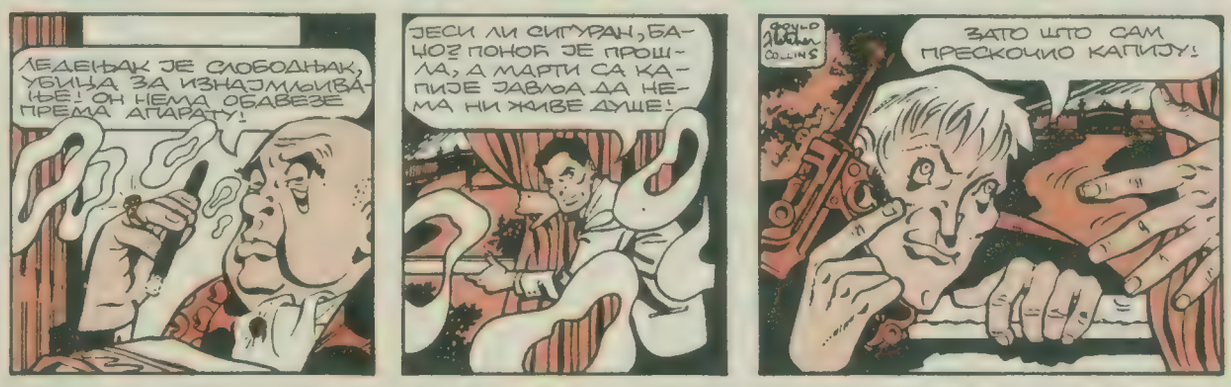
ЛЕДЕЊАК ЈЕ СЛОБОДЊАК, УБИЦА ЗА ИЗНАЈМЉИВАЊЕ! ОН НЕМА ОБАВЕЗЕ ПРЕМА АПАРАТУ!
ЈЕСИ ЛИ СИГУРАН, БАЦО? ПОНОЋ ЈЕ ПРОШЛА, А МАРТИ СА КАПИЈЕ ЈАВЉА ДА НЕМА НИ ЖИВЕ ДУШЕ!
ЗАТО ШТО САМ ПРЕСКОЧИО КАПИЈУ!
Фоуло Fletcher COLLINS

У РЕДУ, ЕВО МЕ! ОДИГРАО САМ ТВОЈУ ИГРУ СКРИВАЛИЦА И УШУНВАО СЕ ОВАМО! ШТА ИМАМ ОД ТОГА?
Фоуло Fletcher COLLINS
ИМАШ МИЛИОН ЗЕЛЕМБАЋА НА РАЧУНУ У ШВАЈЦАРСКОЈ, ПЛУС ВИЛУ НА ФРАНЦУСКОЈ РИВИЈЕРИ! ЗАНИМА ТЕ?

ЛИЗ! ПОНОЋ ЈЕ ПРОШЛА... ЈОШ РАДИШ?
УПРАВО САМ ЗАВРШИЛА! ИМАМ НЕКЕ ВЕСТИ КОЈЕ НЕ МОГУ ДА ЧЕКАЈУ...
„МОЈИ ИЗВОРИ КАЖУ ДА АПАРАТ НАСТОЈИ ДА ПОНИШТИ УЦЕНУ НА ТВОЈУ ГЛАВУ НОВОМ УЦЕНОМ ОД 1.000 000 $ ПРОТИВ ОНИХ КОЈИ ПОКУШАЈУ ДА ТЕ УБИЈУ!"
GOULD Fletcher COLLINS

КО ЈЕ ТО БИО У ОВО ДОБА, ДИК?
ЛИЗ КАЖЕ ДА ЈЕ АПАРАТ РАСПИСАО УЦЕНУ ПРОТИВ БИО КОГ КО ПОКУША ДА МЕ СМАКНЕ!

ТО НЕМА НИКАКВОГ СМИСЛА! ЗАР НИСУ ОНИ ЖЕЛЕЛИ ТВОЈУ СМРТ?

СТРЕПЕ! НАДАЈУ СЕ ДА ЋУ, АКО ОТКЛОНЕ ОПАСНОСТ ОД МЕНЕ, ДИЋИ РУКЕ ОД ЊИХ И ВРАТИТИ СЕ ТЕКУЋИМ ПОСЛОВИМА!!!

„ШТО САМО ПОТВРЂУЈЕ МОЈЕ УВЕРЕЊЕ ДА ЈЕ УЦЕНУ СМИСЛИО НЕКИ СТАРИЈИ МАФИЈАШ — МОГУЋЕ ВЕЛИКИ БАЦА!"
СЕДИ, ЛЕДЕЊАК!

СТАЈАЋУ! ЗНАМ СВЕ О ТВОЈОЈ УЦЕНИ НА ТРЕЈСИЈА!
GOULD Fletcher COLLINS

И О ПРОТИВУЦЕНИ АПАРАТА! ЗБОГОМ, ВЕЛИКИ БАЦО!

ДОБРО! ИДИ, МИСЛИО САМ ДА ЋЕ СЛАВНИ ЛЕДЕЊАК УЖИВАТИ У ИЗАЗОВУ ДА ЈЕДНИМ УДАРЦЕМ СРЕДИ И ТРЕЈСИЈА И АПАРАТ!

19

У СТАНИЦИ ТРЕЈСИ СЕ САВЕТУЈЕ СА СЕМОМ КЕЧЕМОМ, В.Д. ШЕФОМ ДЕТЕКТИВА...
ИМА ЛИ НЕКЕГ НОВОГ У ВЕЗИ УБИСТВА У ХОТЕЛУ, СЕМ?
ЈЕДИНИЦА ЗА ОРГАНИЗОВАНИ КРИМИНАЛ

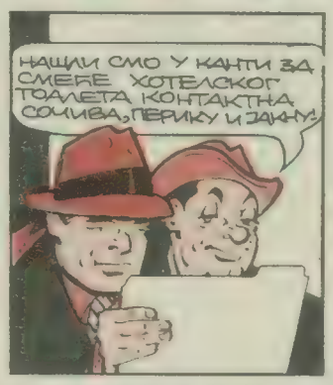

20

КРАЈ У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ

ХЈУСТОН град будућности

ПОГЛЕД У НЕБО

Његови облакодери симбол су његовог успеха, а брига о природи – доказ да му се од тога не врти у глави

Четири стотине километара далеко од Даласа и око осамдесет од Мексичког залива, с којим је везан дугачким каналом проходним и за бродове највеће носивости, лежи Хјустон, најмодернији амерички град, с грађевинама за 21 век. Заједно с Даласом, Хјустон је симбол Тексаса. То је америчка држава која важи за најбогатију, најпредузимљивију, а самим тим и најнапредније. До пре неколико година Тексас се богатио највише од нафте и памука, а данас је богат управо зато што је, захваљујући постојећем богатству, на најбољи начин прорадила предузимљивост Тексашана

Хјустон је трећи град у свету по броју облакодера. Можда је разлог томе и чињеница да је он, као уосталом и читав Тексас, најслободоумнији град Америке (тамо свако може да набави све врсте оружја, чак и борна кола ако хоће!). Не постоји никакав зацртани план изградње, па је довољно имати новац да би се сазидао облакодер или више њих, на било ком месту. Хјустон је, најзад, и седиште Америчког удружења за архитектуру које се посебно бави пројектовањем високих грађевина. Ево зашто је Хјустон данас солитерска метропола, више него Њујорк и Чикаго који не само да немају толико оваквих грађевина, него оне нису ни тако лепе ни тако савремене

Оружје, али не за птице!

Осим што је град висине, Хјустон је и град ширине. У ствари, на само неколико километара од градских насеља налази се један од центара Насе, назван по некадашњем председнику државе Линдону Џонсону, одакле се надгледају све свемирске мисије с људском посадом. Није, дакле, случајно то што развој Хјустона пореде с међузвезданим летом... Године 1890. пола века по оснивању, Хјустон је имао 27.000 становника. Данас их је близу два милиона, а с предграђима чак преко три. Тај број и даље расте вртоглавом брзином...

Хјустон је добио име по Сему Хјустону, војнику с почетка 19. века који је све своје способности ставио у службу Тексашана који су се борили за отцепљење од Мексика. Тај рат је дуго трајао, али је Сем ипак успео да га добије великим поразом Мексиканаца код Сан Хасинта 1836. Само годину дана касније у близини места где се одиграла ова пресудна битка постављени су темељи новог града. Сем је постао први председник Аутономне републике Тексас која је убрзо приступила америчкој федерацији

Место чувене битке и данас је на периферији града и претворено је у „парк историје". У средини је постављен високи обелиск, а поред тече река Сан Хасинто Мало северније, такође на периферији Хјустона, простире се јединствен природни резерват за птице селице. И мада је доказано да у Тексасу постоји много ватреног оружја, нико и не помишља да пуца из овог резервата

Уместо рендгенског снимка новчаника...

Како смо већ рекли, а то може да се види и на фотографијама, изглед Хјустона заиста има везе са научном фантастиком и прави је пример футуризма у грађевинарству. Иако је подигнут новцем нафташа и окренут будућности, овај град не занемарује духовне вредности и један је од најзначајнијих културних центара Сједињених Држава. Има и једну од највећих фабрика за производњу лекова у свету Тексаски медицински центар простире се на површини од два милиона квадратних метара и има 38 института где се користе најсавременије хируршке и медицинске технике. За разлику од других болница у земљи, за које злобници кажу да пацијентима начине прво рендгенске снимке новчаника, у хјустонској болници бесплатно се лечи велики број пацијената

Овај град има три универзитета и мноштво других културних установа, велики планетаријум, музеј старих аутомобила први покривени стадион у свету, веома опремљен зоолошки врт. Има и позориште на отвореном које конкурише Бродвеју. Али, свима који стижу на међународни аеродром у Хјустону поглед се одмах зауставља на фасадама облакодера које су готово све, покривене стаклом и блеште на тексаском сунцу

Занимљиво је и то што се у Хјустону опет за разлику од других великих градова, веома мисли на чистоћу, ред и очување околине, и нема општег пропадања као што је случај с Њујорком и још неким градовима у САД који, како неки кажу већ личе на тешке болеснике

На крају да кажемо и то да су, управо због чињенице да су једно време били слободна република, Тексашани задржали навику да себе сматрају мало другачијим Американцима.

На снимцима видите главна обележја града – јединствену архитектуру која подсећа и на декор из Спилбергових филмова. У овим зданима живе и раде људи данашњице.

Д. В.

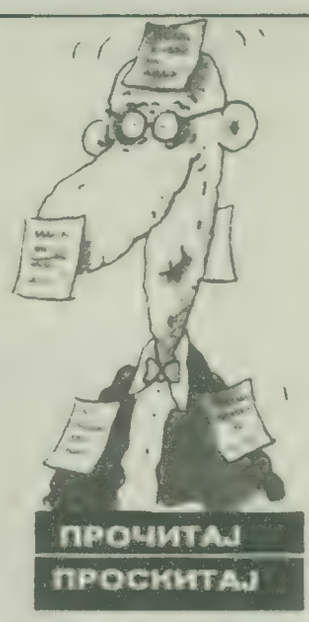

РАТ ДВЕ КОЛЕ

У вечитом рату Кока-коле и Пепси-коле ова друга спрема се да конкуренту, очигледно досад успешнијем, зада смртни ударац уз помоћ две звезде, Тине Тарнер и Рода Стјуарта, који би за њу гребало да сниме нов рекламни спот.

Ником боље него Тини и Роду: они су већ снимили прву песму а за сваки дан рада добијају по два и по милиона фунти! Обоје се надају да ће њихов нови сингл, иначе стари хит Марвина Греја „It takes Two", потући све досадашње рекорде. Тина Тарнер је 1990. године већ зарадила дванаест милиона фунти за учешће у другим рекламним спотовима Пепси-коле.

ЖИВОТИЊСКА ФАРМА НА ФИЛИПИНИМА

Реч је о приватном зоолошком врту бившег филипинског диктатора Маркоса недавно преминулог у изгнанству куда је понео огромно богатство, али животиње није стигао да „попакује".

Звери су се на миру размножавале и сада их је 538 па праве неприлике острвском еко систему. Због тога је решено да се многе од њих распродају. На аукцији су: 36 антилопа, 44 жирафе, 81 зебра и 177 импала. Најозбиљније понуде стигле су од богатих купаца из Малезије и Јапана.

ЗЛАТО ЈЕ ТУ – ПОКУПИТЕ ГА!

Какве су све напоре и патње морали да издрже трагачи за златом који су у потрази за варљивим богатством остављали дом, породицу и посао и хрлили у далеке крајеве на северозападу Канаде! Глад, жеђ, зиму, нападе разбојника... Али, многи су већ и тада проналазили свој Клондајк, а да се нису ни померили с места.

Тако је у јеку златне грознице неки становник Филаделфије предложио месним властима да му продају безвредни метални кров с оронуле црквице у близини ковнице новца. Изненађени градски оци пожурили су, да се „лудак" не би предомислио, и уступили му кров за три хиљаде долара. Како су

се само запрепастили кад су сазнали да та је купац претопио и добио 8 килограма чистог злата које је током многих година излазило кроз димњак ковнице и таложило се наоколо, а највише на куполи цркве.

Нешто касније, уочи Првог светског рата, у једној од највећих банака Европе догодио се ништа мање занимљив случај. У то време у многим земљама још је био у оптицају златни новац који се сливао у банке где су га бројали, разврставали, паковали. Тај се посао обављао на великим дрвеним столовима. Једном је неки благајник

ШТА ЈЕ ТО...

ШТА ЈЕ ТО...

КУР'АН

КАД БИ МОРЕ БИЛО МАСТИЛО

Мухамед из Мекe рано је остао без родитеља. И кад се дечак показао вешт око камила, стриц га је радо водио на путовања. Једном у Сирији старешина неког манастира рекао је: „Алах је овог малог одабрао да изврши важну улогу на земљи."

Мухамед је своју улогу почео да остварује кад се оженио Хатиџом, богатом удовицом из Мекe. Њихови каравани наставили су да крстаре Арабијом, а ослобођен свакодневних брига Мухамед је могао да се посвети духовном уздизању. Шетао је око града и размишљао. И заспа једном изнад Мекe, а у сну му дође мелек (анђео) Џибрил (хришћани га зову Гаврило или Габријел). Донесе му на свили исписану поруку Алаха и рече: „О, Мухамеде! Ти си Алахов пророк!"

Од тих порука које је анђео од Алаха доносио Мухамеду, Божјем посланику на земљи, настаде света књига муслимана – Кур'ан. Било је то у првој половини 7. века.

Муслимани верују да је у Кур'ану Божја порука баш онаква какву је Мухамед примио. Јер, Алах, Милостиви и Самилосни, поручи: „Тако Ми књиге јасне, Ми (Алах у Кур'ану говори увек у такозваном мајестичном плуралу са „Ми") је објављујемо као Кур'ан на арапском језику, да бисте разумјели, а он је у Главној књизи, у Нас..." На небу, дакле. Тај изворник зове се „Мајка Књига" или „Књига-Мати".

Ел-илах је бог

Овај земаљски Кур'ан обимом је „некако као трећина Библије". Подељен је на 144 поглавља која се зову суре. Преведено са арапског ова реч значи објава или спис. Суре су подељене на ајете (аја – знак, знамен, биљег). Суре су различите дужине. Сура 2 је најдужа и има 286 ајета. Најкраћа је сура 110 – три реда.

Кур'ан, иначе, није књига савршеног реда. Мило, познати француски исламолог, вели да „Западњацима који воле ред и логику ова књига делује као непроходни густиш... а ко му приступи на чисто интелектуалан начин остаје разочаран".

Иначе, сматра се да је садржај „свете књиге" доста добро, а сажето, изложен у сури 4, 136: „О вјерници, вјерујте у Алаха, и Посланика Његова, и у Књигу коју Он своме Посланику објављује, и у књигу коју је објавио прије. А онај ко не буде вјеровао у Алаха, и у мелеке Његове, и у књиге Његове, и у посланике Његове, и у онај свијет – далеко је залутао."

Дакле, овако. Ту је Алах – „ел-илах" што значи Бог. Он је створитељ света и свемира. Он је свезнајући. Разликује добро од зла. Судиће свима на Судњи дан. „Алах је – нема Бога осим Њега – Живи и Вјечни! Не обузима га ни дријемеж ни сан! Његово је оно што је на небесима и оно што је на Земљи!"

Ту је и „божја војска" – мелеки (анђели). Они вазда славе Алаха „и ноћу, и дању, не малаксавају". Али кад Алах стваралe првог човека Адема (Адам) он рече мелецима да овог признају за „вишег". Послушаше сви, истина тешка срца, само Иблис не послу-

ник донео од куће комадић чоје и на њему почео да слаже злато. Шефови су били дирнути његовом несебичношћу. Уредног благајника почели су да истичу као пример осталим чиновницима. Поготово што њега није мрзело да сваке суботе однесе излизани комад сукна и у понедељак донесе нови. Ко зна докле би се шефови дичили својим чиновником да се његова служавка није избрбљала: господин сваке недеље спали сукнену крпу на тигању, а од растопљене златне прашине која је била наталожена на тканини прави минијатурну златну шипку.

И у наше време било је сличних случајева. Једна гостионичарка у Француској годинама је за притискање киселог купуса у бурету користила тежак метални калуп док се једног дана неком госту он није учинио сумњив. И заиста, кад су га очистили, указао се – златни одливак! Или најновији случај из Пољске: дрвена улазна врата у једној дворишној згради затварана су јаком металном шипком са отпада. Један несташни деветогодишњак пробао је да је пресруже трупијом и заблистало је суво злато...

ПУТ ОКО СВЕТА ЗА 102 ДАНА

Кад би неко данас пожелео да понови путовање Филиаса Фога, јунака чувеног Жил Верновог романа „Пут око света за 80 дана", за то би му било потребно 22 дана више! До таквог, нимало охрабрујућег закључка, дошли су сарадници лондонског листа „Санди тајмс".

Разуме се, ако би се путовало авионом, не би било неких посебних невоља и цео пут око света потрајао би око 68 часова. Међутим, на маршрути коју је описао Жил Верн данас плови врло мало путничких бродова, па би модерни Филиас Фог морао да подмићује капетане трговачких лађа да га приме као путника. Што се тиче путовања по САД возом или моторним саоницама, и на њега би се утрошило више времена него 1872. године. Једна од препрека које би светски путник морао непрекидно да савлађује било би и добијање виза...

Жил Верн је написао „Пут око света за 80 дана" инспирисан путовањем Енглеза Томаса Кука, оснивача познате туристичке агенције. Он је кренуо на пут око света да би рекламирао своје предузеће и вратио се после 222 дана. Међутим, на само путовање није утрошио више од 90 дана. Судећи по прорачунима „Санди тајмса" слична турнеја у наше време потрајала би 102 дана, а лист је до овог закључка дошао поредећи садашње возне редове морских и копнених транспортних средстава са онима које је пре 116 година саставило осигуравајуће друштво „Лојд".

Пре но што је кренуо на пут Вернов јунак опкладио се у 20.000 фунти стерлинга. Данас би та сума морала да се подигне до 620.000 јер је вредност британске новчане јединице за протекле године опала више него тридесет пута.

Ни лепотица из Индије коју је спасао Фог не би тако једноставно могла да стигне у Лондон. Врло је вероватно да би је британске имиграционе власти оптужиле за склапање брака из рачуна и протерале из земље.

Ипак, познати „Монти Пајтоновац" Мајкл Пелин прошле године је за енглеску ТВ компанију ВВС обишао свет путем којим је прошао и Филиас Фог и успео да стигне у Лондон после 80 дана. Недавно смо то гледали и на ТВ.

В. М.

Илустрација: Ивана Швабић

ша. Одметну се и од тада га сви зову Шејтан (Сотона). Иначе, поред мелека постоје и – „џинови". Неки од њих верују, а неки не. Знају да муче људе, као демони, рецимо.

Пет стубова ислама

А сад о пророцима. Мухамед је „последњи пророк који запечаћује Објаву". Према Кур'ану, претходе му њих 23. Данашњег читаоца са просечним незнањем и притиснутог сталним тврдњама о великим разликама можда ће изненадити чињеница да су сви пророци из Библије. Осамнаест их је из Старог завета, а тројица из Новог. А чешће од осталих у Кур'ану се помињу: Ноје или Ноа (по Кур'ану Нух), Аврам или Абрахам (арапски Ибрахим), Мојсије (Муса) и Исус син Маријин (Иса син Мерјемин).

Четири су и свете књиге за муслимане: Таврат (јеврејска Тора која се приписује Мојсију), Забур (псалтир Давидов), Инџил (јеванђеље Исусово) и, наравно, Кур'ан. Ваља знати да су и свете књиге ограниченог домета. Не може у њих Алах да стане без остатка: „Кад би море било мастило да се испишу ријечи Господара мога, море би пресахло, али не и ријечи Господара мога, па и кад би се помогли још једним сличним (морем)".

Кур'ан даје упутства како се муслиману ваља понадати на земљи и обавештава га о ономе што га чека на другом свету. И ту ствари стоје овако. Пет је стубова ислама.

Први: исповедање вере – шахада. Човек верник мора да пристане на оно најосновније: „Нема бога до Бога, Алаха, а Мухамед је његов Пророк."

Други: муслиман мора пет пута да „клања" окренут Меки. То је обавезна молитва – салат.

Трећи: у месецу Рамазану (Рамадану) муслиман пости. Сасвим је доста строг пост. Треба се уздржавати од јела и пића од изласка до заласка сунца.

Четврти: муслиман мора да даје милостињу сиротињи. Постоји обавезно давање – зекат (закат) и оно о коме човек може сам да одлучује – садака.

Пети: муслиман, ако може, треба једном у животу да оде на хаџ у Меку.

Кур'ан такође саветује: „О вјерници, једите пријатна јела која смо вам подарили и будите Алаху захвални." Ограничења у исхрани укратко су изречена у сури 2, 173: „Он вам једино забрањује: стрв и крв и свињско месо, и оно што је заклано у друго име, а не у Алахово. А ономе ко буде приморан, али не из жеље, тек толико да глад утоли, њему гријех није. – Алах заиста прашта и милостив је."

На крају: о страшном суду и другом свету. Само Бог зна кад ће се „небо растопити, звијезде распршити, сунце и мјесец спојити, земља потрести, брда у прах претворити". То је Дан суда или Смак света. И онда ће они који су заслужили у рај, а грешници у пакао. Ево извештаја отуд: „Зар је џенет, који је обећан онима који се Алаха боје – у коме су ријеке од воде неустајале и ријеке од млијека непромијењена укуса, и ријеке од вина, пријатна онима који пију, и ријеке од меда процијеђеног и гдје има воћа сваковрсног и опроста од Господара њихова – зар је то исто што и патња која чека оне који ће у ватри вјечно боравити, који ће се узаврелом водом појити, која ће им цријева кидати." (Кур'ан 47, 15).

Слободан Рељић

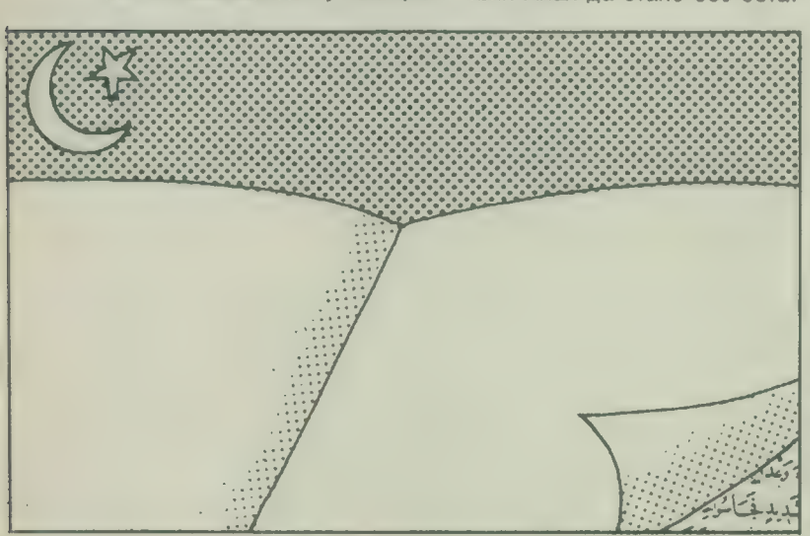

Илустровао: Растко Ћирић

Да ли ће Њ. В. Брадан икада више једрити небом?

БРАДАТИ ЗМАЈ УБИО ЕСХИЛА

Истребљене животиње Југославије

Зашто је орнитолог Братислав Грубач посветио целу деценију мукотрпног и по живот опасног истраживања костолому, коскару или костоберини, једној од најнеобичнијих птица, која је донедавно летела и нашим небом

Иако је наслућивао шта може да га очекује, човеку је од несвакидашњег узбуђења ипак застао дах. Чинило му се да се пред његовим широм отвореним очима указује величанствен призор од пре много миленијума. А он је, годинама, упорно мислио управо о том заносном часу и о тој нестварној слици.

С једне од мноштва литица што се устремљују ка небу одједном су се винуле две џиновске птице и јасно указале на плавом своду. Без и најмањег покрета огромним крилима и реповима, као да долазе с неког другог света или као да су претходници неког непознатог, будућег живота који се тек рађа и треба да завлада овом пустоши, лебделе су или једриле високо, сигурно, мирно, победнички

Орао који има лице

Братислав Грубач је њихово име годинама изговарао с поштовањем и љубављу. Сад их је, скривен у чеки од густог грања, посматрао не трепћући, проткан истовремено немиром човека и зебњом научника: можда их људске очи овде више никада неће угледати... Није ли он један од последњих сведока њиховог последњег лета? Ишчезну ли из његовог видокруга – ко зна да ли ће више икада зајединити овим небом и овим опчињеним зеницама?

У том колоплету мисли Братислав је морао да се сети оног давног дана када је у чувеном Бремовом „Животу животиња" угледао први пут, на магловитој литографији, ову задивљујућу птицу: моћно истуривши груди, брадан стоји на стени и стреља очима предео испод себе... Он као да нема главу, кљун, очи и поглед попут осталих грабљивица. Захваљујући бради и несвакидашњем изгледу он има – лице.

Све то, међутим, беше давно, још 1967, кад је Братислав био дечак у родном Коњуху код Велике Дренове. Сада је био новопечени биолог, млади природњак сав посвећен птицама, коме се, ево, остварује дечачки сан.

Био је (то се не заборавља!) 19. јул 1980. високо у гудурама јужне Македоније, где је, даноноћно, добровољно чамио.

И тог дана и на том месту Братислав се сам себи заклео да ће будуће године по живот опасног истраживања провести у потрази за тајном тог ружно-лепог брадана. И сачиниће књигу о овом орлу који животом и појавом наткриљује уобичајену представу о чуду од птице и летењу од чуда.

Одахнуо је тек прошле јесени: у рукама је држао монографију јединствену не само у Југославији, већ и у Европи. Наслов: „Брадан – Gypaetus barbatus L.", писац Братислав Грубач, професор биологије у Параћину.

Вешти костоломац

„Једна се птица у својој песми скаменила.

И сад се обале дозивају саме...", записао је песник Блажо Шћепановић

„Птицо, довешћу те до речи!", обећао је Блажов песнички сабрат Бранко Миљковић

Орнитолог-аматер Миодраг Мијајловић из Параћина носи отровану женку брадана из последњег познатог пара који се гнездио у Југославији, јужна Македонија, март 1985.

СЛЕДЕЋИ – СУРИ ОРАО

Братислав Грубач има 37 година, два сина и диплому биолога који је, на основу научних радова објављених код нас и у Европи, добио звање магистра. Припрема докторску тезу на тему „Екологија, понашање и заштита лешинара Македоније". Члан је угледне Светске радне групе за заштиту грабљивица.

Његову монографију о брадану заједнички су објавили СП „Свјетлост", Издавачко предузеће, Завод за уџбенике и наставна средства, Сарајево, и Завод за уџбенике и наставна средства, Београд. Њом је, напоминје Братислав, желео да попуни и објасни једну од много празнина не само у орнитологији. То је прва књига у едицији „Угрожене животиње Југославије". Ускоро би требало да се појави и монографија о суром орлу чији је аутор такође професор Грубач.

Прилазећи брадану првенствено као научник, али не и без заноса својственог поетама, професор Грубач је једну од преко 10.000 врста птица, на својеврстан начин, спасао од каменог (не)заборава и заиста довео и до слике и до речи!

И мада је небројене дане и ноћи пробдео у сенци брадонових крила, он ће увек, са знањем и строгошћу савременог орнитолога, надахнуто приповедати о њему, костолому, коскару, костоберини или брадатом змају, како код нас још називају брадана.

Портрет за страхопоштовање – брадан из профила и спреда

Славног Есхила (525 – 456 пре н. е), зачетника старогрчке трагедије, усмртио је, истина сасвим случајно, нико други до – брадан. Наиме, Аристофан је забележио да је на Есхилово ћелаво теме орао лешинар, то јест брадан бацио из висине корњачу помисливши да се испод њега беласа – камен!

Управо то бацање будућег обеда из висине и разбијање о стење једна је од особина којом се брадан или брадаш издваја од других птица, односно грабљивица. Ову вештину он је довео до савршенства и због ње, као и могућности да прогута крупне кости, чак ногу дивокозе или коњско ребро, добио она имена у чијој основи је реч „кост".

За разбијање костију, корњача или целих скелета мањих животиња ова птица користи одређено место, такозвани коскарник, који се налази на камењару, каменом гребену... Кост или корњачу брадан испушта из канџи с висине од 25 до 80 метара, а затим је налази и гута комаде. Ако се плен није разбио, опет ће га понети и опет испустити, све док се не поломи. Дешава се да ову јединствену операцију упорни брадан понавља и 50 пута! Међутим, још није поуздано утврђено кад су и како у својој еволуцији брадани дошли на ову идеју. Иначе, они се хране углавном угинулим или, ређе, живим, уловљеним животињама, због чега су изузетно корисни.

170 километара на сат!

Одрасли брадани, дакле птице које се гнезде, живе у појединачним паровима. „Брак" је чврст, супружници су потпуно одани једно другом и, највероватније, остају заједно целог живота. Уколико се на њиховој територији појави други пар или други брадан, бранiће је све док уљез не буде прогнан, а затим се победоносно винути у висину као да желе да покажу сву лепоту свог лета. Јер, сматра се да је брадан једна од најсавршенијих птица које лете иако је дугачак до 150 центиметара, с распоном крила до готово три метра! У бришућем лету, чија брзина понекад износи и 170 километара на сат, брадани могу један другом да предају плен или да се, ухвативши се за канџе, заједно суновраћују до изнад тла. Сви који су имали задовољство да гледају ове акробације слажу се да је то призор који се не заборавља.

Код брадана је све велико, од јајета до одрасле птице

У огромном гнезду, дугачком до два и по и високом до један метар, женка снесе најчешће два јајета, дугачка до 92 милиметра, на којима супружници наизменично леже око 55 дана. Тада се из јајета појављује једно, а неколико дана касније и друго младунче. Међутим, долазак на свет није нимало лак: пробијање дебеле љуске јајета и излажење траје око 50 сати! Ускоро у гнезду међу малим браданима долази до необичне појаве познате и код неких других врста орлова. То је такозвани „каинизам" (према библијском Каину) кад старији или јачи младунац у гнезду убије брата или сестру. Примећено је да младунци овакво понашање показују и према предметима који их подсећају на мањег брата, па чак и према својој сенци, што указује на претпоставку да је каинизам највероватније урођен

Речено је да брадани храбро бране своју територију. У тим бојевима они упорно нападају и прогоне и такве птице као што су сури орлови, белоглави супови, беле кање... Према човеку, међутим умеју да буду веома мирољубиви и благонаклони што, опет, зависи од односа људи према њима. Такође се сматра да су приче о томе да брадани односе децу претеране и далеко од истине

Некада је ова птица насељавала у Европи огромно пространство, од Црног мора па готово до Атлантика. Данас су његова станишта сведена на само неколико малених оаза. Научници зато покушавају да вештачки одгаје брадане и пусте их у области где су некад живели. Овај сложени поступак назива се реинтродукција и захваљујући њој брадани ће опет летети над Алпима. Пројект су 1979. започели Светски фонд за заштиту дивљег света (WWF), Међународна организација за заштиту природе (IUCN) и Зоолошко друштво из Франкфурта. Да ли ће се овај, тако значајан, подухват остварити и у нашој земљи где је такође човек својим непромишљеним односом према природи истребио и један њен тако величанствен изданак као што је брадан?

Једног летњег сутона 1987. Братислав Грубач је на крајњем југу наше земље видео последњи пут пар брадана Често одлази у тај крај, претражује догледом клисуре и небо, али Gypaetus barbatus је, изгледа, заувек склопио крила. Тиме рад и монографија овог научника добија на вредности, не само код нас.

Иван Лончар

Снимио: **Братислав Грубач**

БЛЕСАВА ИМЕНА

„Traveling Wilburys" је прилично откачено име за групу, међутим, њихова машта се ту не зауставља. Пошто су недавно објавили други албум под називом „Volume 3", одлучили су и да измене псеудониме које су себи наденули још на првој плочи. Тако се Џорџ Харисон сада представља као Спајк (раније је био Нелсон Вилбури), Џеф Лајн је Клејтон (пре тога Отис), Боб Дилен је Бу (а био је Лаки), док је Том Пети од Чарлија Ти Вилбурија јуниора постао Мади. Да не буде забуне: упркос овој лакрдији са именима, нова плоча им је сасвим озбиљна и изузетно добра.

ХИТ ХИТ ХИТ

У ПОТРАЗИ ЗА ИЗГУБЉЕНИМ ВРЕМЕНОМ

МЛАДОСТ ЛУДОСТ

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

„Желео бих да спавам са Мадоном. Поп музика је промућурна, секси и брза. А таква је управо и Мадона."

Боби Гилеспи
(Primal Scream)

Нема лепше забаве од претурања по старим фотографијама. Додуше, то се обично чини када се своде неки рачуни (рецимо животни), сели кућа или истражује туђа прошлост, као што је случај овог пута. Ево прилике да завиримо у младост светских звезда, у време када су тражили музички стил којим ће се бавити, смишљали имиџ, у време када је мало ко веровао да ће од њих нешто постати. Е, преварили су се, мада је, судећи по овим фотографијама, неуспех био исписан на њиховим лицима.

1. На слици је шеснаестогодишњи саксофониста по имену **Дејвид Џонс.** Свирао је у поп групи из Јужног Лондона **„The Kon-Rads"**. Слика је снимљена 1963. године. Дејвид Џонс је касније постао много познатији под именом **Дејвид Боуви.**

2. **„The Castiles"**, гимназијски гаражни састав из Њу Џерсија, сликан 1965. године. Момак доле лево има 15 година, исто толико бубуљица и зове се **Брус Спрингстин.**

3. Клуб у коме је слика направљена зове се **„Rise Of Lee"**, налази се у граду Луисхаму, група наступа под именом **„The KT Buch Band"**, певачица има 19 година, зове се **Кејт Буш,** а све то збивало се 1977. године.

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ

НЕБО ЈЕДИНО ЗНА

Газим кроз ноћ
прашњави кораци
у мору сећања
остављам све

Лаку вам ноћ
поспани облаци
сви моји путеви
воде до ње

Небо једино зна
само тебе сам љубио
Небо једино зна
зашто сам те изгубио
Нек узме ми све ове године
за ноћ крај тебе

Газим кроз мрак
причам са звездама
у твојим мислима
да ли има ме

Носи ме пут
снови на ногама
срцем у грудима
дозивам те

Текст: Никола Чутурило
Музика: Драган Митрић
Изводе: Дејан Цукић и Спори ритам бенд

5. Група се зове „**Band Of Joy**" и никада није ништа постигла, изузев што су њена два члана, тадашњи осамнаестогодишњаци **Џон Бонам** (лево) и **Роберт Плант** (други здесна) касније стекли ограничену планетарну популарност кроз „**Led Zeppe-**

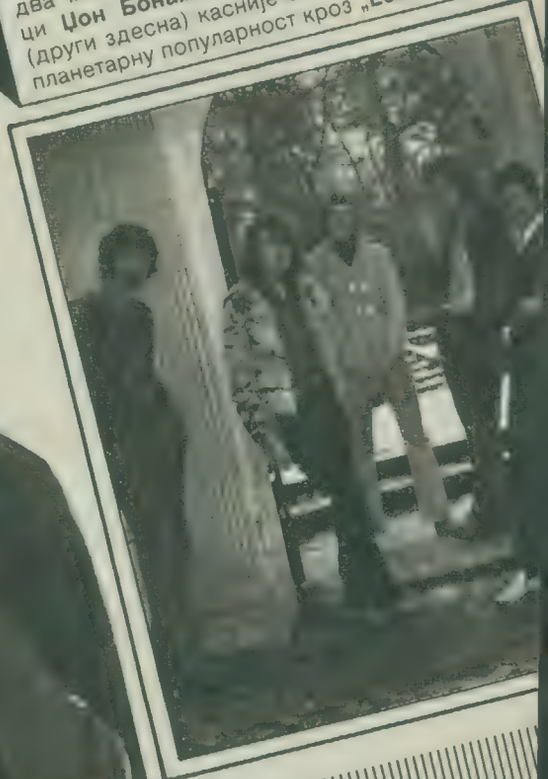

4. Октобар 1967. године, група „**Who**" свеже фенирана уочи наступа на једном шминкерском концерту.

6. **Дејв Стјуарт** и **Ени Ленокс** 1981. године у тренутку када су напустили састав „**The Tourists**" и спремали се да постану „**Eurythmics**".

Уређује
др Зоран Живковић

ОЧИГЛЕДНО САМОУБИСТВО

С. Фаулер Рајт

НАУЧНА ФАНТАСТИКА

За само две секунде Земља би се распала у мору огња – рече својој жени научни истраживач из НУ лабораторија. – Најпре би се појавио блесак светлости и – једна планета мање у васиони. Међутим, оно што при том највише запањује јесте једноставност читаве ствари. Могла би се, готово, извести и у некој шупи. Све што је потребно јесте најобичнији спој трију супстанци које није нимало тешко набавити, а потом још само мала омча усијане жице.

– Зар не би било добро, због опрезности, отарасити се тих супстанци? – упита га жена.

– На жалост, можеш их наћи на сваком кораку и у толикој су употреби да је њихово потпуно уништење једноставно немогуће

– Мислиш, уколико би се за то сазнало, да би било који лудак или било који криминалац, без наде да ће успети да побегне и да дочека ослобађање од казне – могао да уништи читаву људску расу, као у неком свеопштем самоубиству?

И таква могућност мора да се узме у обзир. Истраживач мирно припали своју лулу. – И нашим врхунским стручњацима – сада нас је већ тридесет – то је добро познато. Заклели су нас на потпуну тајност, а ја не смем никоме да откријем о каквим се супстанцама ради, чак ни теби. Међутим, уколико би неко међу нама сада или у будућности...

– Како се догодило да толико људи буде упућено у то?

– Таква могућност први пут је била поменута на нашем редовном недељном састанку коме су присуствовали највиши стручњаци. Неколико нас појединачно је радило на томе, у почетку експериментално, а потом математичким прорачунима. Сви смо дошли до истог резултата. Тешко да би ствар у целости могла да се докаже експерименталним путем, али што се коначног закључка тиче – нема ни најмање сумње.

– Па, у том случају требало би учинити све да се такво опасно сазнање избрише из свести свих вас који у овом тренутку њиме располажете!

– Већ смо о томе разговарали, и још једном ћемо на сутрашњем састанку. Могуће је да се нешто у том смислу и одлучи, али како нас је тако велики број, разлике у мишљењу су сасвим природне. На последњем састанку, на пример, тројица су се одмах успротивила. Њихово мишљење је било да ни према једној научној чињеници не би смело да се односи на такав начин... Прорачуни, наравно, могу да се униште, али невоља је у томе што су и сам процес и супстанце толико једноставни да би било веома тешко избрисати их из ума поготово када се ради о умовима попут наших...

– Ипак, чини се да би то била једина паметна ствар... И уколико би се неко противио, морам рећи да би све који тако мисле требало послати у гасну комору пре но што учине нешто што би за последицу имало свеопшту катастрофу.

Графтон се сложио. Ништа више нису рекли и жена ускоро оде на спавање. Њему, међутим, сан није долазио на очи. Читаву протеклу недељу провео је размишљајући како би изгледало живети у свету у коме би свима било јасно да нечији тренутни хир може да

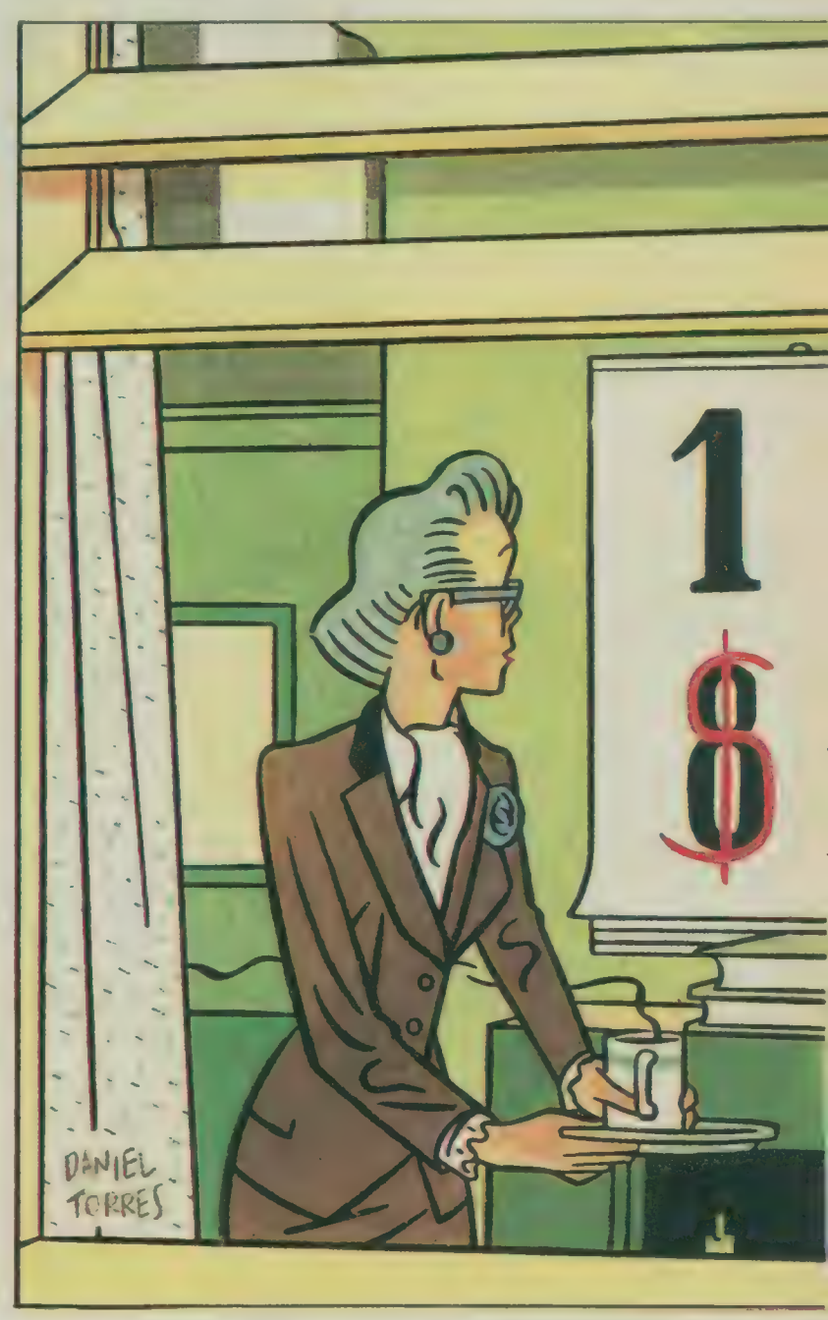

изазове незамислив помор Чак и сама претња, која би већ сутра могла да се нађе на сваком безобзирном језику – „Дајте ми то што тражим или у року од једног сата неће више бити никога од нас" – била би нешто што ни најхрабрији не би могли да пренебрегну

Али, без обзира на то, колико би дуго Земља могла да опстане од тренутка када сазнање о могућности њеног уништења буде свима доступно? Сваког месеца било је на хиљаде самоубистава, и то људи различитих раса и различитих средина. Зар би било мало оних који би изабрали такво решење? Прочује ли се сазнање о опасности, тешко да би Земља преживела још недељу дана.

Шта би, ипак, могло да се учини?

Освеживши се после мирног сна без снова, жена му је ујутро предложила нешто што је у његовом срцу пробудило озбиљну наду

Жене су и практичније и тврдокорније него мушкарци Бацила је поглед на кревет у коме је спавао њен синчић, а онда помислила и на његову сестрицу, старију годину дана, у суседној соби. Након тога мирно је рекла свом мужу – Ако би било могуће да се уклони тридесетак људи пре но што добију прилику да с оним што знају упознају друге, њихова би смрт била најбоља ствар која би у овом тренутку могла да нам се догоди

– Али, драга, помисли ко су ти људи! – успротивио се њен муж. – Ту су професор Грибстин, па доктор Торнтон, па

– Доктор Торнтон ми се никада није допадао – одврати она

Не би, свакако, више ни помислио на тај злочиначки предлог, и вероватно не би ни почео да му се врзма по глави да није било те расправе у Савету. Расправа се, наиме готово усијала када је постало јасно да готово занемарљива мањина никако не прихвата да се откриће држи у тајности. Неко је предложио да се све саопшти јавности, како би добили подршку за оснивање Савета тридесеторице. Он би владао светом захваљујући томе што би се читаво човечанство, обузето силним страхом, окупило око њега .. А онда му сину како би све могло тако једноставно да се изведе... На следећем састанку, када се сви поново окупе, он би могао да изостане! Могао би, на пример, да има грип! И то прави грип! Не би то било немогуће извести

Смртоносни гас без мириса, намењен употреби у следећем рату – читаво стадо од две стотине говеда било је потамањено за седамнаест секунди, и то количином знатно мањом од оне коју су чували у металној бочици на врху полице у просторији за састанке! Држали су је тамо због предострожности! Метална бочица била је, наравно, пажљиво запечаћена. Али, неколико капи неке корозивне киселине могло је временом да начини рупицу у њој... Никс никад не би сазнао како су умрли

Била је то, несумњиво, привлачна помисао Ето, чак је и Мод, његова добродушна сентиментална женица, рекла да би то било најбоље решење. Па, кад је већ код тога ни њему се др Торнтон није допадао

И тако, када се Савет поново састао, ствар је обављена

Никоме, разуме се, није ни на памет пало да посумња на њега

Једина његова грешка, међутим, састојала се у томе што је о свему разговарао са Мод сматрајући да ће се она сагласити, што је, заиста, и учинила

Рекао јој је да је сва моћ сада у његовим рукама и да мора размислити шта је најбоље да чини даље

Мод је размишљала о многим стварима Између осталог и о томе шта би он када или ако, буде требало да умре, могао да учини. Још једном је бацила поглед на њихову уснулу децу а онда је учинила најпрактичнију могућу ствар

Ту где су живели није било тешко набавити отров Ставила га је у мужеву јутарњу кафу

Био је то јасан случај самоубиства. Навела је како јој је супруг говорио о двадесет девет жртава, двадесет девет мртвих колега које је смрт снашла због неког његовог пропуста. Толики терет није био у стању да носи на савести

На њу никако није смела да падне сумња. Имала је двоје деце којој је требало посветити живот. Била је савршено свесна озбиљности с којом се закон односио према животу једног човека – премда је изгледало да са невероватном равнодушношћу гледа на смрт стотина милиона

В. Б.

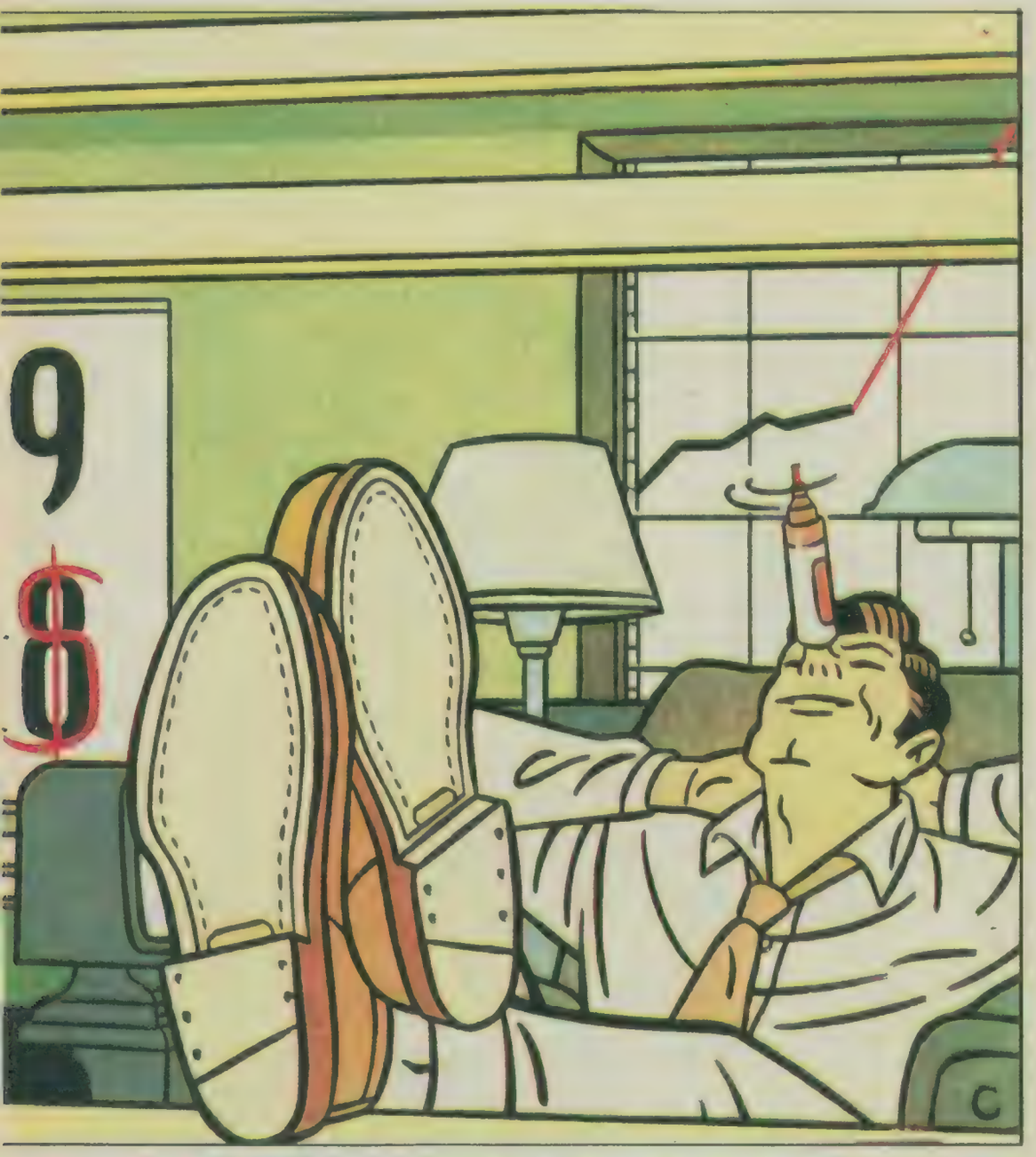

У Београду пре 90 година

СКУПО ПЛАЋЕНИ ШАМАР

Довољна је била мала свађа и један ударац па да књижевници Радоје Домановић и Јаша Продановић прођу као боси по трњу

Постојала је некада у Београду кафана „Таково". Више је нема. Налазила се на Теразијама на месту данашњег улаза у „Мекдоналдсов" ресторан. Имала је и пивницу, а у првокласном ресторану справљала су се најукуснија јела српске и француске кухиње

Временом је кафана прерасла у хотел и ту је свако вече свирала „дамен-капела". Не треба ни помињати да су се у „Такову" говорили сви „јевропски језици" и да су се могле добити „разне стране и домаће новине"

Кафана је била стециште отменог света, политичара, јавних радника... На вечерње седељке нарочито су се навадили књижевници. Бранислав Нушић, коме је „Таково" прирасло за срце а касније му се „обило о главу", забележио је да је ту извесно време била глумачка берза

Ипак, почетком овог века Београђане је у „Такову" највише привлачила кафанска башта – георгине, лијандери, мушкатле..

Нушићева „погибија"

Крајем маја 1902. у башти „Такова" за неколико столова окупили се књижевници. Ноћ лепа, небо се осуло звездама. Тема разговора, зна се: политика, књижевни правци, ко пише боље а ко горе, речи се баш нису бирале.

У зло доба Радоје Домановић и Јаша Продановић, обојица књижевници, али и државни службеници, узгред и огорчени противници режима династије Обреновић, подигоше глас. У то време Радоје Домановић је био писар у Министарству просвете а Јаша Продановић професор у београдској гимназији. Први ће се касније прославити као врстан сатиричар, а други догурати у политици до министра просвете, чак потпредседника владе у послератној Југославији.

Те мајске ноћи њихов разговор у „Такову" у почетку је био чиста књижевна расправа јер се и иначе радило о састанку удружења књижевника. У разговор су се умешали и остали па се скуп у једном часу претворио у надвикивање. Најгрлатији су били Домановић и Продановић пошто су, иако добри пријатељи, имали сасвим супротно мишљење о неком питању. Реч по реч и Јаша се унео у лице Радоју и издрао на њега. Домановић је узвратио погрдном увредом. Продановић није могао да отрпи, руменило му је облило образе и он је, тресући се, распалио Домановићу шамарчину

Настао је тајац. У првом тренутку збуњени Домановић гледао је у Продановића као у провиђење, а онда се прибрао, мућевито зграбио најближу чашу и хитнуо је у правцу Продановићеве главе. Јаша се измакао и чаша је

окрзнула по глави Бранислава Нушића који је седео за суседним столом. Нушића је облила крв. Повреда није била вредна пажње, чаша је само незнатно засекла кожу на његовој слепоочници, али призор није био пријатан.

Илустровао: Брана Јовановић

Келнери као келнери, одмах су истрчали на улицу запомажући и описујући пролазницима малтене Нушићеву смрт. Глас се ширио од уста до уста и за неколико часова цела београдска чаршија знала је да је код „Такова" дошло до „страшне туче" између Домановића и Продановића и да је Бранислав Нушић „тешко повређен пренесен у болницу"!

Режим не пропушта прилику

Разуме се, страсти су се стишале за неколико минута и Домановић се одмах извинио Продановићу и Нушићу. Сви су један другоме пријатељски пружили руку и наставили седељку код „Такова".

Али, глас о „невиђеној тучи" угледних људи стигао је и до начелника Министарства просвете који је одавно имао „на зубу" и Домановића и Продановића због њихове мржње према Обреновићима. Сада му се пружила сјајна прилика да се реши обојице. Већ сутрадан их је позвао и затражио да напишу изјашњење о догађају у кафани „Таково".

Домановићева изјава се чува. Поштено је изнео шта се догодило, наводећи, између осталог: „Ово што се десило међу нама, дешава се и међу чиновницима у канцеларији и међу свештеницима у цркви и међу посланицима у парламенту и где се још не може десити међу људима..."

И Јаша Продановић је написао слично: „То је безначајна ствар и такве ствари дешавају се међу људима од части, па били они незнатни или на највишим друштвеним положајима. Бива и овде и на Истоку и на Западу, бивало је у прошлости, па ће вероватно бити и у будућности..."

Све то, међутим, није помогло. Режим Александра Обреновића добио је прилику да удаљи двојицу „бунџија" из јавног живота и није хтео да је пропусти. Обојица су са службом премештени у дубоку унутрашњост. Не знамо где је „заглавио" Продановић. Домановић је по казни распоређен у Пирот. Тешко му је било да се одвоји од Београда и свог књижевничког друштва. Иако није имао никаквих средстава за живот, а од писања је могао да заради тек да преживи – поднео је оставку на државну службу.

И даље је одлазио у „Таково". Најчешће празног стомака, али пуна срца. Сада му нико више ништа није могао.

М. Тодоровић

ЕНИГМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

МОЗАИЧНА УКРШТЕНИЦА

Уместо уобичајених описа дајемо вам већ готова решења. Речи из пописа, сврстане по броју слова и азбучном реду, треба да сместите на њихово место у лик укрштенице. Уколико сте то добро урадили, у првом усправном ступцу ћете добити име и презиме наше оперске примадоне са слике.

10 слова: **АМАТЕРИЗАМ – ЈОКСИМОВИЋ – КАСТРАЦИЈЕ – НАДОВЕЗАТИ.**
8 слова: **АНТАЦИДИ – БАЗИЛИКА – ИНОВЕРАЦ – РЕСАВИЦА – САЛАТАРА – СКРИВАЛО – ЋИЛИМАРА.**
7 слова: **АПЛАНАТ – АРСЕНИЋ – ВАРАДИН – ВОСКАРА – ИТАЛИЦИ – ЋИРОВИЋ.**
6 слова: **АЛСТЕР – АРТИСТ – БОЛЕСТ – ДРАЛОН – ИЛИРАЦ – ИМАМАТ – КЛАСАН – МАНИРИ – НАНАРИ – ОДИСТА – ОПРЕМА.**
5 слова: **АВАРИ – ВИЛАР – МАМУТ – ТРИСА – УЖИЦИ.**
4 слова: **АМИН – ИКАР – ИРАР – ИСТИ – ИСУС – КЕКС – ОЗИВ – ТАИС.**
3 слова: **АМИ – ДИВ – ИВО – ИДЕ – ЈАР – ЛЕС – НАР – УЈА.**
2 слова: **ЖЕ – КА – НЕ – ОТ – РА – РС – СЛ – ЦИ.**

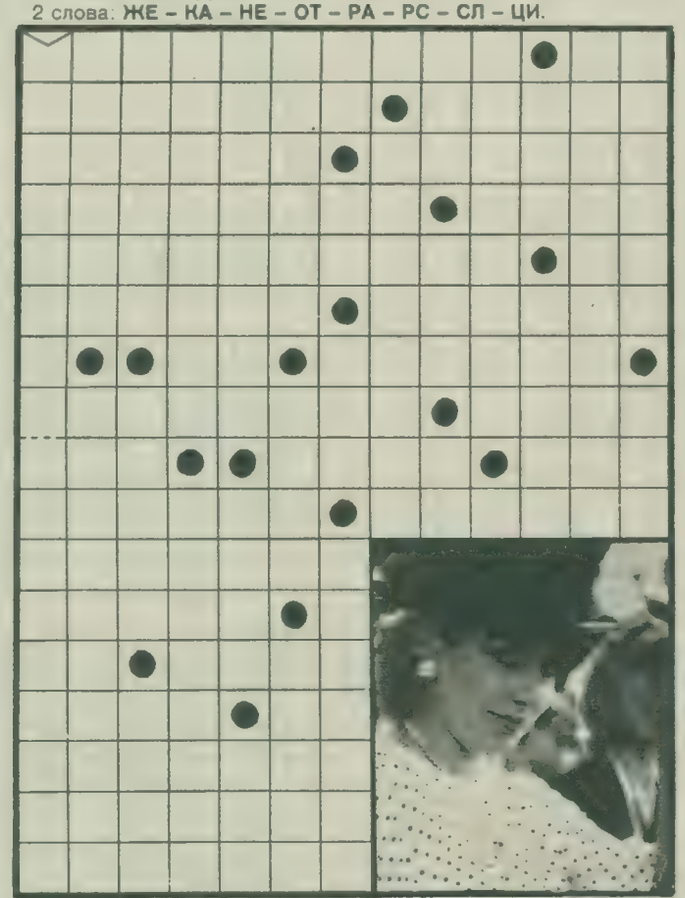

СКРИВАЛИЦА

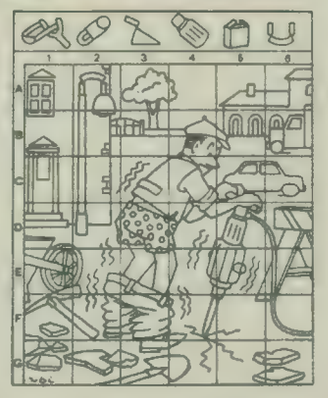

Од шест предмета нацртаних изнад цртежа четири су скривена негде у самом цртежу. Који су то предмети и у којим се квадратима налазе?

РЕШЕЊА ЕНИГМАТИКЕ НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

У ЦРНОЈ ШУМИ, КОД ДВОРЦА ФИРСТЕНБЕРГ

Дворац славне племићке породице фон Фирстенберг. Изграђен је 1723. године и опремљен намештајем и уметничким делима непроцењиве вредности

КОЛЕВКА ЛЕПОГ ПЛАВОГ ДУНАВА

Ово је Донауквеле, како на немачком зову извор Дунава

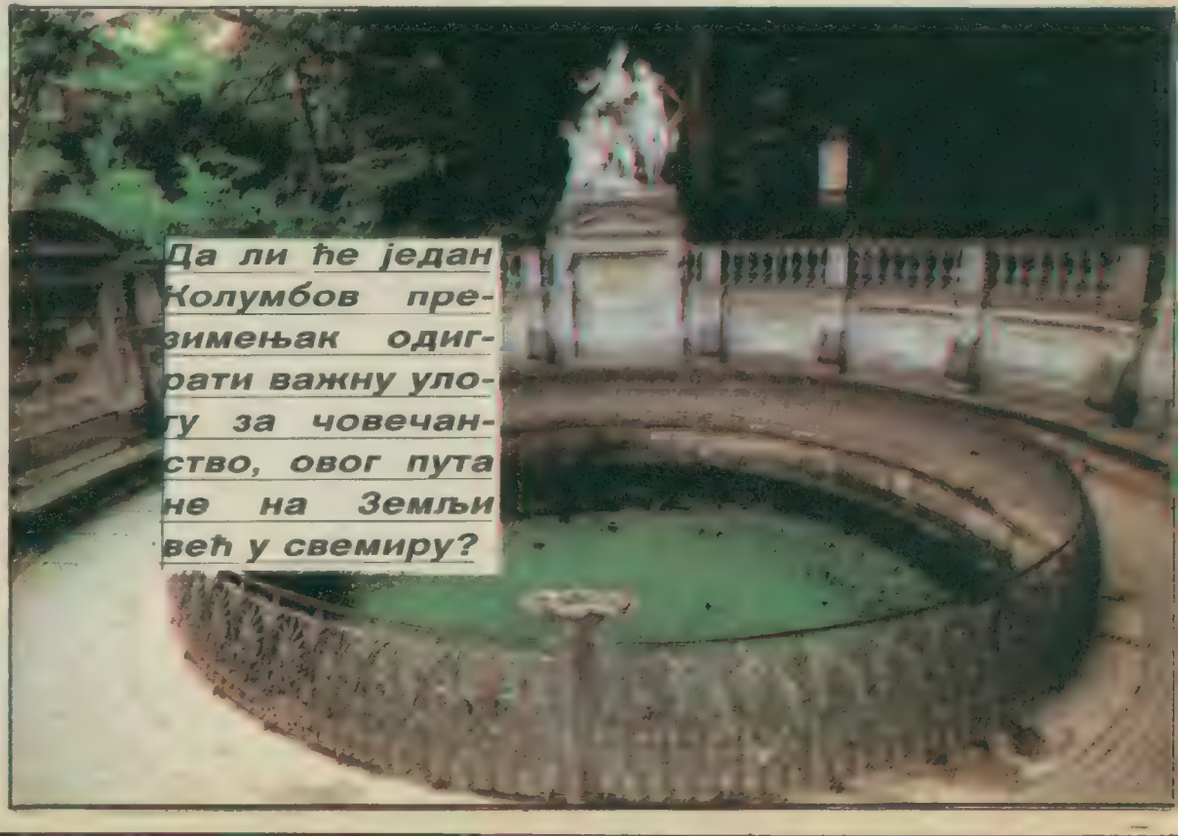

Да ли ће један Колумбов презимењак одиграти важну улогу за човечанство, овог пута не на Земљи већ у свемиру?

Раскошна река, друга по величини у Европи, надахнуће најзаноснијих валцера на свету, има чистокрвно аристократско порекло и два оца

Немци и Аустријанци зову га Донау, Чеси и Руси Дунај, Мађари Дуна, ми и Бугари Дунав, Румуни Дунареа. Друга по величини река Европе, одмах после Волге, и треба да има толико имена јер током свог дугачког пута, од подножја врха Фелдберг у Црној шуми (превод немачког Шварцвалд) па до ушћа у Црно море, пролази кроз тих осам држава и често означава њихове међусобне границе

Некада давно, у доба највеће моћи Римског царства, Дунав, тада на латинском зван Данувијус, представљао је, заједно с реком Рајном, њихов limes: границу и моћну одбрану од најезде варвара. Због тога су Дунав римске легије сматрале божанством које су поштовали готово као врховног бога Јупитера.

Као што митолошки богови и полубогови често потичу из чудних или незаконитих веза, и Дунав има необично порекло: он је син два оца. То су Брег и Бригах, два брза бујна потока која се спуштају с планине Шварцвалд и спајају одмах иза Донаушингена, варошице са 18 хиљада житеља у немачкој државици Баден Виртенбергу.

Извор сваћа две варошице

Ту, у каменом зденцу налик на крстионицу у католичким црквама, Дунав настаје и добија своје име. „Hier entspringt die Donau" – „Овде се рађа Дунав" – потврђује плоча у парку дворца Фирстенберг, одмах покрај цркве Светог Јована Крститеља. Тиме се даје до знања да Дунав не настаје ни од самог Бригаха ни од самог Брега

Донауквеле, што значи извор Дунава, јесте она жила бистре живе воде око које је пре сто година подигнута такозвана ротонда: кружни камени зденац са раскошном оградом од као чипка кованог гвожђа и још једном од камена у стилу краја 19. века. Дунав је и „речица", како је овде зову, која је првобитно текла јарком покрај дворца, а затим јој је испод земље промењен правац до Бригаха.

То је прави Дунав и то је доста важно јер су се у прошлости варошице Донаушинген и Фиртванген свађале око извора Дунава. Становници Фиртвангена, такође на Шварцвалду, сматрали су да Дунав настаје само од Брега.

Други натпис, урезан у зид који окружује извор, обавешта посетиоце да се налазе на 678 метара надморске висине, а на трећем пише да Дунав, пре него што стигне до свог ушћа, мора да превали пут дугачак 2.840 километара.

Мали павиљон из кога, подземно, вода из зденца утиче у Бригах и постаје прави Дунав

На том путу он ће почаствовати три престонице: Беч, који га је опевао, Београд, који га је занемарио, и Будимпешту, која га је украсила дивним мостовима и раскошним грађевинама на обалама.

Цар је ту гостовао четрнаест пута

Донауквеле је примамљива туристичка мета. Ако желе да поново дођу на овај извор, посетиоци, којих је увек доста, морају преко рамена да баце у њега новчић од једног пфенига. Ни мање, ни више.

Извор Дунава место је и многих уметничких збивања. Најпознатији је, свакако, Фестивал савремене музике где су се својевремено први пут чули музичари који су касније стекли светску славу: Хиндемит, Стравински, Буле, Штокхаузен...

Замак принчева фон Фирстенберг је историјски, културни и друштвени центар живота целе те области. Изградњу ове прекрасне грађевине започео је Јозеф Вилхелм фон Фирстенберг 1723. године када је, после гашења осталих огранака лозе, Донаушинген постао једина резиденција овог славног племићког рода.

Крајем 19. века замак је проширио и обновио принц Карл Егон IV са женом Дорotejом, потомком лозе Талеран-Перигор. Макс Егон II, који је умро 1941. године, деда садашњег господара замка, био је интимни пријатељ немачког цара Вилхелма II. Цар је између 1900. и 1913. године четрнаест пута био гост овог замка у чијим је шумама ловио и дивио се малом извору огромне реке.

Уметничке збирке принчевске породице

У замку је и данас намештај огромне вредности, скупоцен редак порцулан, јединствени предмети од сребра и непроцењиви гобелени који, попут тепиха, красе зидове. Драгоцене збирке породице фон Фирстенберг, скупљане столећима, смештене су од средине прошлог века у Карлсбау, северно од дворца у који више не могу да стану.

Осим археолошких и геолошких колекција из праисторијског доба и ретких историјских докумената у нарочитој уметничкој галерији налазе се најзначајнија дела великих сликара као што су Ханс Холбајн Млађи, Лука Кранах Старији, најчувенији представник саксонске сликарске школе 16. века, и други мајстори барока, неокласицизма и романтизма.

Око замка је диван велики парк у коме је извор Дунава, још једна од његових највреднијих драгоцености. Ту „речица" из свог ограђеног зденца тече испод земље и, на месту где је подигнут леп мали павиљон, увире у Бригах да би, на каснијем путу, као једна од ретких немачких река која не тече у правцу југ-север већ према истоку, постао див који већ хиљадама година има огромну многострану улогу не само у земљама кроз које протиче већ у историји свих европских народа.

Б. Д.

Највећи брод у васиони

САТЕЛИТ НА КОНЦУ

Удруженим снагама италијански и амерички научници крајем ове године послаће у свемир летелицу која ће, поред посаде, у својој „утроби" носити и сателит. За разлику од многобројних који већ круже око наше планете, овај сателит биће ужетом повезан са свемирским бродом.

Под мало слободнијим називом Сателитски систем на концу, овај пројекат смишљен је да попуни празнине у познавању Земљине атмосфере. Простор који се налази испод 60 и изнад 180 километара довољно је испитан. О ономе између, мало се зна. Тај део атмосферског омотача сувише је редак за обичне авионе, а „густ" да би се свемирски бродови у њему дуже задржавали.

Још шездесетих година Ђузепе Коломбо, професор са Универзитета у Падови, предложио је да се из неког летећег објекта, који би био на одговарајућој висини, спусти сателит у тај недовољно испитан простор. Тек двадесетак година касније, тачније 1984, италијански и амерички научници потписали су споразум о остваривању овог пројекта вредног 265 милиона долара. Ове године припреме се приводе крају.

Уже којим ће сателит бити повезан с бродом дугачко је 59 километара и дебело (!) 2,5 милиметра. Нешто пуније од обичног конца, а толико јако да може да издржи тежину од 200 килограма. Додуше, сателит од око 600 килограма у разређеној атмосфери постаће лак као перце (тежиће десетак килограма).

Тај чудесно јак конац направљен је од пет врста материјала. У средини је супериздржљива пластика позната као номекс, око ње је обавијено пет нити изоловане бакарне жице. Уже је потом заштићено тефлоном са још два слоја пластике од номекса и кевлара (та пластика се, између осталог, користи и за панцир-кошуље).

Сателит ће чекрком бити испуштен из брода механизмом који подсећа на обичну удицу за пецање. На првом лету астронаути који се, у суштини, упуштају у авантуру са непредвидљивим исходом, уже с „товаром" неће отпуштати више од 18 километара. Тек треба да виде како ће се сателит понашати ако дође до осцилација и да ли ће то суперјако уже издржати та љуљања у атмосфери. Ако нешто крене наопако, увек постоји могућност да се сателит увуче у шатл или, у најгорем случају (у који, наравно, нико не жели да верује), одбаци од васионске летелице.

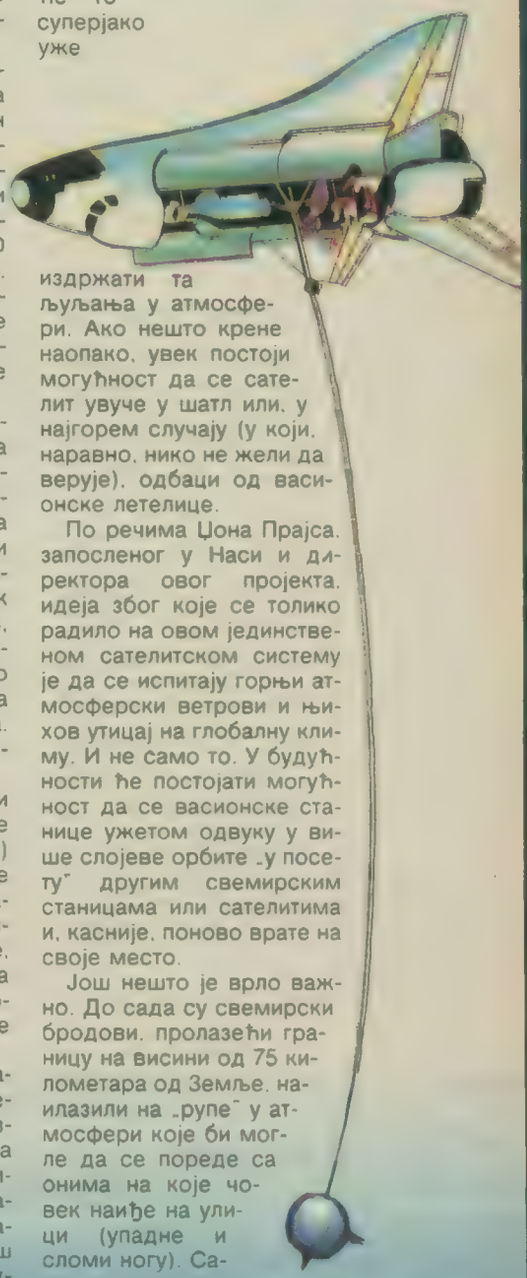

По речима Џона Прајса, запосленог у Наси и директора овог пројекта, идеја због које се толико радило на овом јединственом сателитском систему је да се испитају горњи атмосферски ветрови и њихов утицај на глобалну климу. И не само то. У будућности ће постојати могућност да се васионске станице ужетом одвуку у више слојеве орбите „у посету" другим свемирским станицама или сателитима и, касније, поново врате на своје место.

Још нешто је врло важно. До сада су свемирски бродови, пролазећи границу на висини од 75 километара од Земље, наилазили на „рупе" у атмосфери које би могле да се пореде са онима на које човек наиђе на улици (упадне и сломи ногу). Сателит на концу треба да испита и ту атмосферску тајну.

– За сада још не можемо да предвидимо успех читавог пројекта – каже Џон Прајс. – Оно што поуздано знамо је да ће шатл повезан с ужетом дугачким 18 километара бити највећи брод који је човек икада послао у свемир.

В. С.

ZABAVNIČE DRUZE,

Sredinom decembra 90-te kupio sam mužijaka i ženku ukrasnih kornjača i problem je u tome što one stalno spavaju u svom kavezu i ništa nejedu. Da li se tako ponašaju samo u zimskom periodu i da li bi trebao da im kupim drugu vrstu hrane?kada je sezona parenja,i da li je potreban pesak u kavezu posle polaganja jaja?koliko vode im je potrebno u kavezu i koliko žive? Odgovori mi što pre,molim te.

Nikola Pesce
Sremčica

Najraspostranjenija vrsta kornjača koje se drže kao kućni ljubimci su crvenouhe, poreklom sa juga Severne Amerike. Čuvaju se u terarijumu, ograđenom prostoru ili staklenoj posudi, u koju treba da se stave pesak i treset i sipa malo vode, dubine od nekolico centimetara. Traže temperaturu od 22 do 25°C, a na 17°C počinju da kunjaju, slabo se kreću, ne jedu. Mogu da se hrane kuvanim, i to posnim, pilećim i junećim mesom, glistama za pecanje... Poželjno je da im se stavljaju AD kapi za očvršćavanje oklopa. Pare se kada su im ispunjeni ovi osnovni uslovi. Kao što vidiš, nije jednostavno gajiti ove kućne ljubimce koji su poznati po dugovečnosti.

Uređuje: Vinto Nedeljković

Šah naslepo

Pošto smatram da ti sve znaš, a to misle i moji roditelji koji su te nekada čitali (u poverenju, tata još čita tvoje stripove), molio bih te da mi odgovoriš da li se u šahu mečevi naslepo smatraju uobičajenim i postoje li još neke tako neobične šahovske partije?

GORAN MIKLOŠIĆ
Sombor

Igranje šaha naslepo ima veći značaj u popularizaciji ove igre nego što je

ozbiljno šahovsko takmičenje. Među prvim poznatijim mečevima naslepo bio je onaj iz 1950. godine između velemajstora Rubena Fajna i velemajstora Hermana Pilnika. Meč je dobio Pilnik sa 6,5:3,5, uz napomenu da je velemajstor Pilnik imao šahovsku tablu ispred sebe.

Neobičan meč odigran je u Ljenjingradu u organizaciji lista „Smena". Bila je to telefonska simultanka u kojoj se deset ljenjingradskih šahista borilo protiv majstora Abrama Modela. Potezi su u redakciju stizali telefonom, a ona ih je na isti način slala majstoru Modelu. Njegovi odgovori na potезe išli su istim putem do desetorice majstora. Rezultat meča bio je 7:0 uz tri nerešene partije.

Kojo je student

U pitanju je opklada sa najboljom drugaricom, a presudićeš ti, dragi „Zabavniče". Petnaestogodišnjakinje smo i obe zaljubljene u mladog glumca

Nikolu Koja kога pamtimo još iz „Sivog doma", a sada gledamo kao vojnika i šefa orkestra u „Boljem životu". Moju tvrdnju da je star 20 godina i da je glumac naturšćik drugarica pobija.

Odgovorite što pre i molimo za njegovu adresu.

ANKICA
Urošević

Niси napisala u šta ste se opkladile, ali možda to i nije važno. Shvati opkladu kao sportsko nadmetanje pa tako prihvati i poraz, sportski. Ne znamo šta je tvoja drugarica tvrdila, ali podaci sa kojima si ti ušla u opkladu – nisu tačni.

Nikola Kojo ima 23 godine i desetak snimljenih filmova. Počeo je da glumi kao dečak a sada je student četvrte godine Fakulteta dramskih umetnosti u Beogradu. Možete mu pisati na adresu: FDU, Novi Beograd.

Kalendar za 30 godina

Nedavno ste nam poklonili kalendar za 30 godina, ali mislim da nije tačan. Na primer: umesto da 24. mart 1991. godine bude nedelja, na kalendaru je subota i slično. To je jedino što vam zameram, inače ste super.

Imam i jedno pitanje. Mali kaktusi koje veoma volim i negujem ne napredуju kako sam očekivala. Još ne znam kako se zalivaju i koliko često.

MARIJA ILIĆ
Beograd

Dobili smo još nekolico primedbi da kalendar koji smo poklonili čitaocima u „Zabavniku" broj 2036 od 4. januara ove godine nije tačan.

Kod malog broja kalendara došlo je prilikom spajanja do pomeranja tako da nisu pravilno centrirani. Gornji deo (krug) nije nitovan u centar i datumi se razilaze sa danima. Treba da odvojiš gornji krug i spojiš sa centrom donjeg kruga koji se dobro vidi i biće sve u redu.

Mali kaktusi se zalivaju najviše jednom nedeljno, ali tako da se voda sipa u tacnu u kojoj se nalazi saksija.

Šta je beočug?

Ovih dana mnogo se govori i piše o ekologiji. Mada mi ni taj pojam nije najjasniji, naišao sam na reč beočug. Želeo bih da mi ti objasniš šta je beočug i šta ta reč znači? Pitao bih nastavnika biologije, ali se plašim da pred drugovima ne ispadnem neznalica. Imam utisak da se mnogi u razredu prave da to znaju, pa da mi se ne deси ono – „Svašta! To ne znaš?" Ne ljuti se što se nisam potpisao.

S.O.S.
Vlasenica

Trebalo bi da uvek imaš na umu onu narodnu: Nije sramota ne znati, već ne hteti znati. Dobro si zapazio da se o ekologiji mnogo govori i piše, što nije čudno jer je, najzad, prihvaćena kao

nauka veoma važna za očuvanje naše planete.

Ekologija proučava žive materije u njihovoj prirodnoj sredini gde, u pogledu hrane pa, prema tome, i života, zavise jedne od drugih, kao i od tla, vazduha i vode. Ako se jedan od ovih činilaca (zemlja, vazduh, voda) zatruje, dolazi do poremećaja u lancu ishrane.

Ilustrovao: Ljubomir Milojević Ljubac

На пример: човек прска биљку да би је заштитио од инсеката, затроване инсекте једу кртице којима се, опет, хране сове и тако су сви затровани. Мања животиња која служи као храна већој је беочуг у том ланцу и када се тај беочуг поремети (најчешће то учини човек), долази до поремећаја природне равнотеже. Еколози се боре да сачувају ту већ увелико поремећену равнотежу и у томе им, са доста успеха, помажу све утицајнија удружења зелених чији је циљ, пре свега, очување животне средине.

Тајчи као Барбика

Имам једанаест година и мислим да имам све Барбике које постоје. Недавно сам у неким новинама прочитала да ће се у продаји појавити лутка са ликом наше певачице Тајчи коју обожавам. Такву лутку бих волела више него све Барбике.

Да ли је тачно то што сам прочитала, ко ће производити лутку и када ће се продавати?

СВЕТЛАНА БЈЕЛИЦА
Нови Сад

Тачно је то што си прочитала. Лутка са ликом твоје љубимице Тајчи увелико се производи у предузећу „Тили", у Лабину, и ускоро ће се наћи у продаји. На слици је узорак на коме се види да је Тајчи у „истој" хаљини као на Евровизији, а имаће и додатну гардеробу.

И Тајчи воли лутке. Оне су јој, како каже, друштво када пожели мир, и драго јој је што ће је њени мали обожаваоци добити као овакву лутку.

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Анита Савић, Ковалнучка 111, 18000 Ниш – 14 година, тренира тенис и жели да се дописује са младима од 14 до 17 година.

Маја Станковић, Његошева 42, 31000 Титово Ужице – 13 година, воли музику, спорт и дописивање, сакупља постере.

Александра Пенава, Ивана Милутиновића 97/30, 24000 Суботица – 11 година, сакупља салвете, постере, марке и папирне лутке.

Сенка Јовичић, Августа Цесарца 13, 54109 Вишњевац – 10 година, воли спорт и музику, сакупља постере.

Јуре Добран, Заград 12е, 63000 Ђеље – 13 година, воли хеви метал музику.

Весна Јукић, Улпијана сол. П+8/2, стан 52, 38000 Приштина – 10 година, сакупља салвете, налепнице и „Забавнике".

Алеш Бизјак, Заград 12ф, 63000 Ђеље – 14 година, воли хеви метал музику.

Светлана Зец, Ђуре Јакшића 4а, 11000 Београд – 11 година, воли филм, сакупља салвете и гаји рибице.

Далиборка Кулишић, Бранка Радичевића 44, 22306 Белегиш – 16 година, воли дописивање, путовања, спорт и музику.

Вања Торбица, Кларе Цеткин 13, 71000 Сарајево – 12 година, сакупља салвете, постере и значке.

Марина Михајловић, Чеде Васовића 80/18, 12000 Пожаревац – 13 година, воли спорт, музику и дописивање.

НИГМАТИКЕ

РЕШЕЊЕ

МОЗАИЧНА УКРШТЕНИЦА – ВОДОРАВНО: Јоксимовић, ка, апланат, вилар, дралон, болест, ресавица, исти, аматеризам, рс, нанари, имамат, к, ра, илирац, антациди, амин, јар, кекс, уја, одиста, алстер, воскара, Авари, р, не, Исус, озив, же, Варадин, италици, Ћировић.

СКРИВАЛИЦА: 6 (а2), 2 (б6), 4 (д5), 3 (е3).

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 2042

YU ISSN 0032-339X

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НИП „ПОЛИТИКА"
др Живорад Миновић

Главни и одговорни уредник
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ
Сима Беговић, Бранка Булатовић, Милојко Ђоковић, Љубинка Ђуровић, Љиљана Златковић, Милан Илијин, Милован Кљајић, Нада Михаиловић, Душан Петровић (председник), Драгољуб Петровић, Радован Поповић, Зора Продановић, Радомир Ристић (заменик), Верица Смиљанић и Никша Стипчевић. Чланови Савета из Редакције: Зефирино Граси, Соња Јашовић, Мирјана Маринковић и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (ликовно-графички уредник), Славољуб Кецић (помоћник гл. уредника), Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Иванка Миладиновић, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Миниħ, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" – редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761, претплата: 328-776. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Месечна 110,40 динара, тромесечна 331,20 динара, полугодишња 662,40 динара, годишња 1.324,80 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Месечна 220,80 динара, тромесечна 662,40 динара, полугодишња 1.324,80 динара, годишња 2.649,60 динара
Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875,уз обавезну назнаку НИП „Политика" – ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ: „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ – ГОДИШЊА:

САД	USD	198.–
СР НЕМАЧКА	DEM	294.–
ШВЕДСКА	SEK	1.099.–
ФРАНЦУСКА	FRF	1.000.–
ШВАЈЦАРСКА	CHF	248.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НИП „Политика" код БЕОГРАДСКЕ БАНКЕ, Деоничарско друштво, Главна филијала, „ИНВЕСТБАНКА" – Београд, на рачун број: 60811-623-63-257310-999-00054,уз обавезну назнаку: ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампање, штампана ствар, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа.

РУКАВИЦА И ТЕРМОС

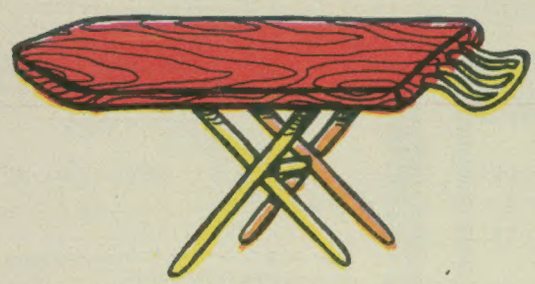

Стару навлаку од азбестног платна са даске за пеглање искористите и направите кухињску рукавицу.

Рукавицу искројте од очуваног дела навлаке (црт. 1). Оставите довољно простора око руке. Потребна су вам два таква дела (леви и десни за длан и надланицу). Ставите искројено лице, према њему окрените азбест, па од танког слоја цик-цак вате искројену рукавицу и најзад рукавицу од фланела (црт. 2). Профирцајте сва четири дела (црт. 3).

црт. 3

црт. 5

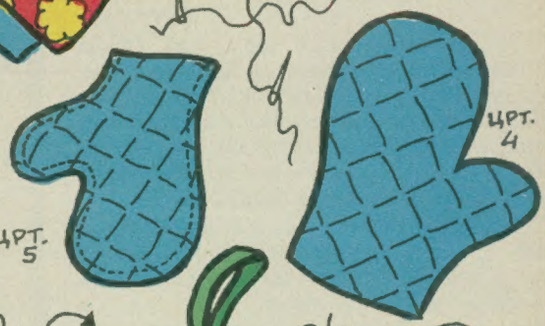

црт. 4

црт. 6

црт. 7

црт. 8

Сваки део прошијте као џорган (црт. 4), па оба дела зашијте с наличја (црт. 5). Ивицу рукавице обрубите траком. Траку најпре зашијте с унутрашње стране (црт. 6), окрените на лице, зашијте ивицу за лице и зашијте траке (црт. 7). На црт. 8 види се како трака изгледа у пресеку кад је зашивена.

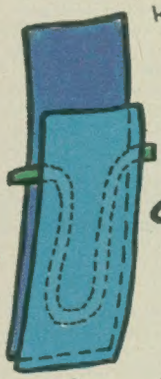

црт. 9

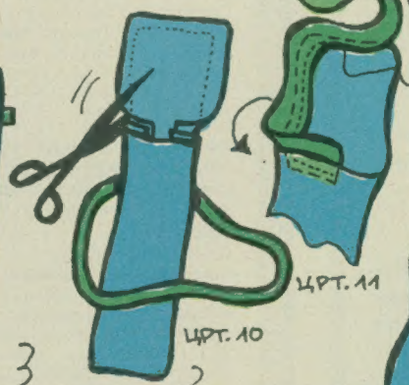

црт. 10

црт. 11

црт. 12

црт. 13

црт. 14

ТЕРМОС

Искројте правоугаонике величине флаше (један треба да буде дужи због поклопца). Профирцајте по четири слоја као код рукавице, али азбест сада треба да буде окренут унутра, ка наличју, а вата ка лицу. Све то прошијте заједно с наличја, при чему ћете убацити траку која служи као држач (црт. 9). Преврните кесу и одсеците 1 ст око поклопца (вишак од поруба) – црт. 10. Порубите траком ивицу поклопца и кесе (црт. 11). На поклопцу ушијте петљу и дугме – црт. 12. Ставите флашу врућег чаја (или летње хладне лимунаде) у „термос" и закопчајте га – црт. 14.

ПОИГРАВАЊЕ НЕРВИМА РАДОЗНАЛАЦА

На илустрацији је приказана игра или, боље речно, проблем чије је решење утемељено на законима равнотеже. Имајући у виду слабе живце многих људи – јер решење изгледа једноставно а ипак захтева доста спретности – човек који ју је смислио стога је и назвао „Игром за поигравање нервима".

Основу чини округла, испупчена метална плочица са подигнутим рубом и рупом у средини. Једну мању куглицу (може и кликер), чији је пречник нешто мало мањи од пречника рупе, ставимо на плочу коју потом померамо напред–назад настојећи да је убацимо у рупу.

Постоји, међутим, и једноставније решење које, истовремено, омогућава куглици да брже доспе до циља. Претпоставимо, дакле, да се куглица налази уз сам руб плочице, а онда, уместо да покушате да је утерате у рупу, поступите као да настојите да рупу примакнете куглици. Другим речима, плочицу треба да померате у потпуно истом (кружном) смеру у коме се креће и сама куглица. Ова радња, за коју мора да се употреби одговарајућа снага, веома је слична оној кад лопатом згрћете земљу.

Захваљујући овом лукавству задатак може лако да се реши, без обзира на положај куглице на плочици. Пошто нам је, после мало вежбања, пошло за руком да стекнемо потребну спретност, трик можемо извести чак и затворених очију – под условом да нам је познат почетни положај куглице. Уопште узев, боље је не држати плочицу обема рукама, већ, веома слабо, само једном и кружно је померати на описани начин.

ВАГА КУЋНЕ ИЗРАДЕ

Трикови и вештине не служе само да забаве и запање, неки од њих могу да буду од практичне користи.

На пример, уз само мало вештине и приручног материјала, може да се добије прецизна вага за мерење веома малих количина.

Пре свега, потребна је једна четвртаста боца висине двадесетак центиметара од провидног стакла и са широким грлићем. На горњој страни грлића троугластом турпијицом начинимо мали зарез (b, на илустрацији број 3), а на супротној страни врхом турпијице избушимо рупицу (a, на истој илустрацији). Као осовина ваге послужиће обична игла за плетење, коју провучемо кроз половину запушача пресеченог по дужини тако да се полуваљкасти део запушача нађе тачно на средини игле. У половину запушача забодемо и две игле за шивење, тако да им врхови леже на рупици (a) односно зарезу (b) на грлићу боце. Од глатког, тврдог картона потом начинимо два таса ваге које ћемо за оба краја игле за плетење окачити помоћу троструког свиленог конца или танке бакарне жице. Да бисмо тасове учврстили, узећемо још две дужне половине запушача и затакнути их за оба краја игле за плетење (илустрација број 3), померајући их при том напред-назад све док се не постигне савршена равнотежа оба краја у односу на средиште.

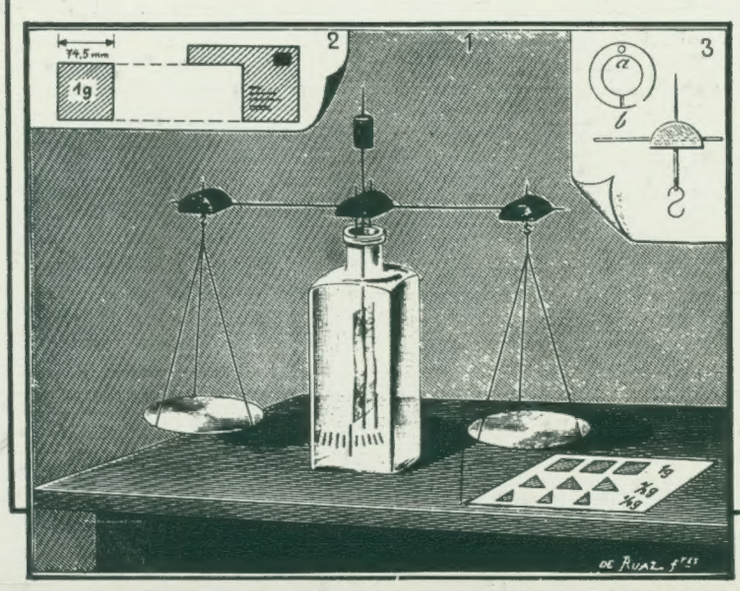

Као казаљка послужиће комад чврсте жице, који усправно провучемо кроз средишњу половину запушача. На његов доњи део закачимо две траке хартије како бисмо могли лакше да очитамо положај казаљке у боци. На горњи део жице учврстимо и један мањи запушач који ће моћи да се помера горе-доле и тако служи као регулатор. Када се осовина ваге (игла за плетење) коначно умири, с обе стране боце турпијицом начинимо мале зарезе који ће означавати нулти положај ваге.

Могу да се купе и одговарајући тегови и њиховим наизменичним постављањем на тасове, при чему се казаљка помера лево или десно, утврди, у складу са жељеном прецизношћу ваге, њена скала. При том се сваки пут турпијицом начини одговарајући зарез на боци. Међутим, можемо проћи и са мањим издатком... Узме се комад такозваног двестаграмског картона (уобичајена тежина која се користи за израду поштанских дописница) и од њега начини известан број квадратића којима свака страница треба да износи 74,5 милиметара. Сваки такав квадратић тежиће тачно један грам (илустрација број 2). Пресецајући, даље, ове квадратиће по дијагонали, добићемо троуглове од којих сваки тежи по пола грама, пресецајући, потом, сваки овакав троугао на два једнака дела добићемо „тегове" од једне четвртине грама...

Вага, међутим, неће бити довољно осетљива за мање тежине. За сваки случај, можемо начинити и додатне квадратиће чија ће свака страница износити 23,5 милиметара и тако добити „тегове" од једне десетине грама.

Све остало ствар је пажљивог руковања вагом која може да буде и занимљив украс у кући.

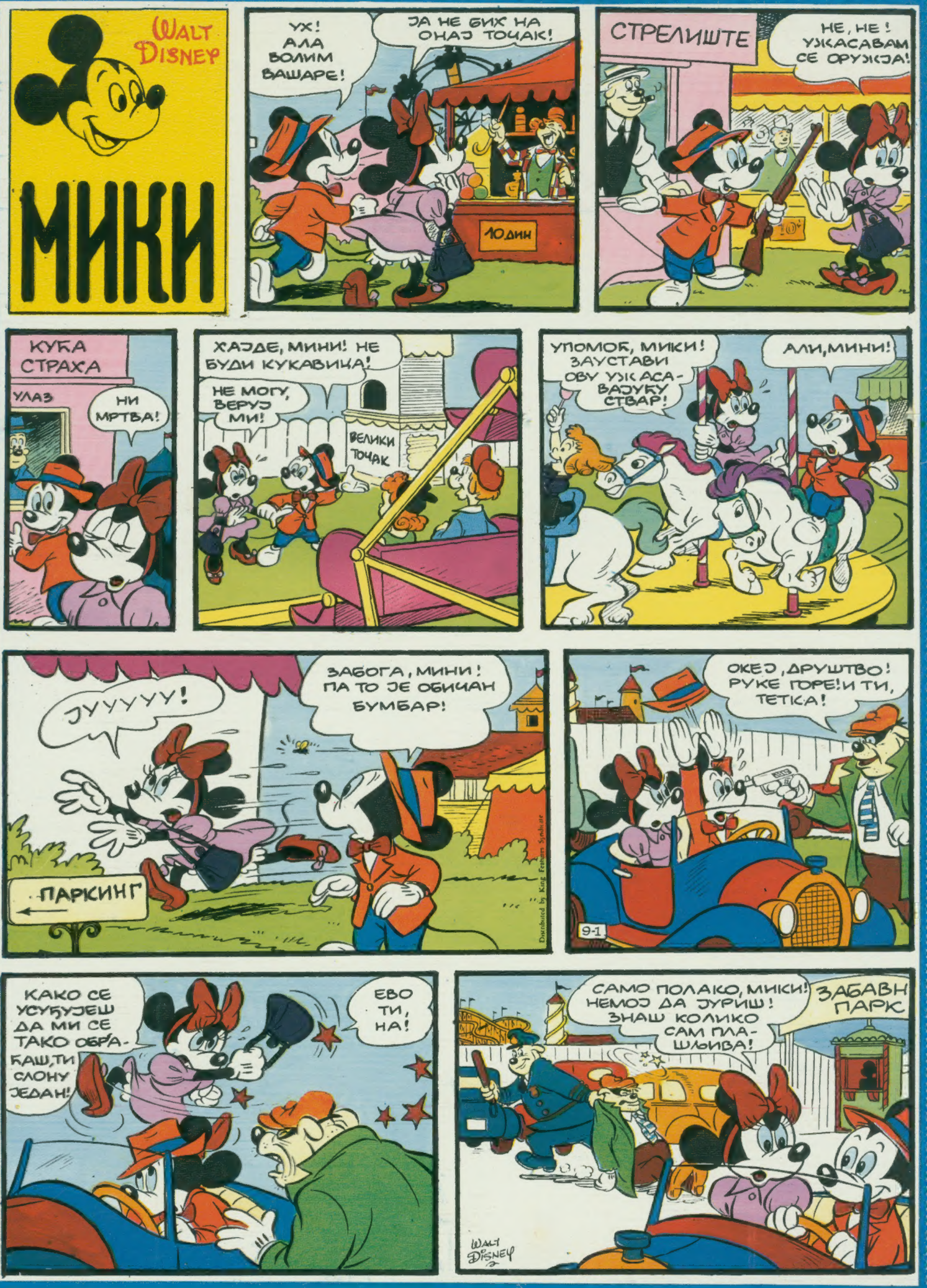
WALT DISNEY
МИКИ
УХ! АЛА ВОЛИМ ВАШАРЕ!
ЈА НЕ БИХ НА ОНАЈ ТОЧАК!
10 дин
СТРЕЛИШТЕ
НЕ, НЕ! УЖАСАВАМ СЕ ОРУЖЈА!
КУЋА СТРАХА
УЛАЗ
НИ МРТВА!
ХАЈДЕ, МИНИ! НЕ БУДИ КУКАВИЦА!
НЕ МОГУ, ВЕРУЈ МИ!
ВЕЛИКИ ТОЧАК
УПОМОЋ, МИКИ! ЗАУСТАВИ ОВУ УЖАСАВАЈУЋУ СТВАР!
АЛИ, МИНИ!
ЈУУУУУУ!
ЗАБОГА, МИНИ! ПА ТО ЈЕ ОБИЧАН БУМБАР!
ПАРКИНГ
Distributed by King Features Syndicate
ОКЕЈ, ДРУШТВО! РУКЕ ГОРЕ! И ТИ, ТЕТКА!
9-1
КАКО СЕ УСУЂУЈЕШ ДА МИ СЕ ТАКО ОБРА-
ЂАШ, ТИ СЛОНУ ЈЕДАН!
ЕВО ТИ, НА!
САМО ПОЛАКО, МИКИ! НЕМОЈ ДА ЈУРИШ! ЗНАШ КОЛИКО САМ ПЛА-
ШЉИВА!
ЗАБАВН ПАРК
WALT DISNEY